

Metoda Lidia Vianu

volumul 7

Examen la gramatica engleză

Traduceri cu cheie.

Învățați inteligent
Învățați gramatica

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<https://editura.mttlc.ro/>

Universitatea din București

2021

Lidia Vianu

Director

ISBN 978-606-760-192-3

© Lidia Vianu

© Universitatea din București

Specialist IT: Cristian Vijea.

Corectură: Carla Bețianu, Alexandra Gruia, Ana-Maria Neagu,
Liliana Popescu, Andreea Tobă.

Volumul 7. **Examen la gramatica engleză.**

1

**Învățați inteligent
Învățați gramatica**

Am numit ciclul **Metoda Lidia Vianu** pentru câteva motive care îl deosebesc de alte manuale contemporane: are o abordare contrastivă [adică **explică românului cum diferă limba engleză de limba lui maternă**], și își **bazează predarea pe narațiune și personaje hazlii**. Ceea ce pare neobișnuit, absurd, în propozițiile mele, facilitează procesul de **memorare a situației** – lucru foarte important și rar luat în considerație.

Volumele acestea nu sunt simple manuale de predare, ci de **exersare și verificare**. Se poate lucra după ele cu profesor, sau numai cu cheia, individual. Ele au scopul de a integra gramatica engleză în gândirea unui român, folosind nu doar exersarea traducerii, ci și conversația/vorbirea. Tocmai de aceea toate propozițiile au un miez narativ, pentru ca profesorul să poată pune întrebări, să discute datele povestirii, să ceară elevilor/studentilor să scrie alt final, altă poveste, cu aceleași timpuri, substantive, adjective, etc.

Am evitat voit explicațiile teoretice directe. Ele apar în scheme practice, și sunt aplicate în toate cele șapte volume. Am adăugat

sistematic gramaticii **liste de cuvinte**, pentru a îmbogăți vocabularul cursantului. Aceste cuvinte se repetă de câteva ori în întregul manual.

Am ales să pun **cheia în paralel cu propoziția de tradus** pentru că, dintr-o foarte lungă experiență, știu două lucruri. În primul rând, cursantul contemporan nu mai are răbdare să caute cuvintele noi, așa că îl ajut să le memoreze fără să se întrerupă pentru a căuta în dicționar. În al doilea rând, e anevoios să caute traducerea corectă la sfârșitul cărții, și este important să corecteze fiecare propoziție de îndată ce a fost tradusă, pentru ca metoda să aibă efect. O situație gramaticală este cel mai adesea tratată de mine în mai multe propoziții una după alta.

Toate cele șapte volume au aerul unui caiet dictando vechi. Am păstrat liniile ce despart paragrafele, ca să dau cărții statutul ei de metodă retro, dar și ca să ne concentrăm pe conținut. TOTAL LIPSITE DE IMAGINI, în mod voit, ele completează cultul jocului din metoda comunicativă cu învățarea prin **înțelegere și gândire**.

Volumele 1, 2. Engleza de la 7 la 77 de ani, în două părți. **Întâmplări cu timpuri**. Traducere cu cheie.

Volumele 1 și 2 [inedite] exersează **timpurile verbale**, în propoziții sau contexte mai ample. Fiecare timp are secțiunea lui. Timpurile sunt plasate în mai multe povestioare cu haz, cu scopul de a ajuta memorarea folosirii timpului respectiv, dar și de a educa engleza vorbită. Elevii trebuie puși să repovestească, să schimbe elementele narațiunii, dar să nu se abată de la timpul studiat.

Volumul 3. Ora de engleză. Traduceri și povestiri. Cu cheie.

Volumul 3 [mult schimbat, după publicările anterioare din anii 1990], este dedicat folosirii amestecate a timpurilor [care în primele două volume sunt în cea mai mare parte separate pe secțiuni].

Volumul 4. Admiterea la Engleză. Traducere gramaticală. Cu cheie.

Volumul 4 este fosta *Engleză cu Cheie*, foarte mult schimbată. Volumul pregătește pe oricine are de dat un examen la limba engleză [admitere la liceu, universitate, teste de toate felurile]. Este o trecere în revistă a problemelor gramaticale care trebuie predate în paralel cu româna, pentru ca toți cursanții să înțeleagă logic în ce fel diferă limba engleză de limba română. Textele literare din

ultimul capitol au ca scop să atragă tuturor atenția că niciodată nu traducem cuvânt cu cuvânt, ci traducem sensul.

Acest volum a format multe generații de profesori. Deși scris prin anii 1980, el nu a putut apărea decât după 1990, când distribuția prin intermediul librăriilor încă mai funcționa în toată țara. Texte cu haz și narațiuni [foarte importantă este narațiunea pentru a educa logica englezei vorbite], nu erau pe piață, așa că ani de zile s-a stat la coadă la librărie pentru carte, și mulți dintre cei care aveau să ajungă profesori de engleză au început cu acel manual. Cred că a fost unicul bestseller pe care l-am scris.

Volumul 5. Subiecte date la Admitere 1974-1990. Cu cheie.

Volumul 5 cuprinde subiectele date la examenul de admitere la Facultatea de Engleză din București sub comunism, când competiția ajungea și la 10 candidați pe loc. Le-am păstrat și a venit vremea lor: sunt texte cu dificultăți gramaticale țintite pe diferențele dintre engleză și română. Aceste texte arată și ele că inteligent este să traduci sensul, nu cuvântul.

Volumul 6. Student la Engleză. Traducere gramaticală. Cu cheie.

Volumul 6 [republicat într-o formă modificată aproape total, reasezată în pagină și enorm adăugită, ca și toate celelalte volume retipărite] este o combinație de traducere și „multiple choice”, pe trei coloane]. Ea a apărut pe hârtie tot în anii 1990, într-o formă care diferă mult de volumul de față. Acest volum se adresează **studenților avansați**, și acoperă la un nivel avansat gramatica și listele de cuvinte, adăugând o dificultate în plus: alegerea soluției corecte din trei variante, dintre care, intenționat, două seamănă mai bine cu româna, dar nu se pot folosi în engleză.

Volumul 7. Examen la Gramatica engleză. Traducere cu cheie.

Volumul 7 [inedit] cuprinde texte narrative mai scurte ori mai lungi, cu probleme complicate de gramatică, și se adresează studenților la engleză, profesorilor de engleză, cursanților care au deja o bază gramaticală și lexicală solidă. Scopul lui este să arate studentului cum să ocolească multele **capcane ale limbii engleze**.

Toate cele șapte volume se adresează **cursanților de toate vârstele**, celor care știu românește și au măcar cunoștințe minime

de limba engleză.

Acest gen de manual cu aspect de caiet și total lipsit de poze, care este, însă, plin de haz și întâmplări, e oarecum unic pentru moment. Eu nu descopăr America: nu fac decât să merg pe linia profesorilor mei, și mai ales a Profesorului Levițchi. Propun aici un ciclu de volume sobre, pentru elevi care știu mai mult decât să se uite la o poză: un manual care să se înscrie în tradiția anglisticii românești.

21.12.2021

Lidia Vianu

Link comun: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-7-volume.html>

Volumul 1: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-1.html>

Volumul 2: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-2.html>

Volumul 3: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-3.html>

Volumul 4: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-4.html>

Volumul 5: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-5.html>

Volumul 6: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-6.html>

Volumul 7: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-7.html>

Metoda Lidia Vianu

volumul 7

**Examen la
gramatica engleză**

Traduceri cu cheie.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<https://editura.mttlc.ro/> Universitatea din București
2021

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<https://editura.mttlc.ro/> Universitatea din București
2021

1

Aș vrea să nu-i fi spus brutarului că nu voi zbura la Bruxelles.	I wish I had not told the baker I would not fly to Brussels.
Mă tot gândesc la acest drum de când mi s-a spus că brutarul însuși se va duce acolo atunci când va fi liber.	I have been thinking of that trip since I was told the baker would go there himself when he was free.
Nici nu mi se spuse bine despre acest lucru, că și telefonă sora lui, și zise că el nu știe ce vorbește.	Hardly had I been told about it when his sister called and said he did not know what he was talking about.
Că o să stea acasă să coacă pâine.	He would stay at home and bake bread.
„Cine ziceai că va sta acasă?” am întrebat-o pe sora brutarului.	“Who did you say would stay at home?” I asked the baker’s sister.
Nici până în ziua de azi nu mi-a răspuns.	She has not answered me to this day.
Brutarul n-a fost niciodată în viața lui în străinătate.	The baker has never been abroad in his life.
Se vede că i-a interzis sora lui să lase prăvălia ori de câte ori a încercat el.	His sister must have forbidden him to leave the shop whenever he tried.
Mai bine pleca de acasă fără să dea de veste nimănu.	He had better have left home without letting anyone know.
Nu era nevoie să spună întregii familii.	He need not have told the whole family.
Să fi știut eu din vreme unde vrea să se ducă, nu-l descurajam.	Had I known in time where he wanted to go, I would never have discouraged him.
Sora lui îi zice toată vremea ce să facă, ceea ce este chiar enervant.	His sister is always telling him what to do, which is really irritating.
Dacă i-ar spune ei cineva să șeadă acasă și să gătească atunci când are chef să meargă la Lisabona, ar fi șocată.	If anyone told her to stay at home and cook when she feels like going to Lisbon, she would be shocked.

Nu vedea ea atâtea orașe, dacă n-ar fi o fire atât de independentă.	She would not have seen so many towns if she were not such an independent nature.
Ar găti toată ziua dacă nu se mărita cu un pilot.	She would be cooking all day if she had not married a pilot.
E ciudat că i s-a decernat Premiul Nobel brutarului.	It is strange that the baker should have been awarded the Nobel Prize.
N-a spus nimănui nimic de când s-a întâmplat acest lucru, dar eu am aflat.	He has told nobody anything since it happened, but I have found out.
Nu este cu puțință să fi fost confundat cu brutarul din Atena, întrucât brutarul din Atena a împlinit deja nouăzeci de ani și s-a pensionat demult.	He cannot have been mistaken for the baker in Athens, as the baker in Athens has already turned ninety, and he retired a long time ago.
Poate i s-a decernat premiul pentru că a scris o carte pe când era în floarea vârstei.	He may have been awarded the prize because he wrote a book when he was in his prime.
Nu era nevoie să se folosească de pseudonim.	He need not have used a pen name.
Au aflat cu toții demult cine era autorul de fapt.	Everybody found out long ago who the author really was.
L-aș putea întreba pe brutar dacă se va odihni vreodată.	I could ask the baker if he will ever take a rest.
L-am întrebat cândva când va munci mai puțin, iar el nu mi-a răspuns nici până în ziua de azi.	I once asked him when he would work less, and he has not answered me to this day.
Se vede că m-a considerat nepoliticos.	He must have thought me rude.
N-ai vrea să știi cu cine își va petrece anul care vine, și unde se va afla?	Would you not like to know whom he will be spending the next year with, and where he will be?
Ai ști acest lucru, dacă nu mi-ar fi interzis sora lui să vorbesc despre brutar.	You would know that if his sister had not forbidden me to talk about the baker.
Aș vrea să n-o fi ascultat.	I wish I had never listened to her.

N-am contrazis-o niciodată, ca nu cumva să mă blesteme.

I have never contradicted her, lest she should cast a curse on me.

Făcea câte o vrajă pe zi atunci când era tânără.

She would cast a curse a day when she was young.

Tocmai am cumpărat două foarfece.

I have just bought two pairs of scissors.

Aș putea fie să tai în bucățele tabloul ei preferat (ceea ce o va convinge să mă lase în pace), fie să-mi tai în două biletul de avion.

I could either cut her favourite painting into small pieces (which will persuade her to leave me alone), or cut my plane ticket into two.

M-aș putea mărita cu brutarul, dacă n-aș fi o călugăriță în vârstă de patruzeci și patru de ani.

I could marry the baker if I were not a forty-four-year-old nun.

2

Mi-am închipuit că o să o ia la fugă atunci când o să mă vadă, dacă își va găsi ochelarii la vreme, bineînțeles.

I imagined he would run away when he saw me, if he found his glasses in time, of course.

Afirmase odată că nu va permite nimănui să-i mănânce piersicile decât dacă o să-i plătească primarul două lire pentru fiecare piersică pe care o fură cineva.

He had once stated he would not allow anyone to eat his peaches unless the mayor paid him two pounds a peach for every peach anyone stole.

Nu i-aș fi mâncat eu fructele, dacă nu s-ar tot lăuda că nu-l poate nimeni speria.

I would not have eaten his fruit if he did not always boast nobody can scare him.

N-ar lua-o la fugă ori de câte ori mă vede, pe de altă parte, dacă nu l-aș fi bătut măr, și dacă nu ar ști nimeni că i-am sucit și brațul.

He would not run away whenever he sees me, on the other hand, if I had not beaten the hell out of him, and if nobody knew that I have even twisted his arm.

Înainte de anul trecut, nu-i mâncam niciodată piersicile, ca nu cumva să îşi închipuie că îi sunt duşman.	Before last year, I would never eat his peaches lest he should imagine I was his enemy.
Suntem prieteni la cataramă de când aveam şapte ani.	We have been best friends since we were seven.
Adesea am împrumutat cele două foarfeci de aur de la el, iar el obişnuia să-mi dea zilnic câte o povaţă.	I have often borrowed his two pairs of golden scissors, and he used to give me a piece of advice a day.
La anul pe vremea aceasta, când a zis că se duce într-o excursie la Köln, vom împărţi de patruzeci şi patru de ani aceeaşi casă.	Next year by this time, when he said he would go on a trip to Cologne, we will have been sharing the same house for forty-four years.
Nu putea să se schimbe până-ntr-atât, nu-i așa?	He could not have changed so much, could he?
Mai bine îmi ceream scuze atunci când l-am bătut prima dată, nu-i așa?	I had better have apologized to him when I first beat him, had I not?
Acum este prea târziu.	Too late now.

3

Dacă-i spunea cântăreţul călugărului că nu o să mai cânte niciodată în public pentru că şi-a pierdut vocea, nu şi-ar fi pariat călugărul toate economiile pe succesul cântăreţului, şi ar fi acum miliardar, nu-i așa?	If the singer had told the monk that he would never sing in public again because he had lost his voice, the monk would not have bet all his savings on the singer's success, and he would be a billionaire right now, would he not?
Ți-am zis că nu este bun de nimic acest cântăreţ, pentru că are să te dezamăgească atunci când te vei aştepta să-ţi dea banii de care ai nevoie ca să te tunzi la cel mai bun frizer pe care-l vei	I told you this singer was no good, because he would let you down when you expected him to give you the money you needed in order to have your hair cut at the best barber you

putea găsi în acest oraș, nu-i așa că ți-am zis?

would be able to find in this town, did I not?

Nu-i așa că nu te-ai întrebat încă niciodată dacă aș fi ales eu să mă fac cântăreț, dacă aș fi avut prilejul?

You have never wondered yet if I would have chosen to become a singer myself if I had had the opportunity, have you?

4

Să fi știut eu cine este de fapt pustnicul, nici că-i dădeam voie să se așeze în livada mea pe viață.

Had I known who the hermit really was, I would never have allowed him to settle in my orchard for life.

L-aș fi putut ruga mai întâi să-mi spună dacă știa cine a fost primul rege al Troiei, și a cui nevastă a furat acel rege înainte să împlinească vârsta majoratului.

I could have asked him to tell me first if he knew who the first king of Troy had been, and whose wife that king had stolen before he had come of age.

Abia astăzi am descoperit cine este.

Only today have I found out who he is.

M-a sunat primarul la ora prânzului și a răcnit:

The mayor rang me up at lunchtime and yelled:

— Când ziceai că o să plece pustnicul din oraș?!

“When did you say that hermit would leave our town?!”

De ce ziceai că a venit atâta drum?!

Why did you say he had come all this way?!

Unde credeai că o să se ducă după ce va pleca din livada ta?!

Where did you think he would go after he had left your orchard?!”

Mi-a venit foarte greu să pricep ce tot zicea el acolo.

I found it very hard to understand what he was talking about.

Mi-am spus că precis primarul l-a confundat pe pustnic cu polonezul care urma să vină de la Haga cu un sfert de oră înainte de miezul nopții.

I told myself the mayor must have mistaken the hermit for the Pole who was to have come from The Hague a quarter of an hour before midnight.

Niciodată nu mi-au plăcut oamenii care călătoresc mult.

I have always hated people who travel much.

Dar primarul a continuat:

— Aș vrea să nu-ți fi vândut finlandezul casa lui!

Măcar dacă ți-ar putea-o lua înapoi!

Tot timpul faci lucruri nechibzuite!

Atunci când te-ai mutat în parohia noastră, ți-am spus limpede că nu vreau să mai fie un război religios aici!

Aveam o foarfecă în mână.

Tăiam trandafiri de jumătate de oră atunci când sunase telefonul.

Cu cât așteptam mai mult, cu atât avea să fie mai rău, mi-am zis.

Așa că am tăiat firul telefonului.

După aceea m-am dus la cortul pustnicului din livadă, și i-am dat de știre că mai bine învață ceva geografie, pentru că s-ar putea să aibă nevoie de ea atunci când îi va spune primarul că ar trebui să plece din parohie.

But the mayor went on:

“I wish the Finn had never sold you his house!

If only he could take it back from you!

You are always doing foolish things!

When you moved to our parish, I told you clearly I did not want there to be another religious war here!”

I had a pair of scissors in my hand.

I had been cutting roses for half an hour when the phone had rung.

The longer I waited, the worse it would get, I told myself.

So I cut the telephone cord.

Then I went to the hermit’s tent in the orchard, and I let him know he had better learn some geography, as he might need it when the mayor told him he should leave the parish.

5

Vorbeam la telefon atunci când a venit fizicianul să mă întrebe dacă aș mai fi luat medicamentul prescris de doctor dacă mi s-ar fi spus că doctorul nu mai avea de zece ani niciun pacient.

I was talking on the phone when the physicist came to ask me whether I would have taken the medicine prescribed by the doctor if I had been told that the doctor had not had any patients

	for the last ten years.
I-am răspuns că iau deja pastilele de opt zile.	I answered I had already been taking those pills for eight days.
Fizicianul m-a prevenit că o să am nevoie de ambulanță atunci când voi termina de luat pastilele.	The physicist warned me that I would need an ambulance when I finished taking those pills.
Chiar mi-a spus că, după ce voi ieși din spital, mă va lua la el acasă să mă îngrijească, dacă o să fiu și eu de acord, bineînțeles.	He even told me that, after I had left the hospital, he would take me home with him and take care of me, if I agreed, of course.
Bunicii mei au fost și ei fizicieni.	My grandparents were physicists, too.
Nu se duceau niciodată la doctor.	They never went to see a doctor.
Eu merg la doctor de când mă știu.	I have been doing that for as long as I can remember.
Pe la cinci ani mergeam zilnic.	When I was about five years old, I would see the doctor daily.
De când s-a născut fiul meu cel mai mare, le tot spun copiilor că acela care se va face doctor dintre ei va moșteni toată averea mea.	Since my eldest son was born, I have been telling my children that, if one of them became a doctor, he would inherit all my fortune.
Nevasta mea mă tot întreabă dacă nu era mai bine să nu le fi dat ideea, că acum o să se ducă toți la medicină.	My wife keeps asking me whether it would not have been better if I had not given them that idea, because all our children will study medicine now.
Aș da orice să se facă doctori toți cei opt copii ai mei, dar tocmai m-a anunțat directorul băncii că nu mai am nici măcar cinci cenți în cont.	I really wish all my eight children became doctors, but the bank manager has just let me know that there is absolutely no money left in my bank account.
Dacă l-aș fi rugat pe fizician acum un an să le plătească el taxele, acum ar fi studenți măcar doi dintre ei...	If a year ago I had asked the physicist to pay for their tuition, at least two of my children would be medical students now...
S-ar putea să trebuiască să studieze toți fizica.	They might all have to study physics.
Cu puțin noroc, unul dintre ei se va dovedi a fi un al doilea	With a little bit of luck, one of them will turn out to be another

Einstein.

S-ar putea să descopere un tip de internet care funcționează pe bază de telepatie, și, în acest caz, este posibil să-l aresteze poliția înainte să ia Premiul Nobel pentru informatică – presupunând că Suedia decide să dea un astfel de premiu.

Einstein.

He might discover a kind of internet that functions on the basis of telepathy, and, in that case, the police may arrest him before he is awarded the Noble Prize for informatics – if Sweden decides to give one.

6

Pe când eram student, mă întrebam când voi ajunge să văd și eu lumea, ori dacă o să ajung să văd măcar Parisul în viața asta.

As a student, I used to wonder when I would get to see the world, or if I would ever at least manage to see Paris in this life.

Dacă aș fi avut bani la nouăsprezece ani, cu certitudine mă duceam să vizitez Țara Galilor.

If I had had money when I was nineteen, I would most certainly have visited Wales.

Trebuie să mă fi născut în Anglia într-o viață anterioară, și cred că de atunci încoace aștept să mă duc înapoi acolo.

I must have been born in England in some previous life, and I think that I have been waiting to be able to go back there ever since.

Măcar dacă aș putea cumpăra un castel!

If only I could buy a castle!

L-aș reconstrui, dacă mi-ar ajunge banii, iar apoi le-aș explica turiștilor că nu câștigam eu atâția bani, dacă nu munceam pe rupte zi și noapte.

If I had enough money, I would rebuild it, and afterwards I would explain to the tourists that I would never have made so much money unless I had worked very hard day and night.

De îndată ce voi ajunge în Țara Galilor, vă dau de știre, ca nu cumva să vă închipuiți că am renunțat la visul meu.

I will let you know as soon as I reach Wales, lest you should imagine that I have given up that dream.

Aș prefera, însă, să nu spuneți nimănui cine sunt.

I would rather you did not tell anyone who I am, though.

De la Crăciun încerc să cumpăr un far de la fantoma care a pierdut un castel într-o bătălie din anul o mie patruzeci și șapte.

Since Christmas I have been trying to buy a lighthouse from the ghost who lost a castle in a battle in the year one thousand and forty-seven.

Să nu cumva să spuneți cuiva că eu sunt cel care i-a luat castelul fantomei în anul acela.

You must not tell anyone that it was me who took the castle from the ghost that year.

Fantoma o fi uitat deja că Vrăjitorul din Cardiff i-a prezis că, dacă cumva o să vândă un far unui fost student la engleză din București, n-o să mai vadă castelul câte vieți o să aibă.

He may already have forgotten that the Wizard of Cardiff foretold that, if he ever sold a lighthouse to a former student of English from Bucharest, he would never get his castle back for as many lives as he had left.

7

Aș vrea să-mi fi spus că îmi vei dărâma casa, dacă voi refuza să-ți dau cheile de la garajul meu.

I wish you had told me that you would pull down my house if I refused to give you the keys to my garage.

Aș vrea să nu te fi întrebat eu pe tine dacă ai fi dormit în garajul meu, dacă eu ți-aș fi dat cheile.

I wish I had not asked you whether you would have slept in my garage if I had given you the keys.

Tu, oricum, nu-mi spuneai cine este șoferul tău, nu-i așa?

You would not have told me who your driver was, anyway, would you?

N-aș dormi eu acum la grădina zoologică, dacă mi-ai fi spus ce se va întâmpla.

I would not be sleeping at the Zoo now if you had told me what would happen.

Nădăjduiesc că nu știi când va decola avionul meu către Köln, ori dacă o să-l iau, în loc să merg cu mașina la Haga.

I hope you do not know when my plane for Cologne will take off, or if I will take it, instead of driving to The Hague.

Ți s-a dat vreodată un milion de lire ca să lași în pace pe cineva?	Have you ever been given a million pounds to leave somebody alone?
Puteam să-ți dau de două ori mai mulți bani, dacă mi-ai fi spus că strângi bani de ani de zile ca să-ți cumperi un garaj.	I could have offered you twice as much money if you had told me you had been saving for a garage for years.
Nu trebuia să îmi dărâmi casa.	You should not have pulled down my house.
Precis ai crezut că nu va afla nimeni.	You must have thought that nobody would find out.
Atunci când va veni polițistul să te aresteze, cine crezi tu că te va ajuta?	When the policeman comes to arrest you, who do you think will help you?
Ți s-a spus vreodată cine sunt eu?	Have you ever been told who I am?
N-ai auzit niciodată de Melcul cel Iute?	Have you never heard about the Speedy Snail?

Ce făceai dacă erai prevenit că, dacă ariciul nu-și va vinde țepii, melcul îl va da în judecată, pentru că vrea el să se mute în temnița veche de o mie și o sută de ani a ariciului?	What would you have done if you had been warned that, unless the hedgehog sold his spikes, the snail would sue him, because he wanted to move into the hedgehog's eleven-hundred-year-old dungeon?
Nu-i spuneai ariciului ce are să i se întâmple dacă va câștiga melcul procesul, nu-i așa?	You would not have told the hedgehog what was going to happen to him if the snail won the case, would you?
Dacă mie mi s-ar fi spus că un amic de-al meu uneltește de o lună și jumătate împotriva mea, și că-mi fura banii de aur dacă afla unde-mi ascund obiectele de valoare, aș fi răsplătit-o pe	If I had been told that a friend of mine had been plotting against me for a month and a half, and that he would have stolen my golden coins if he had found out where I was hiding my

persoana care-mi zicea despre acest lucru, dar nu mi-ar fi fost niciodată simpatică acea persoană, pentru că m-a făcut să-mi pierd cel mai bun prieten.

Dar nu-ți face griji, n-am să-ți spun ce știu de ani de zile despre arici și despre melc, ori, în orice caz, nu înainte să divorțezi de arici și să te măriți cu mine, ceea ce vei face, nu-i așa?

valuable, I would have repaid the person who would have told me about it, but I could never have liked that person, because he or she had made me lose my best friend.

But do not worry, I will not tell you what I have known about the hedgehog and the snail for years, or, anyway, not until you divorce the hedgehog and marry me, which you will, won't you?

Te-am întrebat dacă cumpărai tu biserica, dacă nu i s-ar fi dat foc, pentru că nu eram sigur dacă o să mai vrei să te faci preot dacă îți voi spune că n-o să câștigi niciodată bani, dacă nu-ți vei clădi o biserică a ta proprie.

Ai crezut că te-am întrebat pentru că ți-aș fi luat eu locul în parohie dacă ar fi aflat poliția că tu ai fost cel care a dat foc bisericii, nu-i așa?

Habar n-am dacă te vei mai face preot acum, sau atunci când vei deveni arhiepiscop, ceea ce știu că îți dorești de când aveai cincisprezece ani, nu-i așa?

Dacă aș fi în locul tău, și dacă aș fi dat eu foc bisericii, pentru că mă hotărâsem să-mi construiesc propria mea biserică pe locul ei

I asked you if you would have bought the church unless it had been set fire to, because I was not sure whether you would still want to become a priest if I told you that you would never make any money unless you built a church of your own.

You thought I had asked you because I would have taken your place in the parish if the police had found out that it had been you who had set the church of fire, didn't you?

I have no idea if you will become a priest now, or when you will become an archbishop, which I know you have wished for ever since you were fifteen, haven't you?

If I were you, and if I had set fire to a church because I had decided to build my own church in its place and not pay for

și să nu plătesc terenul, aș lăsa parohia și aș fugi în Congo.

the land, I would leave the parish and run to the Congo.

10

Să fi știut eu cine te-a întrebat când anume vei cumpăra vila după ce vei moșteni averea dirijorului, ori dacă ai fi moștenit averea aceea cu totul, dacă ar ști dirijorul cine ești, nu cred că-ți spuneam.

Had I known who had asked you when you would buy the villa after you had inherited the conductor's fortune, or if you would have inherited that fortune at all if the conductor knew who you were, I do not think I would have told you.

Știam că presa o să se întrebe când ai să dai un interviu cuiva, dar n-ai face tu așa ceva dacă n-ai fi sigur, atunci când vor veni să te vadă, că banii sunt ai tăi, nu-i așa?

I knew the press would wonder when you would grant anyone an interview, but you would not do that unless you were certain, when they came to see you, that the money was yours, would you?

11

I-am zis primarului că va dori să nu-l fi întrebat pe violonist niciodată dacă acesta o să-și vândă vioara dacă va avea nevoie de bani să cumpere un cal, ori după ce se va întoarce de la Haga.

I told the mayor that he would wish he had never asked the violinist if the latter would sell his violin if he ever needed money to buy a horse, or after he had returned from The Hague.

Aș vrea să-l fi întrebat pe primarul nostru de cincizeci și șase de ani când anume are să cumpere și o iapă, ori dacă ar mai

I wish I had asked our fifty-six-year-old mayor when he would buy a mare, too, or if he would buy any animal at all, if he had

cumpăra vreun animal cu totul, dacă i se spunea că o să-i fure un cal toți banii lui de aur bine ascunși, atunci când va fi cu afaceri în străinătate.

Cineva precis i-a spus ceva primarului, dar nu este cu putință să i se fi promis vreun ban nevestei cu ochi verzi a primarului, pentru că, dacă i s-ar fi dat o sumă uriașă, n-ar fi acum săracă lipită.

Ar fi mai bine, oare, dacă i-aș explica eu primarului că mai bine divorța înainte să-i distrugă nevasta lui cariera?

De-ar fi să rămână însurat cu ea, nu și-ar putea nimeni închipui ce s-ar putea întâmpla, nu-i așa?

been told that a horse would steal all his well hidden gold coins when he was abroad on business.

Someone must have told the mayor something, but the mayor's green-eyed wife can't have been promised any money, because, if she had been given a huge sum, she would not be as poor as a church mouse now.

Would it be better if I had explained to the mayor he had better have got a divorce before his wife ruined his career?

If he were to stay married to her, nobody could imagine what might happen, could they?

Dacă îl întrebai dacă îți dădea vaza care costa cinci mii trei lire, și pe care i-a dat-o vrăjitorul, în schimbul ochelarilor tăi, și dacă îi spuneai că nu vezi absolut nimic fără ochelarii pe care ți i-a furat, ce crezi că zicea?

Aș vrea să-ți fi dat prin gând să-l întrebi cine crede el că este, de ce a furat ochelarii, și când are să-ți cumpere alții.

If you had asked him whether he would have given you the five-thousand-and-three-pound vase, which the wizard had given him, in exchange for your glasses, and if you had told him you could not see a thing without the glasses he had stolen from you, what do you think he would have said?

I wish it had occurred to you to ask him who he thought he was, why he had stolen the glasses, and when he would buy you another pair.

Dacă eram eu în locul tău, îl întrebam pe hoț dacă nu ar fi preferat să muncească ca să-și câștige existența, în loc să fure de la toată lumea.

N-ai vrea să nu-l fi cunoscut pe acest hoț?

If I had been in your place, I would have asked the thief if he would not have preferred working for a living, rather than steal from everyone.

Don't you wish you had never met this thief?

13

Măcar dacă nu-ți spunea măcelarul că o să-ți taie toate oile atunci când va avea nevoie de bani să-și cumpere casă!

Dacă aș fi fost eu în locul măcelarului, te întrebam dacă îmi împrumutai vreun ban dacă te-aș fi amenințat că, atunci când vei candida pentru președinție, voi spune tuturor ce știi despre aventurile tale.

N-ai vrea să nu fi cumpărat niciodată oi?

Dacă nu ți-ai fi cheltuit pe fermă moștenirea de șaisprezece milioane de dolari, aveai destui bani să cumperi tot ce vrei, și nu-l mai întrebai pe măcelar când o să-ți dea carne să mănânci.

If only the butcher had not told you he would kill all your sheep when he needed money to buy a house!

If I had been in the butcher's place, I would have asked you whether you would have lent me any money if I had threatened you that, when you ran for president, I would tell everyone what I knew about your affairs.

Don't you wish you had never bought sheep?

If you had never spent your sixteen-million-dollar inheritance on the farm, you would have had enough money to buy everything you wanted, and you would not have asked the butcher when he would give you some meat to eat.

Aș vrea să nu-i fi zis eu cântăreței de operă că ar fi trebuit să accepte rolul.	I wish I had never told the opera singer she should have taken the part.
Mai bine ceream ca ea să fie dusă la Haga cu avionul.	I had better have demanded that she should be flown to The Hague.
Cântăreața cântă în <i>Rigoletto</i> de unsprezece ani și jumătate.	The singer has been singing in <i>Rigoletto</i> for eleven years and a half.
M-a prevenit că, dacă vreodată nu o să o aștept cu un trandafir alb la ușă, o să spună presei că am violat-o atunci când a fost musafira mea în Sicilia, ceea ce știți că este o minciună, nu-i așa?	She warned me that, if I ever failed to wait for her at the entrance with a white rose, she would tell the press I had raped her when she had been my guest in Sicily, which you know is a lie, do you not?
Ce n-aș da să nu îi dați crezare.	I wish you would not believe her.
Dacă m-ați fi întrebat dacă o credeam dacă mă implora să mă însor cu ea înainte să se facă cântăreață de operă, aș putea răspunde că, atunci când m-a implorat, era de fapt de trei ani nevasta mea.	If you had asked me whether I would have believed her if she had begged me to marry her before she became an opera singer, I could answer that, when she begged me, she had in fact been my wife for three years.
Dacă nu accepta rolul acela, n-aș fi acum silit s-o aștept cu un trandafir alb în fiecare seară când cântă în <i>Rigoletto</i> .	If she had not taken that part, I would not have to wait for her now with a white rose every night when she sings in <i>Rigoletto</i> .

Dacă nu scria măcelarul în Times Literary Supplement că o să-i plătească pe toți cei care-l vor aproviziona cu carne de vânat atunci când va fi interzis vânatul, nu ar fi în celula aceasta, iar tu cu certitudine nu ai sta de vorbă acum cu el.

If the butcher had not written in the Times Literary Supplement that he would pay all those who supplied him with venison when hunting was forbidden, he would not be in this cell, and you would certainly not be talking to him now.

Nu ar răspunde măcelarul la întrebările tale, dacă nu semna articolul acela, nu-i așa?

The butcher would not be answering your questions if he had not signed that article, would he?

Dacă nu spuneai la poliție cine a trimis articolul la ziar, și unde se ascunde măcelarul de trei zile, nu-și trimitea măcelarul ginerele să te răpească.

If you had not told the police who had sent the article to the paper, and where the butcher had been hiding for three days, the butcher would not have sent his son-in-law to kidnap you.

I-am zis ieri surorii tale vitrege că ai fi acum un om liber, dacă nu îl întrebai pe ziarist dacă ar scrie pentru Times Literary Supplement, în caz că moștenește o avere de la părinții lui.

I told your step sister yesterday that you would be a free man now if you had not asked the journalist whether he would write for the Times Literary Supplement in case he inherited a fortune from his parents.

Nu știai că o să vă dea ziaristul în judecată pe amândoi, nu-i așa?

You did not know the journalist would sue you both, did you?

Chirurgul dormea buștean.

The surgeon was fast asleep.

Dormea de două zile.

He had been sleeping for two days.

Nu-și închipuise că o să fie atât de ostenit.

He had never imagined he would be so tired.

Familia îl aștepta să se scoale din somn.

His family were waiting for him to wake up.

Familia spera că va putea vorbi cu el atunci când se va scula, dacă se va trezi bine dispus – după ce va mânca bine de dimineață, desigur.

His family hoped they would be able to talk to him when he woke up, if he woke up in a good mood – after he had had a huge breakfast, of course.

Pacientul nu l-ar fi deranjat pe chirurg, dacă ar fi fost prevenit că acesta îl va opera dacă se va scula prost dispus.

The patient would not have disturbed the surgeon if he had been warned the latter would operate on him if he woke up in a bad mood.

Nu-i spusese nimeni bolnavului când o să aibă voie să plece acasă, ori dacă o să i se permită să meargă acasă cu totul, după ce a petrecut în spital patru zile și jumătate.

Nobody had told the sick man when he would be allowed to go home, or if he would be allowed to go home at all, after he had spent in hospital four days and a half.

Îi spuneai pacientului ce să facă dacă l-ar fi amenințat chirurgul că o să-i scoată amigdalele?

Would you have told the patient what he should do if the surgeon threatened he would remove his tonsils?

Avea bolnavul idee că de fapt nici nu este bolnav, și știa el dacă are să se facă bine după operație, mă întreb?

Did the sick man have any idea that he was not really ill, and did he know if he would recover after the operation, I wonder?

Nu vă întrebați și voi dacă ar accepta pacientul să fie operat, dacă ar ști că chirurgul este atât de tânăr și lipsit de experiență?

Don't you wonder, too, if the patient would accept to be operated on if he knew the surgeon was so young and inexperienced?

Dacă chirurgul i-ar fi promis o sumă mare de bani bolnavului, cu condiția ca acesta să accepte să fie operat, oare ar fi fost pacientul sfătuit să ceară o a doua opinie?

If the surgeon had promised the sick man a large sum of money on condition that the latter accepted to be operated on, would the patient have been advised to ask for a second opinion?

Adevărul este că acest chirurg nu a făcut nici o operație de când a absolvit, acum doi ani.

The truth is this surgeon has never performed an operation since he graduated, two years ago.

E rezident de aproape doi ani.	He has been a resident for almost two years.
De fapt n-a fost încă angajat chirurg.	He has not yet been hired as a surgeon, as a matter of fact.
Săptămâna care vine va fi lucrat ca rezident de douăzeci de luni.	Next week, he will have been working as a resident for twenty months.
Încă mai dă examene din două în două săptămâni.	He still takes exams every two weeks.
N-a mai fost atât de ocupat de când era adolescent.	He has not been so busy since he was a teenager.
Pacientul de care vorbeam habar n-avea cine este chirurgul.	The patient we were talking about had no idea who the surgeon was.
Fusese trimis la chirurg de medicul lui generalist, și nici că venea, dacă nu i se spunea că nu o să mai poată să vorbească.	He had been sent to the surgeon by his GP, and he would not have come if he had not been told he would never be able to speak again.
Pacientul era actor.	The patient was an actor.
Era de ani de zile actor.	He had been an actor for years.
Juca mai tot timpul în tragedii.	He always played in tragedies.
Își învăța adesea rolurile în metrou.	He often learned his parts in the subway.
Detesta să învețe pe dinafară.	He hated learning by heart.
Când se hotărâse că vrea să fie actor, nu-și dăduse seama că o să trebuiască să-și țină minte pe dinafară rolurile atunci când are să fie angajat la un teatru.	When he had decided he wanted to be an actor, he had not realized he would have to remember his parts when he was hired by a theatre.
Nici nu-și pusese întrebarea dacă are să fie aplaudat după ce se va termina piesa.	He had never wondered if he would be applauded after the play had finished.
*	*
Au trecut ani buni de când a scăpat actorul ca prin urechile	Years have passed since the actor narrowly missed being

acului fără să fie operat.	operated on.
Pacientul încă joacă.	The patient is still acting.
Juca ieri, atunci când mi-a zis că joacă de câțiva ani, cu intermitențe.	He was acting yesterday, when he told me he had been acting for a few years, on and off.
Nu și-a scos până acum amigdalele, pentru că în ajunul operației a avut ideea fericită să-și citească horoscopul pe internet.	He has not had his tonsils removed so far, because on the eve of the operation he had the good idea of reading his horoscope on the internet.
Naviga pe internet de ore întregi atunci când a dat peste el.	He had been surfing the net for hours when he came across it.
S-a gândit că n-ar fi rău dacă ar afla ce i se va întâmpla după operație.	He thought it would be a good idea if he found out what would happen to him after the operation.
Dacă nu-și citea horoscopul, pacientul și-ar fi pierdut vocea, și l-ar fi dat degeaba în judecată pe rezident.	If the patient had not read his horoscope, he would have lost his voice, and he would have sued the resident in vain.
I s-ar fi spus că judecătorul spera că i se va plăti un milion de lire atunci când rezidentul o să devină milionar, ceea ce nu s-ar fi întâmplat decât dacă rezidentul moștenea averea străbunicului lui.	He would have been told the judge hoped he would be paid a million pounds when the resident became a millionaire, which would never have happened unless the resident inherited his great-grandfather's fortune.
Adevărul este că chirurgul chiar a moștenit o avere de la prietenul lui la cataramă, care era de ani de zile deținut în Liban, și care a murit anul trecut în martie.	Fact is the surgeon did inherit a fortune from his bosom friend, who had been a prisoner in Lebanon for years, and who died last March.
Chirurgul a renunțat la medicină atunci când s-a îmbogățit.	The surgeon gave up medicine when he became rich.
Acum învață araba de ceva vreme, și i s-a făcut cunoștință cu cel puțin patruzeci și patru de arabi.	He has been learning Arabic for quite some time now, and he has been introduced to at least forty-four Arabs.
De două luni bune fostul chirurg scrie un roman despre	For two months, the ex-surgeon has been writing a novel about

hainele arăbești.	Arabian clothes.
N-ar fi atât de relaxat dacă nu-și dădea demisia. Dacă ar opera încă, s-ar fi putut să-i ajungi și tu pacient.	He would not be so relaxed if he had not resigned. If he were still operating, you might have been his patient, too.
Dacă mă-ntrebi pe mine, cred că până acum ai avut mare noroc.	If you ask me, I think you have been very lucky so far.

17

Păianjenul ar fi vrut să fi știut mai curând că se va vinde casa în care locuiește.	The spider wished he had known earlier that the house he lived in would be sold.
N-ar fi vrut oare să o poată cumpăra?	Did he not wish he were able to buy it?
Locuia de două veri în ea.	He had lived in it for two summers.
Nădăjduia că are s-o reconstruiască atunci când o să câștige destui bani ca să cumpere cărămizi, după ce vor crăpa pereții și, evident, dacă ar fi el proprietarul.	He had hoped he would rebuild it when he made enough money to buy bricks, after its walls had cracked, and if he were the owner, of course.
Păianjenul nu ar fi investit niciodată banii lui câștigați cu greu în ceva ce nu-i aparținea, nu-i așa?	The spider would never have invested his hard earned money in anything that was not his, would he?
Când îi dădu de știre proprietăreasa că o să vândă casa atunci când i se va oferi un preț bun, și dacă el o să fie de acord să se mute, bineînțeles, păianjenul se întrebă cum poate să fie atât de lipsită de tact.	When the landlady let him know she would sell the house when she was offered a good price, and if he agreed to move, of course, the spider wondered how she could be so tactless.
Nu știa ea, oare, că s-a atașat de apartamentul lui, și nu-l va	Did she not know he had become attached to his flat, and

lăsa decât dacă va fi silit s-o facă?	would never leave it unless he was forced to do so?
Proprietăreasa se purta ca și cum nu-i datora lui nimic.	The landlady was behaving as if she did not owe him anything.
Măcar dacă se muta păianjenul atunci când îl rugase proprietăreasa.	If only the spider had moved when the landlady had asked him to.
Era vremea să-și găsească o casă mai bună.	It was high time he found himself a better house.
Își spuse că încă nu s-a mutat doar ca să nu o necăjească pe proprietăreasă atunci când va afla că el vrea să plece.	He told himself that he had not moved yet lest he should hurt the landlady's feelings when she found out that he wanted to leave.
Nici el nu avea idee cum a devenit locul lui preferat casa aceea, care era veche, umedă și fusese ridicată demult.	How that house, which was old, damp and had been built a long time before, had become his favourite place in the whole wide world, he really had no idea.
Prin urmare hotărî că o s-o întrebe pe proprietăreasă dacă ar fi dispusă să-l plătească ca să se mute de acolo, și cât ar fi dispusă să dea dacă el se va decide să-i accepte oferta.	Consequently, he decided he would ask his landlady if she would be willing to pay him in order to move out, and how much she would be willing to pay if he decided to accept her offer.
Proprietăresei nici că-i veni să-și creadă urechilor atunci când o preveni păianjenul că n-o să iasă din apartament până ce nu o să îl implore ea în genunchi.	The landlady could not believe her ears when the spider warned her that he would never leave his flat till she begged him on her knees.
Doar n-avea să se umilească ea, nu-i așa?	She was not going to humiliate herself, was she.
Se întrebă cine se crede păianjenul.	She wondered who the spider thought he was.
Păianjenul visa deja că o să zboare în Maroc de cum îl va plăti proprietăreasa, după ce-și va aduna pânzele, și dacă au să cadă de acord asupra unei sume decente, bineînțeles.	The spider was already dreaming he would fly to Morocco as soon as the landlady paid him, after he had gathered all his cobwebs, and if they agreed on a decent sum, of course.

Ar fi cerut cincizeci și cinci de milioane de ghinde, dacă n-ar fi fost aproape sigur că proprietăreașă, care era o veveriță în vârstă de treizeci și trei de ani, n-o să se despartă de mâncarea ei niciodată.

He would have asked for fifty-five million acorns if he had not been quite sure that his landlady, who was a thirty-three-year-old squirrel, would never part from her food.

Nu ar fi fost ea atât de dolofană dacă ar mai fi dat și altora din ghindele ei în loc să le mănânce ea, medită el, dar veverița nu dădea nici măcar o ghindă altcuiva, ceea ce nu era deloc bine pentru sănătatea ei.

She would not have been so plump if she had given others some of her acorns instead of eating them herself, he mused, but the squirrel never gave one acorn to anyone else, which was not at all good for her health.

*

*

În cele din urmă păianjenul s-a mutat de acolo.

The spider moved out eventually.

Locuiește de un an încoace la Milano.

He has been living in Milan for a year now.

Când l-a dat proprietăreașă în judecată, el a cerut ca ea să fie silită să-i plătească în monezi de aur.

When his landlady sued him, he demanded that she should be forced to pay him in gold coins.

Judecătorului i s-a părut ciudat că păianjenul cere monezi de aur, dar veverița a acceptat, ca nu cumva să se răzgândească păianjenul.

It seemed strange to the judge that the spider should ask for gold coins, but the squirrel accepted lest the spider should change his mind.

Păianjenul ar mai vrea și acum să nu fi fost veverița de acord.

The spider still wishes the squirrel had not accepted.

Se întreabă dacă ar fi fost mai fericit dacă nu se muta.

He wonders if he would have been happier if he had not moved.

Veverița tocmai i-a trimis un email în care îl întreba când o să îi facă o vizită.

The squirrel has just emailed him, asking when he will pay her a visit.

Păianjenul a întrebat-o dacă n-ar fi fost mai puțin singură dacă

The spider asked her if she would not have been less lonely if

nu se muta el din casa ei.	he had not moved out of her house.
Se întreabă până în ziua de azi dacă ar mai fi vândut ea casa dacă ar fi fost el suficient de încăpățânat.	He has wondered to this day if she would have sold the house if he had been stubborn enough.
Habar n-are dacă este cazul să-i spună veveriței că stă într-o vilă luxoasă de când a fost silit să plece din casa ei.	He has no idea if he should tell the squirrel he has lived in a luxurious villa since he was forced to leave her house.
Nu știe dacă este cazul să o întrebe cui a fost vândută casa pe care ea plănuise s-o dea cât poate de scump.	He does not know if he should ask her whom the house she had planned to sell for as much as she could has been sold to.
Veverița îi scrie păianjenului, ca și cum n-ar fi făcut nimic rău.	The squirrel writes to the spider as if she had done nothing wrong.
Ea crede că ar cam fi vremea ca păianjenul să se întoarcă la ea, și să-i ceară scuze că a plecat.	She thinks it is high time the spider came back to her, and apologized for going away.
Păianjenul ar vrea ca ea să nu-și fi pierdut memoria.	The spider wishes she had not lost her memory.
Ar vrea ca ei doi să se fi logodit atunci când erau tineri.	He wishes they had got engaged when they were young.
Dacă păianjenul ar fi acum însurat cu veverița, nu s-ar tot întreba ce a făcut veverița cu restul averii: ar fi cheltuit el însuși toții banii de aur.	If the spider were married to the squirrel now, he would not be wondering what the squirrel had done with the rest of the fortune, because he would have spent all the gold coins himself.

Când m-a prefăcut spiridușul în girafă, nu mi-am închipuit că o să-mi facă rău vreodată, după ce am să-i spun că n-o să-l	When the elf turned me into a giraffe, I did not imagine he would ever harm me, after I had told him I would never leave
---	--

părăsesc niciodată, dacă are să-mi plătească o sută una lire pe zi.

him if he paid me a hundred and one pounds a day.

Aș vrea să fi fost mai înțelept.

I wish I had been wiser.

Până-n ziua de azi nu m-am putut apăra niciodată de prieteni.

To this day, I have never been able to defend myself from friends.

Dacă nu m-aș comporta de parcă ar fi toată lumea îndrăgostită de mine, și nu mi-ar vrea altceva decât binele, n-aș fi ajuns niciodată girafa asta cu gâtul lung care așteaptă în fața geamului vostru, cerșind o pâine și o ciocolată.

If I did not behave as if everyone were in love with me, and only wanted what was best for me, I would never have become this long-necked giraffe who is waiting in front of your window, begging for a loaf of bread and a chocolate bar.

V-am spus astăzi toate acestea, ca să nu credeți cumva că am scăpat de la o grădină zoologică.

I have told you all this today lest you should think I have escaped from a Zoo.

Nu era nevoie să închideți geamul.

You need not have shut the window.

Trebuia să ieșiți să mă mângâiați pe bărbie.

You should have come out and stroked my chin.

Dacă ați fi fost prieten cu un spiriduș care v-a prefăcut în girafă, ați înțelege ce vreau să zic, nu-i așa?

If you had been friends with an elf who had turned you into a giraffe, you would see what I mean, would you not?

N-ar vrea fluturele să nu fi dat tuturor de veste că are să iasă la pensie atunci când își vor pierde aripile lui culorile acelea frumoase?

Does the butterfly not wish he had not let everybody know he would retire when his wings lost their beautiful colours?

A tot amânat până-n ziua de azi să se însoare cu o muscă ori o

To this day, he has postponed getting married to a fly or an ear

urechelniță, și tocmai i-a făgăduit omidei în vârstă de trei zile că va zbura cu ea în Ținutul Curcubeului.

Să fi fost eu în locul omidei, le spuneam tuturor că mi-a promis fluturele că o să se însoare cu mine de îndată ce voi fi majoră, și aș mai adăuga că o să mă sinucid dacă o să mă înșele după ce ne vom întoarce din luna de miere.

Ar fi vremea să priceapă fluturele că va deveni total neinteresant pentru omidă atunci când se va pensiona, nu-i așa?

Va dori să fi băut licoarea fermecată pe care i-am oferit-o eu după ce l-am cunoscut la Neapole, și el mi-a zis că o să rămână mereu burlac iar eu o să mor fată bătrână.

Poate nu știe el, însă ce a zis el despre viitorul nostru nu se putea nicicum întâmpla, pentru că sunt o libelulă respectabilă, care este măritată de mai multe zile.

wig, and he has just promised the three-day-old caterpillar to fly with her to the Rainbow Land.

If I had been in the caterpillar's place, I would have told everyone that the butterfly had promised he would marry me as soon as I became of age, and I would add that I would commit suicide if he ever betrayed me after we had returned from our honeymoon.

It is about time the butterfly understood he will become utterly uninteresting to the caterpillar after he has retired, is it not?

He will wish he had drunk the magic potion I had offered him when I had met him in Naples, and he had told me he would always stay a bachelor and I would die a spinster.

He may not know it, but what he said about our future could not possibly have happened, as I am a respectable dragonfly, who has been married for many days.

Ai mai scrie un roman despre melc, dacă ți-aș zice că i se va fura casa pe când el va dormi, după ce-ți vei publica tu articolul în *Știrile ființelor mici*?

Would you write a novel about the snail if I told you his house will be stolen while he is sleeping, after you have published your article in the *Small Creatures' News*?

Ai mai zice că ai fi fericit dacă nu se va trezi melcul atunci când i se va fura casa, de-ar fi să-ți șoptească ghicitorul la ureche că a fost vina ta că melcul a avut o cădere nervoasă atunci când și-a dat seama că va trebui să doarmă pe o bancă din parc?

Melcul doarme de când s-a crăpat de ziuă, și nu i-a furat încă nimeni casa, nu-i așa?

Când se va trezi, ne va întreba când i se vor spăla ferestrele, și dacă va fi curând umplut cu furnici dulapul lui din bucătărie, pentru că știe el că o să-i fie foame, și habar nu are cine-i va face târguielile, și când va putea să-și pregătească prânzul.

L-aș fi putut întreba pe melc dacă o să-și dea casa pe nimic, dacă-i va promite ziarul tău o casă mai mare în locul ei, după ce melcul își va trece el examenul de engleză, însă mă îndoiesc că mi-ar fi spus melcul dacă ar fi acceptat să-și dea casa de pomană sau nu.

Melcul nu a învățat englezește niciodată și, oricum, la acest examen de engleză nici n-a venit.

Would you still say you would be happy if the snail did not wake up when his house was stolen if the fortune teller were to whisper in your ear that it had been your fault that the snail had suffered a nervous breakdown when he had realized he would have to sleep on a bench in the park?

The snail has been sleeping since the day broke, and nobody has stolen his house yet, have they?

When he wakes up, he will ask us when his windows will be washed, and if his cupboard will be filled with ants any time soon, as he knows he will be hungry, and he has no idea who will do his shopping, and when he will be able to cook lunch.

I could have asked the snail whether he would give his house away, if, when the snail had passed his exam in English, your paper promised they would give him a larger house instead, but I doubt the snail would have told me whether he would have accepted giving his house away.

The snail has never studied English, and he has not even come to this exam, anyway.

Aș vrea să nu-i fi spus eu portarului că nu știu cine este   I wish I had never told the doorman I did not know who the man

omul care o să vină să ridice scrisorile pe care le-am scris după ce a plecat el din clădire.

Dacă-l întrebam pe portar dacă ar fi refuzat să dea cuiva scrisorile dacă l-aș fi prevenit că va încerca un spion să le fure atunci când va rămâne portarul singur în clădire, după ce au să plece toți angajații, bănuiesc că ar fi putut să-mi spună că mai bine-mi văd de treaba mea.

I-am telefonat, totuși, și am încercat să-i explic că o să se înfurie directorul dacă o să afle că s-au furat scrisorile după ce a plecat el la Haga.

I-am spus și că va trebui să aibă mare grijă atunci când o să sune telefonul.

A răspuns că nu era nevoie să-i spun eu nimic, întrucât n-ar fi el portar la o firmă atât de mare, dacă nu i se dădeau referințe foarte bune.

Dacă mă asculta pe mine, n-ar fi acum șomer.

Îmi tot spun de o oră că nu poate fi vina mea că portarul a fost concediat, și că n-ar trebui să încerce să mă omoare în acest moment.

L-a văzut cineva venind încoace?

Trebuie să mă ascund imediat!

who would come to pick up the letters I had written after he had left the building was.

If I had asked the doorman whether he would have refused to give the letters to anyone if I had warned him that a spy would try to steal those letters when the doorman was left alone in the building, after all the employees had left, I suspect he might have told me I had better mind my own business.

I phoned him, though, and tried to explain that the manager would be angry if he found out the letters had been stolen after he had left for The Hague.

I told him he would have to be extra careful when the phone rang, too.

He replied I need not have told him anything, as he would not be doorman to such a big firm if he had not been given very good references.

Had he listened to me, he would not be unemployed now.

I have been telling myself for an hour that it can't be my fault the doorman was fired, and he should not be trying to kill me right now.

Has anyone seen him coming here?

I must hide at once!

Care dintre băieții credeai că va mărturisi că te-a văzut cum furi covorul roșu care era de patruzeci și patru de ani în mansardă?

Which of the boys did you think would confess that he had seen you stealing the red carpet that had been in the attic for forty-four years?

Ce-ți închipuiai că o să-ți spună directorul școlii atunci când i se va spune ce-ai făcut, după ce vei ascunde în pivniță covorul?

What did you imagine the headmaster would tell you when he was told what you had done, after you had hidden the carpet in the cellar?

Ai vrea să n-o fi făcut, nu-i așa?

You wish you had not done that, don't you?

N-ai vrea să fii nevinovat?

Don't you wish you were innocent?

Nu te așteptai că o să-ți spună portarul atunci când o să vă vedeți că, dacă n-ai fi dovedit că ești hoț, fata lui ar fi acum nevasta ta, nu-i așa?

You did not expect the doorman would tell you when you met that, if you had not proved that you were a thief, his daughter would now be your wife, did you?

Tocmai m-am hotărât că, dacă o să ne mai vedem vreodată, nu am să te întreb niciodată când o să-mi faci o vizită, ori dacă m-ai fi vizitat anul trecut, dacă ai fi știut că am și eu în mansardă un covor roșu.

I have just made up my mind that, if we ever meet again, I will never ask when you will pay me a visit, or whether you would have paid me a visit last year if you had known I also had a red carpet in my attic.

Când îți închipuiai că voi întreba de când dormi, ori dacă ai fi dormit la șapte și un sfert, dacă eu n-aș găti mereu la ora aceea?

When did you imagine I would ask how long you had been sleeping, or whether you would have been sleeping at a

quarter past seven, if I did not always cook at that time?

Ce sperai că am să-ți spun atunci când ai să mă anunți că ai găsit o slujbă de cântăreț la operă, și că vei începe chiar de a doua zi, dacă am să-l întreb eu pe director când are să te plătească, și dacă te va plăti cât vrei tu de mult?

What did you hope I would tell you when you announced me that you had found a job as an opera singer, and you would start the very next day, if I asked the manager when he would pay you, and if he would pay you as much as you wanted?

Ai vrea să nu fi acceptat slujba, nu-i așa?

You wish you had never accepted that job, don't you?

Te întreb foarte des când îți vei putea câștiga traiul, și dacă ai să strângi bani de mașină atunci când ai să ai venitul tău, nu-i așa?

I have often asked you when you will be able to make a living, and if you will save for a car when you have your own money, haven't I?

Mai bine exersai anul trecut la pian.

You had better have practised the piano last year.

Se poate să te roage ei acum să cânti la pian.

They may ask you to play it now.

Mai bine ai cânta la pian, în loc să dormi în acest moment.

You had better be playing the piano instead of sleeping right now.

Încă nu ți-a spus că noi citeam de ore întregi atunci când ai sunat tu, și că vom fi terminat romanul până la finele săptămânii care vine?

Has he not told you yet that we had been reading for hours when you rang, and that we will have finished the novel by the end of next week?

Cine crezi că a lucrat cu noi de când dormi tu în fotoliu?

Who do you think has been working with us while you have been sleeping in your armchair?

Lucram de cinci ani atunci când ai revenit din Laponia.

I had been working for five years when you came back from Lapland.

Aș lucra și acum, însă tocmai ce te-ai trezit, și ai stins lumina.

I would still be working, but you have just woken up, and you have turned off the light.

Nici nu te-am zărit bine, că ai și strănutat.

Hardly had I caught sight of you when you sneezed.

Înainte să adormi tu la loc, eu îi voi fi telefonat proprietăresei tale, și îi voi fi spus că am s-o omor, dacă nu pune să te aresteze pentru lene, ceea ce sper dintotdeauna că va face la un moment dat.

Before you go to sleep again, I will have phoned your landlady, and I will have told her I will kill her unless she has you arrested for laziness, which I have always hoped she will do at some point.

Când te-ai mutat tu aici, încercam de nu știu când să cumpăr eu casa, și n-am putut-o cumpăra de când locuiești tu în ea.

When you moved in, I had been trying to buy the house for ages, and I have not been able to buy it since you have been living in it.

N-ai bănuit niciodată că plănuiam să pun să fii arestat din ziua când ne-am cunoscut, nu-i așa?

You have never suspected I had been planning to have you arrested since the day we met, have you?

Jucai de zece ore șah atunci când s-a stins lumina, nu-i așa?

You had been playing chess for ten hours when the light went out, hadn't you?

Am știut dintotdeauna că îi vei fi arătat cumnatului tău timp de o săptămână cum să joace șah înainte să divorțezi de sora lui,

I have always known you will have been teaching your brother-in-law how to play chess for a week by the time you

căreia îi făcea curte polițistul de cinci ani atunci când ai implorat-o să se mărite cu tine.

Era în curs de a fi operată chiar în clipa când te-ai apucat să joci șah aseară, nu-i așa?

Ți s-a spus deja dacă o să supraviețuiască, ori când o să i se dea destui bani ca să te sune din Köln?

De ce crezi tu că nu se mărita ea cu tine nici în ruptul capului, chiar că nu pot să pricep deloc.

Fratele ei vitreg o tot sâcâia de două săptămâni să te ierte atunci când s-a hotărât ea să pună capăt odată, pentru că se săturase de certuri, nu-i așa?

Nici nu s-a măritat bine cu tine, că a venit fratele ei și la mine, și m-a rugat să joc șah cu el.

Beau vodcă de când jucați voi șah, dar eu măcar sunt în curs de a fi dus la spital, în vreme ce tu încă ești batjocorit de cumnatul tău, care tot timpul câștigă, nu-i așa?

divorce his sister, who had been courted by the policeman for five years when you begged her to marry you.

She was being operated on the moment you started playing chess last night, was she not?

Have you already been told if she will survive, or when she will be given enough money to phone you from Cologne?

Why you think she would not have married you for anything in the world, is not clear to me at all.

Her step brother had been pestering her for two weeks to forgive you when she decided to put an end to it, because she had had enough of arguments, hadn't he?

Hardly had she married you when her brother came to me, too, asking me to play chess with him.

I have been drinking vodka for as long as you have been playing chess, but at least I am being taken to hospital, while you are still mocked at by your brother-in-law, who is always winning, isn't he?

— Să vă rad mustața? mă întrebă frizerul după ce-i spusei să nu cumva să mă mai întrebe vreodată dacă n-aș vrea să-mi

“Shall I shave your moustache?” the barber asked me after I had told him he should never ask me again whether I would

vopsească părul.	like him to dye my hair.
Cu gândul la cartea mea preferată – Biblia – și la cunoscuta poruncă a șasea, „Să nu ucizi”, am urlat la el:	Thinking of my favourite book – the Bible – and of the famous sixth commandment “Thou shalt not kill”, I yelled at him:
– Să nu cumva să te atingi de mustața mea!	“You shall not touch my moustache.
Nici acum, nici altă dată!	Not now, not ever!”
Vedeam pe chipul lui ce rău îi pare că m-a întrebat ce să facă un frizer atunci când dă cu ochii de o mustață ca a mea.	I could see on his face how sorry he was he had asked me what a barber should do when he saw a moustache like mine.
Se vede că-și spunea în sinea lui că nu trebuia să accepte să ia bani de la mine.	He must have been telling himself he should never have accepted to take my money.
Poate n-am avut dreptate atunci când am urlat la el, dar de ce să îngădui cuiva să mă radă, și să risc astfel să nu fiu acceptat călugăr la mănăstirea din Neapole?	I may have been wrong when I yelled at him, but why should I allow anyone to shave me, and thus risk not being accepted as a monk at the monastery in Naples?
Dacă s-ar întâmpla ca pustnicii de optzeci și cinci de ani să mă bănuiască că sunt un polonez fără barbă, mi-ar mai da ei aurul pe mână?	If the eighty-five-year-old hermits should suspect me of being a beardless Pole, would they trust me with their gold?
N-aș crede, și pun pariu că nici voi.	I should not think so, and neither would you, I bet.
De nu le-aș place, nu m-ar lăsa să petrec acolo nici o singură noapte.	Should they dislike me, they would not even let me spend a single night there.
Când mi-am dat seama că bărbierul n-o să se atingă de părul meu pentru că îl băgasem în sperieți, m-am străduit să-l liniștesc pe bietul om adăugând blând:	When I realized the barber would never touch my hair, because I had scared him to death, I tried to reassure the poor man by adding gently:
– Ești bun să-mi aranjezi favoriții?	“Will you just trim my whiskers, please?
Te rog fă-mă să arăt mai puțin fioros, dacă nu te superi.	Just make me look less fierce, will you?”

Aveam chef să urlu iar, „Fă bine și taie-mi naibii favoriții, ca să plec odată de aici!”, dar ar fi fost o mare greșeală din partea mea.

I felt like yelling again, “Just cut my damn whiskers and let me get out of here, will you!”, but that would have been a bad mistake on my part.

Zisei doar:

I merely said:

– Te-aș putea lăsa să-mi razi obrazul stâng, dacă ții tu să mă razi.

“I could let you shave my left cheek, if you must shave me.”

Ușa fu dată cu piciorul de perete chiar în clipa când își pregătea cele două foarfece de aur.

The door was kicked open the very moment he was preparing his two pairs of golden scissors.

– Ușa aia nu se-nchide, mormăi distrat frizerul, și o închise, trântind-o drept în nasul ursului care aștepta în prag.

“That door will not close,” the barber mumbled absent-mindedly, and slammed it shut, in the face of a bear who was waiting on the threshold.

Nu m-am putut abține să nu mă întreb cu voce tare:

I could not help wondering aloud:

– Mereu dă ursul cu piciorul în ușa ta la nouă și un sfert seara?

“Will that bear always kick your door open at a quarter past nine in the evening?”

– Sigur, așa face el.

“Of course, he will always do that.

Când eram ucenic, îmi aducea și zmeură.

When I was an apprentice, he would even bring me raspberries.

Mâncam multă zmeură atunci când aveam 18-19 ani.

I used to eat raspberries a lot when I was in my late teens.

Doar că n-a mai dat pe aici de săptămâni de zile.

He has not been here for weeks, though.

A uitat, pesemne, că suntem prieteni de când l-am salvat de la grădina zoologică, unde era închis de mulți ani.

He must have forgotten we have been friends since I saved him from the Zoo, where he had been a prisoner for years.

Am încercat să-l rog pe director să-i dea drumul, dar n-a vrut nimeni nici măcar să stea de vorbă cu mine despre urs, așa că

I tried to ask the manager to let him go, but nobody would even talk to me about the bear, so I just stole the key to his cage,

am furat pur și simplu cheia de la cușca lui, și l-am slobozit într-o seară de sfârșit de iunie.	and set him free one late June evening.
Dar n-aveți dumneavoastră de unde să știți de asta, nu-mi erați client pe vremea aceea.	But you would not know about that, you were not my customer at the time.
S-a dat la toate ziarele.	It was in all the papers.
De m-ar găsi directorul grădinii zoologice, chiar că aș da de dracu' acum.	Should the Zoo manager find me, I would really be in trouble now."
— Doar nu te-ar trimite la pușcărie, nu-i așa? am exclamat.	"He would not send you to jail, would he? I ejaculated.
Nu ți-ar face nimeni așa ceva, nu-i așa?	Nobody would do that to you, would they?"
— Ce știți dumneavoastră câți au fost închiși că au furat de la grădina zoologică până în ziua de azi.	"You would not want to know how many have been sent to jail for stealing from the Zoo so far."
— Ar fi cazul să te ascunzi, atunci, nu-i așa?	"You ought to hide, then, oughtn't you."
— Habar n-aveți ce bine te simți atunci când furi un urs.	"You have no idea how good you feel when you steal a bear.
Neapărat să furați și dumneavoastră unul.	You must steal a bear yourself.
Furați-l, dar să nu le ziceți că eu am zis că trebuie să-l furați.	Just steal one, but do not tell them I said you must do it."
Mă gândii că habar n-are frizerul ce zice, și îmi spusei că, neîndoielnic, ursul așteaptă mânios de partea cealaltă a ușii.	I thought the barber did not know what he was talking about, and I told myself the bear must be waiting angrily on the other side of the door.
Se vede că era mort de foame, dacă a venit atâta cale din pădure.	He must have been very hungry, if he came all that way from the forest.
Pesemne că era flămând de zile întregi.	He must have been starving for days.
Aș fi putut să urlu la urs că nu are voie să intre în frizerie, dar m-am temut că frizerul o să creadă că va trebui să ceară iertare	I could have yelled at the bear he must not come into the barber's, but I was afraid the barber would think he would

ursului după ce i-am interzis eu ursului să pună piciorul înăuntru.	have to apologize to the bear after I had forbidden him to step in.
Nu mai fusesem nevoit să mă aflu în aceeași încăpere cu un urs până atunci.	I had never had to be in the same room with a bear before.
Îmi dădu în minte că l-aș putea minți pe frizer înainte să se înfurie și să-mi radă mustața, așa că-i zisei:	It occurred to me I could lie to the barber before he got angry and shaved my moustache, so I told him:
– De fapt și de drept, chiar urmează să fur un urs săptămâna asta.	“I am to steal a bear this week, as a matter of fact.
Urma să mă duc într-un loc înainte de-am venit să-mi aranjez favoriții.	I was to go someplace before I came to have my whiskers trimmed.”
Urmam de fapt să fi furat cele două foarfeci de aur ale frizerului, dar așa ceva nu puteam să-i aduc nicidecum la cunoștință.	I was, in fact, to have stolen the barber’s two pairs of golden scissors, but I could not possibly let him know such a thing.
De-ar fi să mă întorc în timp, cred că i-aș fi zis frizerului că nu știu vorbi pe limba urșilor, așa că n-am să încerc niciodată să am un urs al meu.	If I were to go back in time, I think I would have told the barber I could not speak the same language as the bears, so I would never try to own one.
– Puteți dumneavoastră sălta scaunul de colo? mă întrebă frizerul, pe când ursul sufla atât de greu afară că mi se făcea părul măciucă.	“Can you lift that chair?” the barber asked, while the bear was panting so loudly outside that it made my hair stand on end.
Știți citi arăbește?	“Can you read Arabic?”
Scaunul avea pe el o etichetă în arabă.	The chair had a label in Arabic on it.
N-am știut niciodată să citesc, nici să vorbesc arăbește.	I have never been able to read or speak Arabic.
– Familia mea nu are dreptul să învețe araba, am răspuns.	“My family can’t study Arabic,” I replied.
– Nu e cu puțință să fiți atât de ignorant, refuză frizerul să îmi	“You can’t be that ignorant,” the barber refused to believe me.

dea crezare.

Toată lumea din cartierul ăsta este obligată să știe araba.	“Everybody in this district must know Arabic.
Mă păcăliți, cu siguranță.	You must be kidding me.
Era cu neputință să terminați liceul fără s-o învățați.	You can’t have graduated from high school without learning it.”
– Mereu visam cu ochii deschiși în orele de arabă.	“I would always daydream during the Arabic classes.”
– Era cu neputință să visați cu ochii deschiși în timpul celor mai interesante ore, zău așa!	“You can’t have been daydreaming during the most interesting classes, can you!”
Îmi ziceam, de fapt, pe vremuri că n-o să trebuiască niciodată să învăț araba după ce voi absolvi.	I used to tell myself I would never have to study Arabic after I had graduated, as a matter of fact.
Știam să citesc și să scriu poloneză de ani buni, și m-aș fi putut duce în Polonia, dacă chiar voiam vreodată să emigrez.	I had been able to read and write Polish for years, and I could have gone to Poland if I ever wanted to emigrate.
Aș putea încă să vorbesc poloneza dacă aș vrea, dar nu vreau.	I could still speak Polish if I would, but I will not.
Poate o să încerc în curând să deprind olandeza.	I may try learning Dutch soon.
– Poate ați uitat-o, conchise frizerul, dar mai mult ca sigur ați învățat araba în liceu, nici nu încapе îndoială!	“You may have forgotten it,” the barber concluded, “but you must have studied Arabic in high school, there is no doubt about that!”
Este posibil să plouă atunci când citiți aceste rânduri, așa cum este posibil să fi nins atunci când îmi spunea frizerul că este musai să fur un urs.	It may be raining while you read this, and it might have been snowing when the barber was telling me I must steal a bear.
Poate că frizerul însuși este un urs, ce știu eu.	The barber may as well be a bear himself, for all I know.
Tot ce trebuie să știți este că urăsc ținuturile reci și ploioase.	All you must know is that I hate cold, rainy lands.
Când pilotul care m-a adus aici cu avionul a zis că poate o să	When the pilot who flew me here said it might rain every now

plouă din când în când, am știut că n-o să fac purici pe aici.	and then, I knew I would not stay here long.
Mi-ați putea trimite o scrisoare dacă vreți să aflați unde stau.	You might send me a letter, if you want to find out where I am living.
Nu aveți nevoie să fiți invitați, dacă o să vreți să mă vizitați.	You do not need to be invited if you want to visit me.
Nu este nevoie să vă temeți că poate am să vă închid în pivniță, zău că nu.	You need not be afraid I might lock you in my cellar, really.
Nu este nevoie să fiți preveniți în legătură cu canibalismul meu.	You need not be warned about my cannibalism.
Nu mănânc niciodată prieteni.	I will never eat friends.
– E nevoie să dați atâta din cap? întrebă frizerul pe când îmi aranja favoriții.	“Need you move your head like that?” the barber asked while he was trimming my whiskers.
Uitasem că-i zisesem că nu-i nevoie să mă spele pe cap, și că nu are voie să se atingă de mustața mea.	I had forgotten I had told him he need not wash my hair, and he must not touch my moustache.
Nu era nevoie să-și facă griji în legătură cu cunoștințele mele de arabă.	He need not have worried about my knowledge of Arabic.
Mai bine învăța el finlandeza, pentru că ursul a dat în cele din urmă buzna în odaie și l-a înșfăcat de mijloc.	He had better have learned Finnish himself, as the bear finally burst into the room and grabbed him by the waist.
Am senzația că acum frizerul ar prefera să fie aici cu noi, și nu la Polul Nord.	I have the feeling that, right now, the barber would rather be here, with us, than at the North Pole.
Ursul îl silește să stea în același iglu cu el în Laponia.	The bear is forcing him to share his igloo in Lapland.
Până una alta, eu mă folosesc de frizerie de ani buni, și trebuie să spun că am învățat să fiu, de fapt, frizer mai bun ca el.	In the meantime, I have been using the barber’s shop for years, and I must say I have learned to be a better barber than him, actually.
Îmi permiteți să vă invit înăuntru?	May I invite you in?

Cu ce vă pot ajuta?

How can I help you?

Să vă rad mustața?

Shall I shave your moustache?

27

— Să-ți cumpăr cinci pantaloni stacojii?

“Shall I buy five pairs of scarlet trousers for you?”

Asta ai zis că vrei să fac?

Is that what you said you wanted me to do?

Sau ai zis să-ți cumpăr pantaloni în dungi și un șort stacojiu?

Or did you say I should buy striped trousers and scarlet shorts?

Să cumpăr mai mult de un pantalon și un șort, dacă nu-mi pot vinde decât mărimea XL?

Shall I buy more than one pair of trousers and one pair of shorts if they can only sell me an extra-large size?

Am uitat ce mi-ai spus să fac atunci când ne-am întâlnit la măcelărie.

I have forgotten what you told me to do when we met at the butcher’s.

Nu mă omori tu pentru atâta lucru, nu-i așa?

You wouldn’t kill me for that, would you?

Doamne Dumnezeule, ce mă fac?

Oh, my God, what shall I do?

Ce mă fac?

What shall I do?”

— Ar trebui să mergi la doctor.

“You should see a doctor.

Da, da, ar trebui să mergi la psihiatru.

Yes, you should see a psychiatrist.

Cui îi pasă dacă ți-a zis cineva să cumperi nouă salopete ori șaisprezece ochelari?

Who cares if anyone told you to buy nine pairs of overalls or sixteen pairs of glasses?

Tot nu ai avea tu destui bani să cumperi toate acestea, nu-i așa?

You would never have enough money to buy all that, anyway, would you?

Trebuia să știu că ești sărac lipit.	I should have known you were as poor as a church mouse.
Trebuia să-mi spui că nu ai cum să faci ce îți cer.	You should have told me you could not possibly do what I asked of you.
Eu n-aș fi niciodată de acord să fac ceea ce tocmai ai făcut tu.	I would never agree to doing what you have just done.
Aș evita să am de-a face cu oameni care mi-ar putea face rău.	I would avoid mixing with people who could hurt me."
– Unde să mă duc după psihiatru?	"Where shall I go to find a psychiatrist?
Nu am mers la doctor în viața mea.	I have never seen a doctor in my life.
Dar am vândut, într-adevăr, câteva compasuri unei surori medicale pe când aveam douăzeci de ani și ceva.	But I did sell several pairs of compasses to a nurse when I was in my early twenties.
Unde crezi că s-ar afla un psihiatru la această vreme a anului?	Where do you think a psychiatrist might be at this time of the year?"
– Psihiatrul la care merg eu ar trebui să fie acasă acum.	"The psychiatrist I go to should be at home right now."
– Să-l sun?	"Shall I call him up?
Ai putea să-mi dai, te rog, telefonul lui?	Could you please give me his phone number?"
– De ce să-ți dau tocmai eu telefonul lui?	"Why should I give you his number?"
– Păi, pentru că tocmai mi-ai zis că trebuie să merg la el.	"Because you have just told me I must see one, I guess.
De ce nu tu?	Why shouldn't you?"
– Dacă l-ai suna cumva, și i-ai zice că vrei să-i vinzi un cântar, aș fi cumplit de stânjenit, sincer să fiu.	"If you should phone and tell him you wanted to sell him a pair of scales, I would be terribly embarrassed, I must say."
– Nu folosește cântar în laborator la el?	"Doesn't he use scales in his laboratory?
N-ar trebui să-și facă singur medicamentele?	Shouldn't he make his own medicines?"
– Cine și le mai face, în zilele noastre?	"Who does, these days?
Dacă s-ar întâmpla să-l găsească poliția cu opiu și un cântar	If the police should find him with opium and a pair of scales in

în casă, s-ar putea să meargă la închisoare pentru cine știe câtă vreme.	his house, he might go to jail for who knows how long.
Dacă cumva ar bănui că eu i-am făcut-o, s-ar putea să nu mai vrea niciodată să mă trateze.	If he should suspect I did that to him, he might never want to treat me again."
— Vrei să mă ajuți sau nu?	"Will you help me or won't you?
M-ai zăpăcit de tot cu toată vorbăria asta despre cântare, pantaloni, haine și tot restul.	I'm getting all mixed up, with all this talk about scales, trousers, clothes and the rest."
— Ești bun să-mi dai un binoclu de acolo, din coș?	"Give me a pair of binoculars from that basket, will you?
Nu mă pot mișca de când mi-a făcut injecție joia trecută asistenta psihiatrului.	I have not been able to move since the psychiatrist's nurse gave me a shot last Thursday."
— Da' de ce să-ți dau tocmai eu un binoclu?	"Why should I give you a pair of binoculars?
Ar fi cazul să-mi dai tu mai întâi numărul acela de telefon, nu-i așa?	You should give me that phone number first, shouldn't you?"
— Ia fă bine și-ncetează odată!	"Stop that, will you!
Dacă trebuie neapărat să știi, nu pot citi decât cu un binoclu.	If you must know, I can only read with a pair of binoculars.
Am ceva la ochi, însă n-am avut încă vreme să merg la oftalmolog.	There must be something wrong with my eyes, but I have not yet had time to see an ophthalmologist yet.
Mai-nainte de toate, trebuie să-l întreb pe psihiatru dacă vrea să te vadă.	I must first ask the psychiatrist if he will see you.
Altminteri s-ar putea să-l supere că-i trimit oameni de care nici n-a auzit.	Otherwise he might resent my sending him people he has never heard of."
— În coșul ăsta nu este nimic.	"There is nothing in this basket.

Mă iei de prost.	You must think me a fool."
— Ești așa de bun să te duci în odaia de alături?	"Will you please go to the next room?"
Poate a fost dus la mine în birou de fata în casă.	It may have been taken to my study by the maid.
E poliția aici de aseară.	The Police have been here since last night.
Au ei o teorie cum că, cel mai probabil dintre toți, cei bogați pot omorî pe cineva, și, cum eu sunt foarte bogat, mă urmăresc de cincisprezece ore încoace.	They have a theory that the rich are the most likely to kill someone, and, since I am quite rich, they have been watching me for fifteen hours now.
Deși, atunci când mă uit la tine, pot să zic că înțeleg cum gândesc ei.	When I look at you, though, I must say I am beginning to understand where they come from.
Aș putea omorî pe unii dintre cei pe care-i cunosc.	I could kill some of the people I know.
Da, chiar aș putea...	I could really do that..."
— Ușa asta nu se deschide!	"This door won't open!"
Nu se clintește clanța!	The door handle won't move!
A plecat poliția?	Have the Police left?"
— Le-am dat câte un clește fiecăruia.	"I have given them a pair of tongs each.
Aș putea să-ți dau și ție foarfeca mea cea mai bună.	I could give you my best scissors, too."
— N-ai putea să-mi dai, mai bine, pijamaua ta mov?	"Can I have your violet pyjamas, instead?"
Pot să dorm în patul din mansardă?	Can I sleep in the bed in the attic?"
— Sunt sigur că poți, dar n-ai voie.	"I am sure you can, but you may not.
Nu se doarme în patul acela de când a fost așezată pe noptieră cenușa fostei mele neveste.	That bed has never been slept in since my ex-wife's ashes were placed on the night table.
Habar n-am de ce vin părinții ei mereu la miezul nopții, și verifică dacă mai este acolo.	I have no idea why her parents will always come at midnight, and check if they are still there.

Pe când eram eu tânăr, îngropau oamenii la cimitir.	They would bury people in the churchyard when I was young.
Făceau chiar poze cu mormintele care-mi plăceau.	I would even take photos of the tombs I liked."
– Cred că, atunci când oamenii se simt vinovați, fac întotdeauna poze cu locurile care-i pot da de gol.	"I think that, when people feel guilty, they will always take photos of the places that could betray them.
Criminalii fac așa întotdeauna.	Murderers will do that, as a rule.
Aș face-o și eu, cred, dac-aș fi criminal.	I would, too, if I were a murderer, I guess.
Dar nu-i nevoie să te temi de mine.	But you need not fear me.
Omul sărac nu omoară nici măcar o muscă.	The poor will never kill a fly.
Acum pot să mă duc?	May I leave now?
Îmi deschizi, te rog, ușa?	Will you open the door for me?"
– Când trăia familia mea, nu lăsa pe nimeni să plece din casa asta.	When my family were alive, they would never let anyone leave this house."
– Doar n-o să mă omori, acum!	"You would not kill me, would you!
Nu-mi faci tu mie una ca asta!	You wouldn't do that to me!"
– N-ai de unde să știi.	"You wouldn't know.
Un lucru îți pot spune precis: aș face-o dacă aș putea.	I can tell you one thing for sure: I would if I could."
– În vreme ce te hotărăști dacă o să mă omori sau nu, mai bine mă uit la știri la televizor.	"While you make up your mind whether you will kill me or not, I had better watch the news on TV.
I-am zis nevastă-mii la plecare că s-ar putea să mi se întâmple ceva rău, dar nu vrea niciodată să creadă ce spun eu.	I told my wife when I left that something bad might happen to me, but she will never believe what I say."
– Nici o veste înseamnă vești bune.	"No news is good news.
Ar trebui să știi că nu-ți face bine televizorul.	You ought to know TV is bad for you.
Acum trebuie să pleci.	You must go now."

— Bineînțeles!	“Absolutely!
Asta și ziceam.	My words exactly.
Ei, să-ți cumpăr cinci pantaloni stacojii?	Now, shall I buy five pairs of scarlet trousers for you?”

Știam că te va urî dacă ai să-l întrebi dacă și-ar fi petrecut un an în Neapole, dacă îl trimitea acolo șeful lui.	I knew he would hate you if you asked him whether he would have spent a year in Naples if his boss had sent him there.
I-am spus că mi s-a spus că o să cumpere o livadă după ce se va întoarce de pe unde se află, dar că eu nu am vrut niciodată să aflu când are să economisească uriașa sumă de bani pe care o va cere proprietarul atunci când are să afle că cumpărătorul a fost toată viața miliardar.	I told him I had been told he would buy the orchard after he had come back from wherever he was, but I had never wanted to find out when he would save the huge amount of money the owner would ask for when he found out the buyer had been a billionaire all his life.
Eu unul n-am prea avut mulți bani: trăiesc de ani de zile cu te miri ce.	I have never had much money myself, and I have been living on next to nothing for years now.
Dar nu l-ați crede dacă v-ar întreba dacă i-ați fi împrumutat vreun ban atunci când v-a spus că vrea să-și cumpere o pâine, nu-i așa?	But you would not believe him if he asked you whether you would have lent him a dime when he had told you he had wanted to buy a loaf of bread, would you?
Mulți polițiști v-ar fi recunoscători dacă le-ați spune că știți unde este omul, ce face de cinci ani de zile, și unde se va duce după ce o să jefuiască British Museum.	Many policemen would be grateful to you if you told them you knew where the man was, what he had done in the last five years, and where he would go after he had robbed the British Museum.

Pe de altă parte, dacă eu unul aș avea un astfel de prieten, aș face ce mă roagă el, și aș uita că i-am promis vreunui polițist că o să-l ajut în vreun fel.

Nu mă întrebați dacă nu era mai bine pentru mine dacă nu îl întrebam pe omul despre care vorbim dacă și-ar fi împărțit vreodată cu mine averea, pentru că am făcut-o, și acum sunt de trei zile la închisoare, și m-au acuzat deja de toate crimele lui, iar procesul încă nu s-a terminat.

On the other hand, if I had such a friend myself, I would do what he asked me to do, and I would forget that I had ever promised any policeman I would help him in any way.

Do not ask me whether it would not have been better for me if I had not asked the man in question whether he would ever have shared his fortune with me, because I did, and now I have been in prison for three days, and they have already accused me of all his crimes, and the trial has not finished yet.

N-ai vrea să nu-i fi spus ariciului că ai prefera să nu te fi întrebat niciodată dacă i-ai fi dat lui acele tale, dacă te-ar fi implorat el să o faci?

Ți-am zis anul trecut de zeci de ori că n-o să te ierte ariciul dacă află vreodată că ai cumpărat toate acele pe care i le-a promis lui croitorul.

De-ar fi s-o iei de la capăt, m-ai crede acum, dacă te-aș avertiza că te-ar urî ariciul dacă i s-ar spune ce ai făcut?

L-am întrebat adesea pe arici dacă ar fi cusut un pantalon albastru pentru girafă, dacă l-ar fi rugat girafa.

Do you not wish you had not told the hedgehog you would rather he had never asked you if you would have given him your needles if he had begged you to do so?

I told you dozens of times last year that the hedgehog would never forgive you if he ever found out you had bought all the needles the tailor had promised him.

If you were to do it all over again, would you believe me now if I warned you the hedgehog would hate you if he were told what you had done?

I have often asked the hedgehog if he would have sown a pair of blue trousers for the giraffe, if the giraffe had asked him.

Dacă ar fi știut cineva că ariciul s-a îndrăgostit de girafă curând după ce a sosit girafa goală pușcă la el în pădure, i-ar fi spus cineva girafei, nu-i așa?

Ar fi fost cu mult mai bine dacă i s-ar fi spus girafei că ariciul o iubește la nebunie, și că o iubește de multă vreme.

Sunt absolut convins că ariciul ar fi cusut pentru girafă cei mai frumoși pantaloni albaștri din lume, dacă ar fi putut să cumpere el acele croitorului.

Nu i-a zis nimeni că ai să cumperi acele acele înainte să aibă el vreme să-l roage pe croitor, de îndată ce vei câștiga o sută de lire la cursele de cai.

În locul tău nu mă duceam la cursele de cai.

Când ai plecat tu, eu citeam.

Citeam, de fapt, de ore întregi.

Mereu citesc.

Citesc și acum, după cum vezi.

Citesc de când a venit ariciul la mine acasă.

În tot timpul acesta a plâns.

I-am spus că nu ești un liliac rău, și că ai cumpărat acele croitorului pentru că nu mai vrei ca ariciul să tot coasă, pentru că vrei ca el să-și tragă sufletul.

N-am să-i zic ariciului că o să te însori cu girafa de îndată ce își

If anyone had known that the hedgehog had fallen in love with the giraffe soon after the giraffe had arrived in his forest stark naked, somebody would have told the giraffe, wouldn't they?

It would have been so much better if the giraffe had been told that the hedgehog was deeply in love with her, that he had loved her for a long time.

I am positive the hedgehog would have sewn the most beautiful trousers in the world for the giraffe, if he had been able to buy the tailor's needles himself.

Nobody told him you would buy those needles before he had had time to ask the tailor, as soon as you won a hundred pounds at the horse races.

I would not have gone to the horse races in your place.

When you left, I was reading.

I had been reading for hours, actually.

I always read.

I am reading now, as you can see.

I have been reading since the hedgehog came to my place.

He has been weeping all this time.

I told him you were not a bad bat, and you had bought all the tailor's needles because you did not want the hedgehog to sew any more, because you wanted him to take a rest.

I will not tell the hedgehog that you will marry the giraffe as

va pune pe ea o pereche de pantaloni ca lumea, după ce o să o ceri de nevastă.

Să nu-i spui ariciului că vei dormi cu girafa la un hotel de cinci stele de joi într-o săptămână, după ce veți fugi în lume amândoi.

Nu-i frânge inima bietului arici până ce nu se va hotărî el să-ți spună că o să renunțe la visul lui de o viață de a-și întemeia o familie cu girafa.

Dacă nu era girafa asta, voi doi ați mai fi și acum prieteni la cataramă.

Ariciul ar coase fericit pantalonii albaștri, dacă i s-ar fi dat destule ace.

N-ai pierde un prieten, dacă el s-ar căsători cu girafa.

Adică, nu – ai dreptate: n-ai mai fi putut locui în casa lor după ce se căsătoreau.

Ai trăi acum de unul singur.

Ai ofta și ți-ai dori ca girafa să se fi măritat cu tine, nu cu ariciul.

Așa cum stau lucrurile, ariciul este cel cu inima frântă, și este numai vina ta dacă se cațără în dudul din grădină, și nu se mai dă jos până ce nu vine girafa cu gâtul lung să-l salveze.

soon as she puts on a decent pair of trousers, after you have proposed to her.

Do not tell the hedgehog that you will be sleeping with the giraffe in a five-star hotel on Thursday week, after you two have eloped.

Do not break the poor hedgehog's heart till he decides to tell you that he will give up his life-long dream of starting a family with the giraffe.

If it had not been for this giraffe, you two would still be bosom friends now.

The hedgehog would be sewing the blue trousers happily if he had been given enough needles.

You would not lose a friend if he and the giraffe were to get married.

No – you are right: you would not have been able to live in their house after they had got married.

You would now be living on your own.

You would be sighing and wishing the giraffe had married you, not the hedgehog.

As things stand, it is the hedgehog who is broken hearted, and it is all your fault if he climbs the mulberry tree in the garden, and never comes down again till the long-necked giraffe comes to rescue him.

Însă, pe de altă parte, dacă nu-i spuneai ariciului că ai cumpărat toate acele croitorului ca să nu le ia el, ariciul, pe toate și să nu coasă pantaloni albaștri pentru girafă, ariciul nu ar fi aflat niciodată că nu are nevoie de acele nimănui, pentru că le are el pe ale lui.

Nu și-ar fi dat seama niciodată că trupul lui este numai ace, nu-i așa?

Și, dacă n-ar fi aflat că nu i-ai fost niciodată prieten, nu te-ai afla acum străpuns de toate acele lui, și n-ai urla după ajutor.

Hei, tu!

Dă-te la o parte de îndată ce ai să vezi un arici care duce un liliac mic și negru înfipt în acele de pe spinarea lui.

Dacă ai să-ncerci să-l salvezi pe liliac, ariciul o s-o sfârșească cu inima frântă.

Dacă n-ai să-l salvezi pe liliac, acesta nu-i va spune niciodată ariciului că n-a vrut să-i frângă inima.

Să fiu eu în locul tău, aș uita cu totul de 'dacă' și 'când' și 'aș vrea', și m-aș gândi la altceva decât subjonctivul și corespondența timpurilor.

N-aș fi prieten cu un arici.

N-aș trăi în aceeași casă cu un arici.

Nici că mi-ar păsa dacă ariciul ar vrea să se-nsoare cu girafa pe

But, on the other hand, if you had not told the hedgehog that you had bought all the tailor's needles lest he, the hedgehog, should take them all and sew blue trousers for the giraffe, the hedgehog would never have found out he did not need anybody's needles, because he had his own.

He would never have realized his body was all needles, would he?

And, if he had not found out you had never been a good friend to him at all, you would not be pierced by all his needles now, and you would not be screaming for help.

Hey, you!

Step aside as soon as you see a hedgehog carrying a small black bat stuck in the needles on his back.

If you try to rescue the bat, the hedgehog will end up broken hearted.

If you do not save the bat, the latter will never tell the hedgehog he never meant to break his heart.

If I were you, I would forget all about 'if' and 'when' and 'I wish,' and I would think of something else than the Subjunctive and the Sequence of Tenses.

I would not be friends with a hedgehog.

I would not be living in the same house as a hedgehog.

I would not give a damn if the hedgehog wanted to marry the

care o iubesc.

Eu, să iubesc o girafă?

O girafă care ori poartă pantaloni albaștri și se mărită cu un arici, ori rămâne goală pușcă și mă ia pe mine de bărbat?

Mamă Doamne, ce bine că n-am visat niciodată să fiu liliac!

giraffe I loved.

Love a giraffe?

A naked giraffe who is either going to wear blue trousers and marry a hedgehog, or stay stark naked and marry myself?

Boy, am I happy I have never wished I were a bat!

30

Când l-am cunoscut pe elvețianul de șaizeci și cinci de ani, am știut că n-o să pricep niciodată nimic atunci când îmi va povesti viața lui, după ce-l voi întreba cine este el, și unde se va duce atunci când se va pensiona.

Înainte să îl întreb eu ceva, elvețianul m-a prevenit că va trebui să-i spun câți ani am, și unde m-am născut, dacă mă voi aștepta să mă asculte el pe mine.

Mi-am zis că ar fi o prostie din partea mea dacă aș mărturisi unui străin în vârstă de șaizeci și cinci de ani (fie că este elvețian ori nu) că nu am mai fost în străinătate niciodată, și că nu voi mai vedea alte țări decât țara în care m-am născut, dacă depinde de mine.

M-am întrebat dacă va încerca să afle când m-am născut, și ce zodii sunt.

When I met the sixty-five-year-old Swiss, I knew I would never understand anything when he told me the story of his life, after I had asked him who he was, and where he would go when he retired.

Before I had asked him anything, the Swiss warned me that I would have to tell him how old I was, and where I had been born, if I expected him to listen to me.

I told myself it would be stupid of me if I confessed to a sixty-year-old stranger (Swiss or no Swiss) that I had never travelled abroad before, and I would never see other countries than the country I had been born in, if I could help it.

I wondered if he would try to find out when I had been born, and what my sign of the zodiac was.

Nu am spus încă nimănui cine sunt, și de ce m-am temut întotdeauna să stau de vorbă cu necunoscuți.

I have never told anyone yet who I am, and why I have always been afraid to talk to strangers.

Nu am fost niciodată întrebat de ce nu vorbește niciodată cu mine omul care zice că mi-e tată.

I have never been asked why the man who says he is my father never talks to me.

Nu am fost vreodată întrebat de ce femeia care pretinde că îmi este mamă nu-mi acordă nicio atenție.

I have never been asked why the woman who claims she is my mother never pays any attention to me.

În vreme ce mă întreba elvețianul cât câștig și dacă am încercat vreodată să-mi cumpăr un apartament, m-am întrebat brusc de ce vrea un străin care nu m-a mai văzut niciodată în viața lui să afle totul despre mine.

While the Swiss was asking me how much money I made, and if I had ever tried to buy a flat, I suddenly wondered why a stranger who had never seen me in his life before would want to learn everything about me.

Am țipat la bietul elvețian de șaizeci și cinci de ani că eu nu îl întreb unde este casa în care s-a născut, ori la ce școală a mers în adolescență, nu-i așa?

I shouted at the poor sixty-five-year-old Swiss that I was not asking him where the house he had been born in was, or what school he had gone to as a teenager, was I?

Elvețianul a încruntat din sprâncene, și am priceput că nu o să mă întrebe niciodată cine mă cred, ori de ce sunt nepoliticos cu el.

The Swiss frowned, and I understood that he would never ask me who I thought I was, or why I was being rude to him.

Voiam foarte tare să fiu întrebat câte premii mi s-au decernat, și despre ce tratează cărțile pentru care mi s-au decernat toate acele premii.

I really wanted to be asked how many prizes I had been awarded, and what the books for which I had been awarded all those prizes dealt with.

I-aș fi spus că era o idee proastă să întrebe un autor cunoscut despre ce e vorba în cărțile lui, și că m-aș simți jignit dacă m-ar mai întreba o dată ce fel de scriitor sunt.

I would have told him it was a bad idea to ask a famous author what his books dealt with, and that I would be very offended if he ever asked me again what kind of writer I was.

Mi-am dat curând seama că era mai bine să nu răspund nimic

I soon realized I had better not answer anything if the Swiss had

dacă m-ar fi întrebat elvețianul câte cărți am scris, ori câți critici literari le-au comentat.

asked me how many books I had written, or how many literary critics had commented on them.

Cum nu mai fusesem întrebat de ce scriu cărți, unde le voi vinde, ori cât voi câștiga după ce mi se vor vinde cărțile, mi se părea firesc să nu fiu dispus să dau un răspuns.

As I had never been asked why I was writing books, where I would sell them, or how much money I would make after my books had been sold, it seemed natural to me that I should be unwilling to answer.

Mi-a dat prin minte că-l pot întreba pe elvețian când anume o să se pensioneze, și la cât se va ridica suma ce i se va plăti în fiecare an.

It occurred to me that I could ask the Swiss when he would retire, and how much the sum he would be paid every year would amount to.

I-aș fi putut spune că vreau să știu câți ani de zile a lucrat el, și ce slujbă a avut.

I could have told him that I wanted to know how many years he had worked, and what his job had been.

Mă întrebam dacă s-ar fi pensionat când era mai tânăr, dacă i-ar fi oferit directorul lui o pensie bună.

I was wondering if he would have retired when he was younger, if his manager had offered him a good pension.

Habar nu aveam dacă l-ar fi întrebat directorul vreodată pe elvețian unde o să-și facă nevasta lui Crăciunul, ori când se vor întoarce copiii lui, care pleaseră de mult în Lituania.

I had no idea if his manager would ever have asked the Swiss where his wife would spend Christmas, or when his children, who had left for Lithuania long before, would come back.

De abia deschisei gura, că și începu elvețianul de șaizeci și cinci de ani să pună tot felul de întrebări.

No sooner had I opened my mouth than the sixty-five-year-old Swiss started asking all sorts of questions.

De ce șed eu în jilțul roșu care este folosit doar de oaspeți?

Why was I sitting in the red armchair which was only used by guests?

De ce-am venit neanunțat?

Why had I come unannounced?

De ce i-am fost prezentat ca omul care a scris cea mai bună carte pe care a citit-o el vreodată?

Why had I been introduced to him as the man who had written the best books he had ever read?

De ce-mi închipui eu că o să mă recunoască toți de cum mă văd, doar pentru că mi-a apărut poza în toate marile ziare elvețiene?

Why did I imagine everyone would recognize me the minute they saw me, just because my photo had been published in all the important Swiss papers?

De ce să citească el la ziar despre mine?

Why should he read about me in papers?

De ce să mă aștept eu să mă știe el pe mine, când eu habar nu am cine este el, de când muncește, și de ce i s-a poruncit să mă aștepte la aeroport?

Why should I expect him to know me, when I had no idea who he was, how long he had been working, and why he had been ordered to wait for me at the airport?

Am făcut stânga-mprejur.

I turned round.

Am întrebat-o pe fata de la vamă dacă este prin preajmă cineva care-mi poate vinde un bilet înapoi spre țara mea de baștină.

I asked the girl at the Customs if there was anyone around who could sell me a ticket back to my native country.

Fata a întrebat cu cine voi călători, și dacă știe grăsunul de șizeci și cinci de ani cu barba roșie până-n brâu care mă privește că am să-l părăsesc atât de curând.

The girl asked whom I would be travelling with, and if the fat sixty-five-year-old man with a waist-long red beard who was watching me knew that I would be leaving him so soon.

Se întreba de ce am hotărât eu să plec înainte ca măcar să văd Elveția.

She was wondering why I had decided to leave before I had even seen Switzerland.

Am întrebat-o de ce își închipuie ea că o să-mi placă atât de mult țara ei.

I asked her why she imagined I would like her country so much.

Habar nu avu ce răspuns să dea la această întrebare.

She had no idea what the answer to that question was.

Am înșfăcat biletul.

I grabbed the ticket.

Pe când mă îndepărtam, în urma mea, elvețianul întreba unde să-mi trimită bagajul.

As I was going away, behind me, the Swiss was asking where he should send my luggage.

Mai întrebă și unde locuiește ruda pe care i-am spus că am să o vizitez după ce îmi voi ține prelegerea despre bestselleruri,

He also asked where the relative I had told him I would visit after I had given my lecture on bestsellers was living, and if I

și dacă i-aș fi dat un cadou scump, dacă m-aș fi dus la el acasă pentru prima oară în viață.

would have given him an expensive gift, if I had gone to his house for the first time in my life.

În avion, stewardesa veni cu un pahar de vin și mă întrebă cine mă va aștepta la aeroport acasă atunci când voi ajunge.

On the plane, the air hostess came with a glass of wine, and asked me who would be waiting for me at the airport back home when I arrived.

Voia să știe ce va avea de zis cineva care n-a stat nici măcar o singură zi în Elveția despre o țară pe care nu a vizitat-o niciodată, cu toate că toată lumea se așteptase ca el să petreacă acolo măcar un an.

She wanted to know what a person who had not even spent a single day in Switzerland would have to say about a country he had never visited, although everyone had expected him to spend at least a year there.

Mi se-nvârtea capul.

My head was spinning.

Nu mi se mai puseseră niciodată atâtea întrebări.

I had never been asked so many questions before.

Mi-am jurat că nu voi mai întreba nimic pe nimeni niciodată.

I swore to myself I would never ever ask anybody anything again.

Dacă găsiți vreo întrebare directă pe care am pus-o eu în textul acesta, să n-o traduceți.

If you find any direct question I have asked in this text, do not translate it.

Vedeți-vă de propozițiile afirmative și negative.

Stick to affirmative and negative sentences.

Cine întrebă multe îmbătrânește repede.

Curiosity killed the cat.

Dacă nu erau întrebările acestea indirecte pe care a trebuit să le născocesc, aș fi acum tânăr, într-un palat elvețian, și nu o stafie tristă, care întrebă pe toată lumea dacă știe ce lucru îngrozitor este gramatica engleză.

If it had not been for these indirect questions I had to make up, I would now be a young man in a Swiss palace, not a sad ghost who asks everyone if they know what a horrible thing English grammar is.

Am întrebat-o pe veveriță când își va da examenul.	I asked the squirrel when she would take her exam.
Veverița a întrebat-o pe șopârlă dacă ar fi plecat de pe malul râului dacă ar fi trecut examenul pe care nu avusese veverița curaj să-l dea, pentru că se teme că o să fie pusă să plece din casa ei de pe râu, dacă-l pică.	The squirrel asked the lizard if she would have left the bank of the river if she had passed the exam the squirrel had not had the courage to take, because she was afraid she would be made to leave her house on the river if she failed.
I-am explicat veveriței că nu trebuie să îi fie frică, nu o să îi facă nimeni nici un rău câtă vreme este logodnica mea.	I explained to the squirrel she must not be afraid, no one would harm her as long as she was my fiancée.
Veverița răspunde că nu este nevoie să-mi fac griji pentru siguranța ei, pentru că n-o să ia niciodată de bărbat un bursuc gras, care este îndrăgostit de ea de când se știe.	The squirrel replied I need not worry about her safety, as she would never marry a fat badger, who had been in love with her for as long as he could remember.
Am schimbat subiectul, și am adăugat că se poate să plouă câteva săptămâni de aici încolo, ceea ce înseamnă că o să fie inundată casa ei de pe râu atunci când are să se aștepte ea mai puțin, poate tocmai după ce va adormi veverița.	I changed the subject, and added that it might rain for the next few weeks, which meant her house on the river would be flooded when she least expected it, possibly after the squirrel had gone to sleep.
Am insistat să fie cu grijă.	I insisted that she should be careful.
Am adăugat că nu trebuie să ia nici un somnifer, ca nu cumva să nu se poată trezi atunci când va veni vremea s-o ia la fugă.	I added she must not take any sleeping pills lest she should fail to wake up when it was time for her to run away.
Veverița șopti că ar vrea să fiu mai delicat, și să nu pomenesc de ploaie atunci când o văd că este prost dispusă.	The squirrel whispered she wished I were more considerate, and did not mention rain when I saw she was in a bad mood.
Apoi a urlat că o să mă urască pe veci, dacă își va pierde casa de pe râu după ce i-am spus eu că aceasta se poate întâmpla	She then yelled she would always hate me if she lost her house on the river after I had told her it might happen some day.

într-o bună zi.

A mai spus că va fi convinsă că totul a fost din vina mea, eu am declanșat totul doar ca să-i fac ei în ciudă, pentru că nu vrea să se mărite cu mine, cum știe ea că doresc eu.

She also said she would be positive it had all been my fault, I had made it happen just to spite her, because she would not marry me as she knew I wished.

M-a durut foarte tare atunci când a afirmat veverița că ea crede că aș face orice numai s-o văd fără adăpost.

I was deeply hurt when the squirrel stated she thought I would do anything to see her homeless.

Dacă i-aș fi explicat de ce cred eu că ar fi bine să-și dea examenul înainte să îmbătrânească de tot, mă-ndoiesc că pricepea ea ce vreau să zic.

If I had explained to her why I thought she should take that exam before she was too old, I doubt she would have understood what I meant to say.

Până în ziua de astăzi eu mi-am trecut întotdeauna toate examenele, și n-am amânat niciodată să dau vreunul.

To this day, I have always passed all my exams, and I have never postponed taking any.

Veverița, pe de altă parte, a fost mereu o leneșă, și nu a avut ținare de minte niciodată, ceea ce nu-i spuneam dacă nu țipa la mine că nu o să se mărite cu mine decât atunci când are să înghețe râul, și numai dacă am să fiu suficient de îndrăzneț să patinez pe el până la minunata ei casă, evident.

The squirrel, on the other hand, has always been lazy, and has always had a bad memory, which I would never have told her unless she had shouted at me that she would only marry me when the river froze, and only if I was bold enough to skate on it to her marvellous house, of course.

Ei bine, râul nostru n-a înghețat niciodată.

Now, our river has never frozen.

S-ar fi putut, dacă locuiam de pildă în Groenlanda, dar noi stăm de generații întregi în Africa, așa că nu-și putea ea închipui nicicum că o să înghețe râul acesta vreodată.

It might have, if we had lived in Greenland, for instance, but we have been living in Africa for generations, so she could not possibly imagine this river would ever freeze.

Aș vrea să stau altundeva.

I wish I lived somewhere else.

Aș vrea să nu fiu amorezat de o veveriță prostăcă și nesimțitoare, dar câte animale ca mine n-ar dori să se fi născut

I wish I were not in love with a stupid, insensitive squirrel, but, then, many animals like myself wish they had been born

altcineva ori să stea altundeva?

Dacă aş izbuti s-o conving pe veveriță să facă așa cum zic eu, dacă ne-am căsători de îndată ce va lua examenul, sau cel puțin după ce va fi anunțată că va trebui să îl dea din nou, s-ar putea să ne întemeiem o familie noi doi până în cele din urmă.

Dacă ar naște veverița un fiu, i-aș spune în fine că n-am fost niciodată îndrăgostit de ea cu adevărat.

Tot ce mi-am dorit vreodată este să am un fiu dolofan cu coadă lungă și stacojie.

Dacă ar semăna cu veverița, însă ar avea inteligența mea, fiul nostru ar face-o pe veveriță să priceapă ce creatură îngrozitoare este, și ce rău s-a purtat cu mine întotdeauna.

Dacă-i promiteam veveriței că o să fie invitată la vreun palat uriaș pe un râu și mai mare decât acesta, atunci când va învăța vietnameza cu mine și după ce va trece un examen care o să dovedească că știe să vorbească limba, poate că făcea veverița un efort, cine știe.

Așa cum stau lucrurile, veverița ar prefera să doarmă ziua întreagă decât să învețe vietnameza.

Aș vrea ca cel puțin să-mi fi dat prin minte s-o plătesc.

Aș fi putut-o plăti cu cinci ghinde pe sfertul de oră.

Dacă fac acum acest lucru, are să-și dorească să se fi apucat să învețe mai curând vietnameza, nu-i așa?

somebody else, or they were living some place else.

If I managed to persuade the squirrel to do as I say, if we got married as soon as she passes her exam, or at least after she has been announced that she will have to take it again, we might start a family together after all.

If the squirrel gave birth to a son, I would tell her at last that I had never really been in love with her.

All I have ever wanted is to have a plump son with a long scarlet tail.

If he took after the squirrel, only had my brains, our son would make the squirrel understand what a horrible creature she is, and how badly she has always treated me.

If I had promised to the squirrel that she would be invited to some huge palace on an even larger river than this when she had learned Vietnamese with me, and after she had passed an exam which would prove she could speak that language, the squirrel might have made an effort, who knows.

As things stand, the squirrel would rather sleep all day than study Vietnamese.

I wish it had occurred to me to pay her, at least.

I could have paid her five acorns for every quarter of an hour.

If I do that now, she will wish she had started learning Vietnamese sooner, will she not?

Își va dori chiar să fi acceptat să se mărite cu mine.

She will even wish she had agreed to marry me.

Dar dacă cumva își dă seama până la urmă că nu mă pot ține de cuvânt?

Suppose she realized eventually that I cannot keep my word!

Măcar dacă cumpăram o cantitate mare de ghinde pe când mai aveam ceva bani.

If only I had bought a large quantity of acorns while I still had some money left.

Ar cam fi vremea să învăț să-mi folosesc banii.

It is about time I learnt how to use my money.

Dacă am să mai fac vreodată o mulțime de bani, dacă voi fi ales bursucul anului de vreo revistă de modă, să zicem, am să cumpăr un stejar întreg, și am să am miliarde de ghinde toamnă de toamnă.

If I ever make a lot of money again, if I am chosen badger of the year by some fashion magazine, for instance, I shall buy a whole oak tree, and I shall have billions of acorns every autumn.

Dacă-i ziceam veveriței că o să capete câte ghinde vrea câtă vreme va trăi, poate că-și dădea examenul acela.

Had I told the squirrel she would have as many acorns as she wanted for as long as she lived, she might have taken that exam.

Dacă-și dădea ea examenul, mai stăteam eu acum de vorbă cu voi?

Had she taken that exam, would I be talking to you now?

Mi-aș crește fiul cel dolofan cu minunata lui coadă stacojie, iar voi nu ați fi acum la oră și nu ați traduce ce se poate întâmpla, ce se putea întâmpla dacă un bursuc isteț se însura cu o veveriță retardată.

I would be bringing up my plump son with a beautiful scarlet tail, and you would not be in class now, translating what can happen, what might have happened if a smart badger had married a retarded squirrel.

Mă întreb cum v-ați fi exersat cunoștințele de gramatică engleză în cazul acela?

How would you have practised your English grammar in that case, I wonder?

Vedeți voi, dacă n-o să traduceți destule fraze cu corespondența timpurilor, se poate să nu aveți chef să vă dați semestrul acesta examenul de gramatică.

Now, if you do not translate enough sentences with the Sequence of Tenses, you might not feel like taking your grammar exam this term.

Dacă n-o să vă dați examenul de gramatică astăzi, veți dori cu toții să fi fost mai înțelepți.	If you do not take your grammar exam today, you will all wish you had been wiser.
Veți dori să nu vă fi bătut joc de mine atunci când am întrebat-o pe veveriță când are să-și dea examenul.	You will wish you had not mocked at me when I asked the squirrel when she would take her exam.
Veți dori să fi tradus toate acestea și încă mult mai mult.	You will wish you had translated all this and much, much more.
Păcat.	Too bad.
Ați pierdut prilejul.	You have missed your opportunity.
Acum ministrul a decis că trebuie să dați cu toții, împreună cu veverița, examen la limba vietnameză, dacă vreți să absolviți.	Now the minister has decided that you must all take an exam in Vietnamese, with the squirrel, if you want to graduate.
Spre deosebire de veveriță, Ministrul Educației ar face orice ca să mă vadă fericit.	The Minister of Education, unlike the squirrel, will do anything to keep me happy.

— Ce ți-a spus doctorul?	“What did the physician tell you?”
— A zis că nu este fizician, cum crezusem.	“He said he was not a physicist as I had thought.
A zis că este de patruzeci și patru de ani medic de boli interne, și în tot acest timp a trăit într-un sat.	He said he had been a GP for forty-four years, and he had been living in a village all this time.”
— Ți-a spus că-ți va prescrie vreun medicament după ce-i vei spune ce crezi tu că ai?	“Did he tell you he would prescribe any medicine after you had told him what you thought was wrong with you?”
— Nu credea că am ceva.	“He did not think there was anything wrong with me.
A zis că a văzut zeci de persoane ca mine între două vârste,	He said he had seen dozens of middle-aged persons like myself,

care nu urmează niciodată recomandările doctorilor, și n-are de gând să-și piardă vremea cu mine.

— Nu i-ai spus că o să depui o plângere după ce o să pleci din biroul lui?

— Nu puteam să zic asta, pentru că el știa că eu am crezut că este fizician.

Ba, mi-a și zis că n-am venit la persoana potrivită, dacă mă aștept să discute el fizică cu mine.

— Dacă aș fi eu în locul tău, i-aș spune că am avut temperatură, și nu mi-am dat seama ce spun.

— Dacă i-aș zice că am să-l dau în judecată după ce am să mă însănătoșesc, s-ar prea putea să-mi facă o injecție și să mă trimită la spitalul de nebuni până ce mă voi răzgândi în ce privește acuzarea lui.

— Când m-am dus acum un an la doctorul meu, i-am zis că am avut dureri de cap și mă simt amețit chiar când stau de vorbă cu el, și că mi-e frică că o să trebuiască să intru în spital.

A răspuns că mă va examina de îndată ce va avea câteva minute, după ce va pleca ultimul pacient.

Apoi m-a întrebat dacă aș fi venit la el dacă ninge afară.

— Și nu ninge?

— Era sfârșit de august.

who never followed doctors' orders, and he was not going to waste his time on me."

"Didn't you tell him you would file a complaint when you left his office?"

"I could not say that, because he knew I had thought he was a physicist.

He even told me I had not come to the right person if I expected him to talk to me about physics."

"If I were you, I would tell him I had had a fever and had not been aware what I was talking about."

"If I told him I would sue him when I had recovered, he might give me a shot and send me to the mental asylum till I changed my mind about accusing him."

When I saw my doctor half a year ago, I told him I had had headaches, and I was feeling dizzy even as I was talking to him, and I was afraid I would have to go to hospital.

He replied he would examine me as soon as he had a few minutes, after his last patient had left.

After that, he asked me if I would have come to see him if it had been snowing outside."

"Was it snowing?"

"It was late August.

N-a nins niciodată la sfârșit de august, nu-i așa?	It has never snowed in late August, has it?
Doctorul a crezut că n-o să observ că încercă să mă intimideze.	The doctor thought I would not notice he was trying to intimidate me.
Am răspuns că n-a mai nins de ani de zile.	I replied it had not snowed in years.
L-am întrebat dacă nu m-ar fi tratat, dacă aș fi venit la el într-o zi în care ninge.	I asked him if he would not have treated me if I had come to him on a day when it snowed."
— Ce-a zis că ar fi făcut dacă veneai?	"What did he say he would have done if you had?"
— A răspuns că mă trimitea la spital dacă veneam atunci când ninge, pentru că și-ar fi închipuit că am alunecat pe drum, m-am lovit la cap și nu prea mai țin minte unde sunt.	"He replied he would have sent me to hospital if I had come when it snowed, because he would have imagined I had slipped down the road, had hurt my head and could hardly remember where I was."
— Vezi?	"See?"
Te trimitea la spitalul de nebuni, exact de ce ți-am zis eu că mi-e frică că o să mi se întâmple mie!	He would have sent you to a mental asylum, exactly what I told you I was afraid would happen to me!
Și doctorii ăștia!	These doctors!
Ce escroci!	What crooks!"
— Tare-aș vrea să nu mai tragi concluzii pripite.	"I wish you would not jump to conclusions.
Ar cam fi vremea să fi înțeles de mult că trebuie să ascuți atent pe toată lumea înainte să dai drumul la gură.	It is time you had understood long ago that you must listen to everybody carefully before you opened your mouth.
Aș prefera să mă înregistrezi mai întâi.	I would rather you recorded me first.
Dacă cumva nu m-ai auzit cum trebuie, și le spui tuturor prietenilor tăi lucruri care nu mi s-au întâmplat niciodată?	Suppose you had not heard me properly, and you told all your friends things that never happened to me at all!"
— N-aveam de gând să spun nimănu.	"I wasn't going to tell anyone.

Aș vrea să fi aflat mai demult că ești un înfumurat atât de antipatic!	I wish I had found out earlier you were such a pompous ass!
Dacă-mi spunea cineva că ești atât de enervant, nu mi-aș pierde acum vremea de vorbă cu tine pe stradă.	If anyone had told me you were so irritating, I would not be wasting my time talking to you in the street now."
— Care stradă?	"What street?
Chiar că visezi!	You must be dreaming!"
— Cum adică?	"What do you mean?
Ce, asta nu este stradă?	This <i>is</i> a street, isn't it?"
— Ai vrea tu să fie.	"You wish it were.
Nu e.	It is not."
— Precis ai înnebunit.	"You must have lost your mind."
— Și tu.	"You, too.
Judecând după locul în care ne aflăm.	Judging by the place we are in."
— Vorbim de jumătate de oră în fața brutăriei, așteptând să se deschidă, nu-i așa?	"We have been talking for half an hour in front of the baker's, while waiting for it to open, haven't we?"
— Poate că așa ai crezut, dar nu este așa.	"You may have thought so, but we have not."
— Ia fă bine și-mi spune ce vrei să zici!	"Tell me what you mean, will you!
Sau să chem poliția să le spun să te ducă la spitalul de nebuni?	Or shall I call the police, and tell them to take you to the mental asylum?
Precis că ești sărit!	You must be crazy!"
— Tocmai ce-ți ziceam și eu.	"What have I been telling you.
Amândoi suntem.	We both are.
Dormim de cincisprezece zile în odaia asta, și tu nici nu ții	We have been sleeping in this room for fifteen days, and you

minte unde suntem!	don't even remember where we are!"
— Eu n-am închis un ochi de trei zile!	"I have not closed an eye in three days!"
— Ei, nu.	"Yes you did.
Ți-au făcut o injecție, și dormi buștean de cel puțin o săptămână.	They gave you a shot, and you have been sleeping like a log for a week at least.
Aș vrea să nu te fi sculat încă.	I wish you had not woken up yet.
Mereu mă faci să-mi ies din fire.	You always make me lose my temper.
Dacă mă înfurii, o să-mi facă și mie injecție.	If I get angry, they will give me a shot, too.
Culcă-te la loc, și visează-ți doctorul.	Just go back to sleep, and dream of your physician."
— Fizicianul.	"Physicist."
— Care fizician?	"What physicist?"
— Lucram cu un fizician la bomba atomică.	"I was working with a physicist on the atomic bomb.
Aproape că o descoperisem atunci când ne-am întâlnit noi doi.	We had almost discovered it when we met.
Aș vrea să fi terminat de lucrat la ea.	I wish we had finished the job.
Dacă terminam, ajungeam cel mai bogat om în viață.	If we had finished, I would have become the richest man alive.
Aș fi aruncat în aer pe toată lumea care zicea că sunt nebun!	I would have blown out everyone who said I was crazy!"
— Atunci tocmai bine că nu l-ai găsit.	"Then it's a good thing you never found him.
Eu mă culc la loc.	I'm going back to sleep.
Mai bine ai face la fel ca mine.	You had better do the same.
Mai bine nu te sculai cu totul.	You had better never have woken up in the first place.
Mai bine ai visa.	You had better be dreaming.
Eu am să dorm mai departe, ca nu cumva să mă confunde doctorul cu tine, și să mă țină definitiv aici.	I shall sleep on, lest the physician should mistake me for you, and keep me here for ever.

Cu puțin noroc, am să ies de aici înaintea ta, și am să fur bomba.	With a little bit of luck, I will get out of here before you do, and I will steal the bomb.
– Am ascuns-o.	“I have hidden it.”
– Știu.	“I know.
De asta și suntem aici.	That’s why we are here.”
– Precis că doctorii au făcut o mare greșeală.	“The doctors must have made a terrible mistake.”
– Evident.	“Of course.
Toți ar vrea să aibă bomba ta.	Everybody wishes they had your bomb.”

Mi se părea firesc că au uitat călugării de proces.	It seemed natural to me that the monks should have forgotten all about the trial.
Călugării aceștia locuiau la Monaco.	These monks were living in Monaco.
Locuiau de zeci de ani la Monaco.	They had been living in Monaco for dozens of years.
Nici nu mai țineau minte de când.	They could hardly remember for how long.
Veniseră la Monaco după ce primarul Neapolelui ceruse ca ei să plece din Neapole de cum se va face primăvară.	They had come to Monaco after the mayor of Naples had demanded that they should leave Naples as soon as spring came.
Măcar dacă nu-l ascultau călugării.	If only the monks had not listened to him.
Era vremea să-i spună cineva primarului cât de absurde erau hotărârile lui întotdeauna.	It was about time someone told the mayor how absurd his decisions always were.

Aș vrea să nu le fi spus eu călugărilor că știu tot despre trecutul lor, și că mereu am nădăjduit că o să-i întâlnesc cândva.	I wish I had never told the monks I knew all about their past, and had always hoped I would meet them some day.
Știam că ei ar prefera să uite toată lumea de ce au plecat din Neapole.	I knew they would rather everyone forgot why they had left Naples.
Întotdeauna călugării își vor dori să nu fi ținut nimeni minte povestea lor, însă, din nefericire, au auzit-o mulți dintre noi, și au păstrat-o până în ziua de azi în amintire.	The monks will always wish nobody had remembered their story, but, unfortunately, many of us have heard it, and have preserved it in our memory to this day.
N-ați vrea să vă fi spus cineva totul despre călugării aceștia?	Do you not wish someone had told you all about these monks?
N-ați dorit niciodată să fie făcută publică povestea lor?	Have you never wished their story was made public?
Dacă cumva află cineva totul despre ei? N-ați vrea să fiți primul care să știe?	Suppose anyone found out all about them! Do you not wish you were the first to know?
Dacă cumva se oferă un premiu pentru persoana care poate pune întreaga poveste pe hârtie, din ziua când au plecat ei din Neapole și până la noaptea când au ajuns la Monaco?	Suppose a prize was offered for the person who could write down the entire story, since the day they left Naples to the night they arrived in Monaco!
Dacă acea persoană face un bestseller din povestea călugărilor, și se îmbogățește?	Suppose that person made a bestseller out of the monks' story, and got rich!
Evident că v-ar place să fiți bogați, nu-i așa?	You would like to be rich, would you not.
Cui nu-i surâde?	Most people do.
Dacă aflam acum câteva zile totul despre acești călugări, nu m-aș chinui astăzi să găsesc o poveste pentru rubrica mea.	If I had found out all about these monks a few days ago, I would not be struggling to find a story for my column today.
Ar cam fi vremea să scriu un articol care să facă să se vândă ziarul ca pâinea caldă.	It is high time I wrote an article which would make the paper sell like hot cakes.
Ușor de zis.	Easy for you to say.

La drept vorbind, aș prefera să scrieți voi articolul și să încasez eu banii.	Frankly speaking, I would rather you wrote the article and I cashed the money.
Dacă aș ajunge să câștig un milion de lire, să zicem, aș merge pe o plajă din Grecia.	If I managed to make a million pounds, let us say, I would go to a beach in Greece.
Aș sta întins la soare, și nu m-aș gândi la absolut nimic.	I would be lying in the sun, and I would be thinking of nothing at all.
Așa cum stau lucrurile, trebuie să mă gândesc fără încetare, până ce-mi vine în minte o poveste potrivită pentru rubrică.	As it is, I must keep thinking till a good story for my column comes to mind.
Când mi s-a spus că am să fiu plătit doar atunci când am să scriu o poveste reușită, și după ce are să se epuizeze ziarul, mi s-a părut că nu va fi greu.	When I was told I would only be paid when I wrote a good story, and after the paper had been sold out, I thought that would not be so hard.
Mi-am zis că, dacă voi avea noroc, am să găesc zece povești nu una, de îndată ce îmi voi da silința.	I told myself that, if I got lucky, I would find ten stories, not one, as soon as I tried hard enough.
Dacă nu mi-aș fi dat atât silința, cine știe, poate că aș fi izbutit, și n-aș locui acum într-o odaie închiriată de la etajul nouă.	Had I not tried so hard, who knows, I might have succeeded, and I would not be living in a rented room on the ninth floor now.
Cu cât îmi dau mai tare silința, cu atât am mai puține idei.	The harder I have been trying, the fewer ideas I have had.
Aș vrea să vină chiar acum cineva să mă ajute.	I wish someone came right now and helped me.
În acel moment al vieții ziaristului, se deschise ușa și intră un călugăr din Monaco.	At that point in the journalist's life, the door opened and a Monaco monk came in.
De abia ce puse acesta piciorul înăuntru, că și începu ziaristul să se jeluiască cum că nu poate și nu poate să scrie o poveste despre călugării de demult din Monaco.	No sooner had he stepped in than the journalist started wailing about his being unable to write a story about the Monaco monks of the past.

Călugărul (incidentul se petrecea în anul 2001) nu l-a mai părăsit pe ziarist până în ziua de azi.

The monk (the incident was happening in the year 2001) has never left the journalist since that day.

Au făcut înconjurul lumii împreună.

They have been travelling round the world together.

Iau prânzul la cel mai bun restaurant din Anvers chiar în acest moment.

They are dining at the best restaurant in Antwerp as we speak.

Dacă ați fi știut ce le-a dat posibilitatea celor doi să călătorească și să cheltuie atât de mulți bani, nu v-ați fi apucat să traduceți textul acesta – dar nu știți, nu-i așa?

If you had known what had enabled the two to travel and spend so much money, you would not have started translating this text – but you do not, do you?

Dacă v-ar fi întrebat cineva dacă v-ați fi hotărât să traduceți textul, dacă vi se spunea că nu se va da examen la engleză, pentru că tocmai a sosit în oraș un călugăr din Monaco, ați fi răspuns ba da, ați fi tradus textul indiferent ce s-ar fi întâmplat, pentru că vă place gramatica engleză?

If anyone had asked you whether you would have made up your mind to translate the text, if you had been told there would be no exam in English, since a Monaco monk had just arrived in town, would you have answered that, yes, you would have translated this text no matter what, because you loved English grammar?

Dacă eram eu în locul vostru, aș fi lăsat textul acesta baltă, și aș fi dat fuga să-l văd pe călugăr.

If I had been in your place, I would have dropped this text, and run to see the monk.

Faptul că dai ochii cu călugărul acela te poate îmbogăți.

Seeing the monk might make one rich.

N-ați vrea să îi luați un interviu?

Wouldn't you like to interview him?

Dacă da, atunci trebuie să-l traduceți și în engleză.

If you do, then you must translate it into English.

Oricum ar fi, mă tem că de gramatica engleză nu scăpați.

One way or another, you can't do without English grammar, I am afraid.

Era mult mai bine pentru toată lumea, dacă-mi spunea cârțița că este oarbă.	It would have been much better for everyone if the mole had told me she was blind.
Dacă explica tuturor că s-a născut acum câteva luni.	If she had explained to everyone that she was born a few months ago.
Dacă cel puțin îmi scria că învață pentru examenul de engleză.	If she had written to me, at least, that she was studying for her English exam.
Dacă ar fi adăugat că speră că-l va trece, și va ajunge profesoară de engleză.	If she had added that she hoped she would pass it and become an English teacher.
Dacă ar fi mărturisit că va concura pentru o slujbă de profesor atunci când va absolvi, poate că încercam s-o ajut.	If the mole had confessed that she would apply for a job as a teacher when she graduated, I might have tried to help her.
Dacă nu ascundea tuturor că a rămas orfană la o vârstă foarte fragedă, poate că mai tuturor prietenilor ei le-ar fi fost milă de ea.	If she had not hidden from everyone that she had become an orphan at a very early age, most of her friends might have felt sorry for her.
Dacă nu era cârțița atât de mândră, și nu ținea secret că locuiește într-o scorbură în brad, și că va trebui în curând să muncească pentru a se întreține, poate că îi clădeau vecinii ei o casă cu două camere în care să locuiască.	If the mole had not been so proud, and had not kept it a secret that she was living in a hollow in the fir tree, and would soon have to work in order to make a living, her neighbours might have built her a two-room house to live in.
Îi dădeai cârțiței bani cu împrumut, dacă n-ar ascunde mereu de toată lumea că este săracă, nu-i așa?	You would have lent money to the mole if she did not always hide from everyone that she is poor, would you not?
Prietenii tăi i-ar fi trimis povestea la ziare, dacă n-ar evita ea toată vremea să spună că va trebui să meargă la închisoarea	Your friends would have sent her story to the papers if she did not always avoid telling anyone that she would have to go to the

datornicilor, pentru că n-a izbutit să-și plătească datoriile la melc, nu-i așa?

Dacă publicau ziarele un articol care zicea că va fi în curând închisă cârțița pe viață pentru că s-a născut săracă, v-ați fi gândit că trebuie să-i dea cineva o mână de ajutor cârțiței, nu-i așa?

Cred că, dacă m-ar suna cârțița, și mi-ar spune că este disperată, pentru că i se va interzice să mai sape tunele, eu m-aș duce la primarul pădurii, și i-aș spune în față că este cea mai meschină bufniță din câte există.

Dacă n-ar îndrăzni cârțița să se ducă în persoană la bufniță, nu v-ați gândi că este lașă, nu-i așa?

Dacă ar refuza cârțița să vă spună că nu are prieteni și slujbă, voi nu i-ați răspunde că este vina ei, pentru că nu vorbește cu nimeni niciodată, nu-i așa?

Pe de altă parte, dacă ar fi venit cârțița la orele mele o săptămână de zile, și dacă mi-ar spune că sunt îngrozitor de plicticoase, recunosc că n-aș fi tocmai fericit, și poate m-aș gândi să mă pensionez.

Dacă mi-ar spune că n-a putut învăța corespondența timpurilor, pentru că nu m-am ostenit niciodată să i-o explic așa încât să priceapă, poate că ar trebui să-mi schimb metoda, nu-i așa?

debtors' prison, because she has not managed to pay her debts to the snail, would they not?

If the papers had published an article saying that the mole would soon be imprisoned for life, because she had been born poor, you would have thought somebody must help the mole out, would you not?

I think that, if the mole called me up, and told me she was desperate, because she would be forbidden to dig any more tunnels, I would go to the forest mayor and I would tell him to his face that he was the meanest owl alive.

If the mole did not dare go to the owl herself, you would not think she was a coward, would you?

If the mole refused to tell you she has no friends and no job, you would not reply it is her own fault, because she never talks to anyone, would you?

If, on the other hand, the mole had come to my classes for a whole week, and if she told me they were awfully boring, I confess I would not be very happy, and I might consider retiring.

If she told me she had not been able to learn the Sequence of Tenses because I had never taken the trouble to explain it to her so that she might understand, I might have to change my method, would I not?

Ei bine, dacă mi-aș schimba metoda cu doar o săptămână înainte de examen, și dacă v-aș cere să cântați în loc să traduceți în engleză, v-ar place?

Well, if I changed my method just one week before the exam, and if I asked you to sing instead of translating into English, would you be pleased?

Dacă se-ntâmplă ca vreunul dintre voi să se vadă cu cârțița, și dacă se întâmplă ca ea să vă convingă să cântați la examen, dați-mi de știre, și trimit un scoțian cu un cimpoi să vă examineze.

If any of you should meet the mole, and if she should persuade you to sing at the exam, let me know and I will send a Scotsman with a bagpipe to examine you.

35

I-am spus girafei că o să-i bărbieresc gâtul atunci când se va întoarce de la școală, iar ea a început să se plângă că mereu o bărbieresc pe gât, în ciuda faptului că detestă acest lucru.

I told the giraffe I would shave her neck when she came back from school, and she started complaining I was always shaving her neck, in spite of the fact that she hated it.

I-am zis că nu va fi mult mai fericită dacă am să-i tai sprâncenele atunci când se va întoarce de la școală.

I told her she would not be any happier if I cut her eyebrows when she came back from school.

M-a întrebat dacă am să-i vopsesc și coama atunci când se va înapoia, după ce-și va termina orele.

She asked me whether I would also dye her mane when she came back, after she had finished her classes.

Am răspuns că nu voi face așa ceva câtă vreme mama ei mă va urmări de sus din castan.

I replied I would do no such thing as long as her mother watched me from up the chestnut tree.

I-am explicat că mama ei mă va ucide, dacă mă va vedea că mă ating de girafă.

I explained to her that her mother would kill me if she saw me touching the giraffe.

Cum girafa n-a vrut să mă creadă, ea s-a dus la regele Saharei, și a solicitat să i se dea alt meditator, pentru că eu o ameninț tot

Since the giraffe would not believe me, she went to the king of the Sahara and demanded that she should be given another

timpul.	tutor, as I was always threatening her.
Regele Saharei a întrebat-o cu cine vrea să învețe după ce voi fi eu concediat.	The king of the Sahara asked her whom she wanted to study with after I had been sacked.
Girafa a răspuns că, dacă-și închipuia măcar că regele îi va îndeplini dorința, își alegea un meditator, dar a fost convinsă că o va trimite acasă fără o vorbă.	The giraffe replied that, if she had imagined for a moment that the king would fulfil her wish, she would have chosen a tutor, but she had been certain he would send her home without a word.
Dacă ar ști regele Saharei că acest masterat are atâția profesori de engleză care ar fi fost doritori să-i predea girafei, dacă li s-ar fi oferit slujba, poate că n-o refuza pe girafă.	If the king of the Sahara knew that this MA programme had so many English teachers who would have been eager to teach the giraffe if they had been offered the job, he might not have turned down the giraffe.
Mă întreb, însă, dacă ar fi plătit regele meditațiile, dacă angaja pe altcineva să-i predea girafei.	I wonder, though, if the king would have paid for the tutoring, if he had hired another person to teach the giraffe.
S-ar fi putut să-i ceară mamei girafei să plătească ea lecțiile de engleză.	He might have asked the giraffe's mother to pay for her English lessons.
N-ați fi acceptat să fiți plătiți de o girafă, nu-i așa?	You would not have accepted to be paid by a giraffe, would you.
Dacă mi se spunea de la bun început că va trebui să-i predau unei girafe atât de răsfățate, nu sunt sigur dacă mai acceptam slujba.	If I had been told from the very beginning that I would have to teach such a spoilt giraffe, I am not sure I would have taken the job.
Dacă m-aș fi hotărât să accept slujba, aș fi întrebat dacă voi fi plătit în cazul în care girafa va chiuli de la ore.	If I had decided to take the job, I would have asked if I would be paid in case the giraffe skipped classes.
Dacă mi s-ar fi spus că va trebui să mă mut în Sahara, m-aș fi	If I had been told I would have to move to the Sahara, I would

întrebat dacă ar fi acceptat altcineva slujba, dacă ar fi știut că va preda unei girafe, nu unei ființe omenești.

Dacă ar fi fost acolo mama girafei, aș fi încercat să aflu dacă mi se vor da banii chiar dacă nu-și va lua girafa examenul atunci când se va încheia cursul.

Dacă aș fi în locul tău, m-aș asigura înainte să plec în Sahara că o să-mi ofere o casă și că o să-mi dea bani de mâncare.

N-ai fi tocmai fericit dacă te-ai trezi în mijlocul unui deșert și nu ar avea cine să-ți dea măcar bani de apă, nu-i așa?

Ei bine, mie mi-e sete de șapte zile încheiate, iar girafa nu a dat voie servitorilor mamei ei să-mi dea măcar un pahar cu apă.

A zis că are să mă pedepsească atunci când se va face mare, și chiar că a crescut.

În două săptămâni a devenit un adult care nu știe englezește.

Crede că nu poate sta de vorbă cu regina Angliei pentru că nu am învățat-o eu niciodată ca lumea.

Dacă ai fi regină, ai sta de vorbă cu o girafă care locuiește în Sahara cu o mamă furioasă și un profesor de engleză muritor de sete?

have wondered if anyone else would have accepted the job if they had known they would be teaching a giraffe, not a human.

If the giraffe's mother had been there, I would have tried to find out if the money would be paid to me even if the giraffe did not pass her exam when the course ended.

If I were you, I would make sure they would offer me a house and pay for my food before I left for the Sahara.

You would not be happy if you found yourself in the middle of the desert, and there was no one to pay for your water at least, would you?

Well, I have been thirsty for seven days, and the giraffe has not allowed her mother's servants to give me at least one glass of water.

She said she would punish me when she grew up, and she has grown up indeed.

In two weeks she has become an adult who does not know English.

She thinks she cannot talk to the English queen because I have never taught her properly.

If you were the queen, would you talk to a giraffe who lived in the Sahara with an angry mother and a thirsty English teacher?

N-ai vrea să-i fi spus psihiatrul bărbierului că este liber să plece acasă, nu-i așa?

You do not wish the psychiatrist had told the barber that he was free to go home, do you?

Dacă nu îi spunea psihiatrul bărbierului că i se va decerna Premiul Nobel pentru bărbierit dacă va reuși să-l convingă pe psiholog să-și radă barba, nu s-ar uita acum bărbierul la televizor, așteptând să audă că a devenit laureatul premiului Nobel din acest an.

If the psychiatrist had not told the barber that he would be awarded the Nobel Prize for shaving if he managed to persuade the psychologist to shave his beard, the barber would not be watching TV right now, waiting to hear he had become this year's Noble Prize laureate.

Mă întreb dacă ar fi fost psihiatrul concediat de director dacă l-ar fi trimis acasă pe bărbier înainte ca acesta să se însănătoșească.

I wonder if the psychiatrist would have been fired by his manager if he had sent the barber home before the latter had recovered.

L-am întrebat eu însumi pe psihiatru dacă ar trata un bărbier care crede că este următorul laureat Nobel, dacă ar trimite directorul la el un asemenea bărbier.

I asked the psychiatrist myself if he would treat a barber who believed he was the next Nobel laureate, if his manager sent such a barber to him.

Psihiatrul a răspuns că nu va refuza niciodată un pacient, dar a adăugat că nu este sigur că l-ar fi tratat pe acest bărbier anume.

The psychiatrist replied that he would never turn down a patient, but he added that he was not sure whether he would have treated this particular barber.

Bănuiesc că bărbierul încă se întreabă dacă i s-ar fi decernat Premiul Nobel, dacă refuza de la bun început să vină la spital.

I suspect the barber still wonders if he would have been awarded the Nobel Prize if he had refused to come to hospital in the first place.

Mă întreb dacă bărbierul își dă seama că nu i se va decerna

I wonder if the barber is aware that will never be awarded the

niciodată Premiul Nobel cât va trăi.	Nobel Prize as long as he lives.
Obişnuia să spună familiei lui că va deveni vestit atunci când va împlini cincizeci și cinci de ani, după ce-i vor crește copiii.	He used to tell his family that he would become famous when he turned fifty-five, after his children had grown up.
Când era în floarea vârstei, era convins că, dacă va vrea ceva destul de tare, va obține tot ce a visat ca adolescent.	When he was in his prime, he was convinced that, if he wanted it bad enough, he would get everything he had dreamt of as a teenager.
Nu ai fi acum în vizită la nevasta bărbierului, dacă ai fi fost prevenit că este bolnav mintal, înarmat și periculos, nu-i așa?	You would not be visiting the barber's wife now, if you had been warned that he was mentally ill, armed, and dangerous, would you?
Ai vrea să-ți fi spus cineva că bărbierul tocmai a scăpat de la spitalul de nebuni, nu-i așa?	You wish someone had told you that the barber had just escaped from a mental hospital, don't you?
Te întrebi unde s-ar fi dus bărbierul, dacă îl convingea psihiatrul că i se va decerna Premiul Nobel dacă va bărbieri toți bărbații care se uită la el, nu-i așa?	You are wondering where the barber would have gone if the psychiatrist had persuaded him that he would be awarded the Nobel prize if he shaved all the men who looked at him, aren't you?
De-ar fi să mă întâlnesc chiar acum cu bărbierul, l-aș întreba unde se duce, și cât îi va lua să ajungă acolo.	If I were to meet the barber right now, I would ask him where he was going, and how long it would take him to get there.
Aș mai vrea să știu dacă ar încerca să mă bărbierească, în cazul în care i-aș spune că trebuie să am păr lung, dacă vreau să se îndrăgostească de mine toate prințesele.	I would also want to know whether he would try to shave me if I told him that I had to have long hair if I wanted all the princesses to fall in love with me.
Bănuiesc că nu ar fi trebuit să spun acest lucru.	I guess I should not have said that.
Acum o să vreți toți să știți cine sunt, câți ani am, și de ce sunt aici.	Now you will all want to know who I am, how old I am, and why I am here.

Ei bine, aș vrea să nu vă doriți să știți toate acestea.	Well, I wish you did not want to know all that.
Sunt într-o misiune secretă pentru a scăpa populația masculină de pe pământ de bărbieri trăzniți.	I am on a secret mission to save the masculine population of the earth from crazy barbers.
Mi s-a spus în somn că trebuie să omor toți bărbierii, și să eliberez lumea de nebuni.	I was told in my sleep that I must kill all the barbers, and free the world from lunatics.
Dar voi sunteți sănătoși, nu-i așa?	You <i>are</i> sane, are you not?
Pentru că, dacă nu, eu îmi voi face datoria și nu veți mai apuca să mergeți la psihiatru.	Because, if you are not, I will do my duty, and you will not live to see a psychiatrist.

Dacă nu-l recunoșteam pe bursuc, n-aș fi acum în Liban.	If I had not recognized the badger, I would not be in Lebanon now.
Aș citi pe o plajă în Congo.	I would be reading on a beach in the Congo.
Încă de pe când aveam un pic peste treizeci de ani, vrăjitorul bursucilor mi-a spus că voi ajunge în această situație, însă eu nu cred niciodată pe nimeni care pretinde că ar cunoaște viitorul.	Ever since I was in my early thirties, the wizard of badgers told me I would find myself in this situation, but I will never believe anyone who claims to know the future.
Vrăjitorul mi-a spus foarte limpede că a avertizat multe creaturi înaintea mea, și că nu o va mai face a doua oară, decât dacă îi arăt că sunt recunoscător – ceea ce, eu unul, nu fac niciodată.	The wizard made it very clear that he had warned many creatures before me, and he would not do it again, unless I showed him I was grateful – which I will never do.

Voi v-ați fi făcut că nu vedeți, dacă un bursuc ar fi condus în fața voastră un Mercedes, depășind viteza legală?

Would you have looked the other way if a badger had driven a Mercedes in front of you, exceeding the speed limit?

După ce voi aduna destui bani ca să îmi cumpăr un Mercedes al meu, poate că o să fac ce a făcut bursucul pe când treceam eu drumul, și am scăpat ca prin urechile acului să fiu călcat de mașină.

When I have saved money enough to buy my own Mercedes, I may do what the badger did while I was crossing the street, and I narrowly missed being run over.

Conducea atât de repede că am crezut că o să-și ia zborul, dacă o să mai accelereze doar un pic.

He was driving so fast that I thought he would fly off if he accelerated just a bit more.

Mi-am zis că o să se ducă până la lună și înapoi înainte să ajung eu de cealaltă parte a drumului.

I told myself he would go to the moon and back before I had reached the other side of the road.

Timp de o secundă, am nădăjduit că mă vor întâmpina părinții mei atunci când am să ajung în rai, dacă îmi va îngădui Domnul să merg acolo după ce n-oi mai fi.

For the brief space of a second, I hoped my parents would meet me when I reached heaven, if God allowed me to go there when I had died.

Nu vă faceți griji, încă nu am ajuns în rai.

Do not worry, I have not gone to heaven yet.

Nu am murit.

I have not died.

Nu am murit atunci când l-am văzut pe bursuc.

I did not die when I saw the badger.

Chiar nu-și închipuise că o să fie recunoscut vreodată de cineva.

He had never imagined he would be recognized by anyone.

Aș fi putut jura pe Biblie că nici o creatură care l-a văzut o dată pe bursuc nu va mai vrea nicicând să-l vadă iar, după ce a trăit spaima de a da ochii cu el.

I could have sworn on a Bible that no creature who had ever seen the badger would ever want to see him again, after having experienced the fear of facing him.

A avut dreptate vrăjitorul bursucilor atunci când m-a prevenit că o să-mi iasă iar în cale bursucul. A avut dreptate că bursucul

The wizard of badgers was right when he warned me I would cross paths with the badger again. It was true that the badger

a uitat cu totul de mine, și că o să mă facă să rămân în Liban de îndată ce va vedea că mi-am dat seama cine este.

had forgotten all about me, and that he would make me stay in Lebanon as soon as he saw I had realized who he was.

Dacă ați vedea în cartier un bursuc care conduce un Mercedes în dungii ziua în amiaza mare, v-ați face că nu-l vedeți, dacă ar fi cât pe ce să vă calce?

If you saw a badger in your neighbourhood, driving a striped Mercedes in broad daylight, would you look the other way if he almost ran you over?

Nu ați spune poliției ce-a făcut?

Would you not tell the police what he had done?

Nu ați spera că poliția o să-l amendeze, că o să-l trimită la tribunal?

Would you not hope the police would fine him, that they would send him to court?

Vedeți?

See?

Ce lași sunteți cu toții!

What cowards you are!

Dacă nu eram eu, ați fi cu toții morți acum, pentru că v-ar fi omorât bursucul la volanul Mercedesului lui în dungii!

If it had not been for me, you would all be dead now, because the badger would have killed you all while he was driving his striped Mercedes!

Ca să nu ne lungim, i-am zis bursucului că sunt vărul lui demult pierdut, al cărui pașaport l-a furat atunci când a fugit în lume cu vrăjitoarea bursucilor, care era măritată de trei sute cincisprezece ani cu vrăjitorul bursucilor.

To cut a long story short, I told the badger that I was his long lost cousin, whose passport he had stolen when he had eloped with the witch of badgers, who had been married to the wizard of badgers for three hundred and fifteen years.

Am urlat că am fost prevenit că s-ar putea să mă mai întâlnesc cu el și că, dacă-i voi spune vreodată că știu cine este, lui nu o să-i placă absolut deloc.

I yelled I had been warned I might meet him again, and that, if I ever told him I knew who he was, he would not like it at all.

I-am mai spus și că economisesc de douăzeci de ani pentru o vacanță în Congo, și că sper să-mi găsesc nevastă atunci când voi ajunge acolo, după ce am să petrec un timp pe plajă, și după

I also told him I had been saving for a vacation in the Congo for twenty years, and that I hoped to find myself a wife when I got there, after I had spent some time on the beach, and after I had

ce am să citesc romanul care s-a scris despre el și despre vrăjitoare.	read the novel which had been written about him and the witch.
Bursucul a oprit mașina, a ieșit, m-a legat de un stâlp de telegraf și a urlat și el la mine:	The badger stopped the car, came out, tied me to a telegraph pole, and yelled back:
– Fir-ai să fii de șarpe!	“Damn snake!
Pașaportul tău m-a costat zece ani din viață!	Your passport cost me ten years of my life!
De unde era să știu eu că ai omorât un miliard de furnici, și că toate gândăniile sunt pe urmele tale!	How was I to know you had killed a billion ants, and all the insects were after you!
Dacă era nevastă-mea mai tânără, te blestema ea!	If my wife had been younger, she would have cast a curse on you!
Dacă nu o lua înapoi vrăjitorul bursucilor atunci când au atacat-o gândăniile, aș mai fi și acum cu ea!	If the wizard of badgers had not taken her back when the ants attacked her, I would still be with her now!
Și, dacă nu aș folosi pașaportul tău, acum aș fi liber să fac ce poftesc, și n-aș lucra pentru Mercedes, la testarea unor mașini trăznite!	And, if I did not use your passport, I would now be free to do as I pleased, and I would not be working for Mercedes, testing crazy cars!
Ți-ai folosit vreodată pașaportul ca să ieși din Liban?	Have you ever used that passport to leave Lebanon?”
– O făceam, dacă nu-l șterpelei tu, am spus eu în șoaptă.	“I would have, if you had not stolen it,” I whispered.
Mă duceam în Congo, dacă acum nu ar fi pașaportul meu la tine.	“I would have gone to the Congo if my passport were not in your possession now.
Întotdeauna am vrut să locuiesc pe plajă...	I have always wanted to live on a beach...”
– Perfect.	“Good.
Am să te leg de stâlpul acesta de telegraf, și n-ai decât să dai telegrame în toată lumea despre ce făceai dacă nu ți-aș fi furat	I shall tie you to this telegraph pole, and you can send cables all over the world about what you would have done if I had not

eu pașaportul, dacă nu omorai un miliard de furnici, și dacă nu mă opreai niciodată ca să mă anunți că a prevăzut toate astea vrăjitorul bursucilor!

Dacă nu era pașaportul tău, acum aș mai avea nevastă!

Acum suntem amândoi singuri de douăzeci de ani, și, ori de câte ori mă întâlnesc cu el, mereu îl întreb dacă mi-ar fi furat pașaportul, în cazul în care ar fi știut ce am făcut.

Tot timpul plânge atunci când pomenesc de nevasta lui.

Eu îi spun mereu că, dacă nu era el, aș fi însurat acum, și aș sta întins la soare pe o plajă în Congo.

Vrăjitorul și vrăjitoarea bursucilor ne urmăresc deja de ani buni.

Dacă o să vedeți vreodată un bursuc și un șarpe vărsând lacrimi, o să știți cine sunt.

Feriți-vă de furnici.

Dacă nu erau furnicile, n-ați traduce acest text acum.

stolen your passport, if you had not killed a billion ants, and if you had never stopped me to let me know that the wizard of badgers had foretold all this!

If it had not been for your passport, I would still have a wife now!"

We have both been single for twenty years now, and, whenever I meet him, I always ask him whether he would have stolen my passport if he had known what I had done.

He is always crying when I mention his wife.

I always tell him that, if it had not been for him, I would be married now, and I would be lying in the sun on a beach in the Congo.

The wizard and the witch of badgers have been following us for years now.

If you ever see a badger and a snake shedding tears, you will know who they are.

Beware of ants.

If it had not been for the ants, you would not be translating this text right now.

– Citesc, dar el a zis că mă uit la un serial.	“I am reading, but he said I was watching a soap opera.
Nu m-am uitat niciodată la un serial, dar el a zis că mă uit de cinci ani zilnic.	I have never watched a soap opera, but he said I had watched it daily for five years.
Nici nu mai vorbesc cu el, și i-am și spus acum o clipă că n-am să-i împrumut busola mea niciodată.	I will never talk to him again, and I told him a minute ago I would never lend him my compass.”
Suedezul era supărat rău.	The Swede was really angry.
Crezuse dintotdeauna că olandezul este prietenul lui cel mai bun, însă acum își dădea seama că olandezul îl invidiase mereu pentru averea, nevasta și cariera lui.	He had always thought the Dutchman was his best friend, but now he realized the Dutchman had always envied him his wealth, his wife and his career.
– O să devin cel mai vestit explorator din lume după ce o să mă întorc din Laponia.	“I will become the most famous explorer in the world when I have returned from Lapland.
Olandezul mă va fi căutat de zile întregi atunci când o să descopere că am plecat într-o expediție pe doi ani.	The Dutchman will have been looking for me for days on end when he finds out that I have gone on a two-year expedition.
I-am zis că o să plec într-o bună zi, și am să fiu cel mai cunoscut explorator în viață atunci când mă voi întoarce.	I told him I would leave one day, and I would be the most famous explorer alive when I came back.
Zicea că visez cu ochii deschiși.	He said I was daydreaming.
Credea că am citit prea multe basme.	He thought I had read too many fairy tales.”
Dacă știa olandezul cine este de fapt suedezul, și ce are de gând să facă, cred că nu chema presa.	If the Dutchman had known who the Swede really was, and what he was going to do, I think he would not have called the press.
Dacă nu chema presa, n-ar fi acum la închisoare.	If he had not called the press, he would not be in prison now.

N-ar număra zilele până ce va putea evada.

He would not be counting the days till he can escape.

Ar da mâna cu toată lumea, și s-ar prezenta ca asociatul suedezului.

He would be shaking everybody's hand, and he would be introducing himself as the Swede's associate.

Dacă îl lua suedezul cu el, cu siguranță că olandezul îi fura busola, și îl lăsa să moară singur la Pol.

If the Swede had taken him along, the Dutchman would certainly have stolen his compass, and let him die alone at the Pole.

Vă închipuiți că, dacă chiar era olandezul prieten cu suedezul, atunci când l-au întrebat ziariștii unde este suedezul de atâta vreme, olandezul nu ar fi declarat că suedezul este megaloman, care o să mintă pe toată lumea în legătură cu excursia lui în Laponia.

You can imagine that, if the Dutchman had really been the Swede's friend, when the journalists asked him where the Swede had been for so long, the Dutchman would not have declared that the Swede was a megalomaniac who would lie to everyone about his trip to Lapland.

— Cum și-a închipuit el că o să poată merge atâta drum pe jos? se întreba olandezul.

"How did he imagine he would be able to walk all that way?" the Dutchman wondered.

Cine credea că sunt atunci când mi-a zis că el va fi întotdeauna mai sănătos și mai bogat?

"Who did he think I was when he told me he would always be healthier and wealthier?"

Unde se aștepta el să mă duc atunci când va pleca în Laponia, și nu mă va lua cu el?

Where did he expect me to go when he left for Lapland and did not take me along?

Cum spera el că o să-l iert după ce voi fi închis?

How did he hope I would forgive him after I had been imprisoned?"

Când i s-a spus că a chemat olandezul presa, suedezul s-a întrebat la cât s-ar ridica suma, dacă va vrea să cumpere castelul olandezului din Lisabona.

When he was told the Dutchman had called the press, the Swede wondered how much the sum would amount to if he wanted to buy the Dutchman's castle in Lisbon.

Habar n-avea cu ce bani a fost construit acel castel.

He had no idea what money that castle had been built with.

Îl tot întreba pe ministrul de externe portughez când i s-a dat olandezului permisiunea să-l înalțe, și cât l-a costat.

He kept asking the Portuguese Minister of Foreign Affairs when the Dutchman had been granted permission to build it, and how much it had cost him.

Olandezul locuia de o lună în castelul lui din Lisabona atunci când i s-a oferit o slujbă la firma suedezului din Letonia.

The Dutchman had been living in his Lisbon castle for a month when he was offered a job at the Swede's firm in Latvia.

I s-a transmis prin e-mail să vină pe dată, întrucât slujba se va da persoanei care vine prima.

He was emailed to come at once, as the job would be given to the person who came first.

După ce închirie cinci din cele cincisprezece odăi ale castelului unui spaniol miliardar, olandezul plecă cu avionul în Letonia, nădăjduind că are să fie angajat de suedez de îndată ce dă acesta ochii cu el.

After he had rented five out of the fifteen rooms of the castle to a Spanish billionaire, the Dutchman flew to Latvia, hoping he would be hired by the Swede as soon as the latter laid eyes on him.

Își spuse că ar fi ajuns cel mai bogat om de pe planetă dacă și-ar fi dat cineva osteneala să-l înțeleagă.

He told himself he would have become the richest man on earth if anyone had bothered to understand him.

Să fi știut suedezul că o să-i fure olandezul busola atunci când chiar o să aibă nevoie de afurisitul acela de obiect, nu-l angaja de la bun început, și nu i-ar plăti acum o pensie de cinci mii trei sute de lire.

Had the Swede known the Dutchman would steal his compass when he really needed the damn thing, he would not have hired him in the first place, and he would not be paying him a five-thousand-and three-hundred-pound pension right now.

Când fu întemnițat de un polonez, olandezul spuse tuturor reporterilor că îi promisese suedezul că i se va plăti acest salariu toată viața, fie că lucrează pentru suedez ori nu.

When he was imprisoned by a Pole, the Dutchman told all the reporters that the Swede had promised him he would be paid that salary all his life, whether he worked for the Swede or not.

Am citit adesea povestea olandezului și a suedezului în ziare, și mi-am spus nu o dată că ar fi fost mai înțelept suedezul dacă nu ar fi făcut deloc publicitate slujbei.

I have often seen the Dutchman and the Swede's story in the newspapers, and I have told myself more than once that the Swede would have been wiser if he had not advertised the job

Mai știu de asemenea că olandezul nu era acum la închisoare dacă nu ar fi spus presei că el face ce vrea, că n-o să-l sperie pe el un prost de suedez, pentru că el a văzut sute ca suedezul la viața lui.

Nu mă pot împiedica să nu mă întreb cu cine ar fi lucrat suedezul, dacă nu ar fi fost olandezul.

S-ar gândi cineva să lucreze pentru suedez, dacă suedezul ar spune răspicat că nu o să își împrumute nimănui busola?

Vă întrebați, poate, de ce a fost vorba de atâtea ori în acest text de blestemăția aceea de busolă.

Vă întrebați, poate, de ce are nevoie de busolă suedezul, care își petrece ziua-ntreagă în birou, și nu iese din casă neînsoțit.

Știu că eu, unul, m-aș întreba.

Adevărul este că nu m-am hotărât încă.

Nu știu dacă o să vă spun că suedezul s-a dus pe jos tocmai până-n Laponia și-napoi.

Poate după aceea o să mă întrebați când o să vină suedezul la voi în oraș, ori dacă are să vă dea busola cu împrumut.

Să ne închipuim că busola suedezului era un obiect fermecat, care ar fi putut să-l ducă pe planeta Marte, dacă el i-ar fi cerut acest lucru.

at all.

I also know that the Dutchman would not be in prison now if he had not told the press he could do as he pleased, he would never be scared by a stupid Swede, as he had seen hundreds like the Swede in his life.

I can't help wondering whom the Swede would have been working with, if it had not been for the Dutchman.

Would anyone consider working for the Swede if the Swede made it clear that he would never lend his compass to anyone?

You may be wondering why that damn compass has been talked about so many times in this text.

You may also wonder why the Swede, who spends all day in his study and never leaves his house unaccompanied, would need a compass, anyway.

I know I would, if I were you.

Fact is, I have not made up my mind yet.

I do not know if I will tell you that the Swede walked all the way to Lapland and back.

You may then ask me when the Swede will come to your town, or if he will lend you his compass.

Let us imagine the Swede's compass was a magic tool, which could have taken him to the planet Mars, if he had asked it to.

Evident, mă puteți întreba dacă nu era mai bine pentru suedez dacă nu cumpăra niciodată busola, pentru că poate vă temeți că n-o să se mai întoarcă de pe Marte, decât dacă se duce olandezul să-l salveze.

Olandezul este oricum de un an încoace la închisoare, așa că, dacă suedezul este pe Marte, dacă chiar a plecat suedezul de acasă ca să meargă în spațiu, va trebui să rămână acolo, și să se poarte ca și cum s-ar afla încă pe pământ.

Dacă nu vă puteți închipui o soartă mai bună pentru el, n-aș încerca să imaginez un final pentru această povestire.

Dacă aș fi eu suedez, v-aș fi recunoscător dacă nu m-ar trimite imaginația voastră în Laponia ori pe Marte, chiar dacă voi ar trebui să exersați corespondența timpurilor.

Of course, you may ask me if it would not have been better for the Swede if he had never bought a compass at all, because you may be afraid he will never return from Mars, unless the Dutchman goes to rescue him.

The Dutchman has been in jail for a year now, anyway, so, if the Swede is on Mars, if the Swede has really left his house in order to go to the outer space, he will have to stay there, and behave as if he were still on earth.

Unless you can think of a better fate for him, I would not try to imagine an ending for this story.

If I were a Swede, I would appreciate it if your imagination did not send me to Lapland or to Mars, even if you had to practise the Sequence of Tenses.

– Când ziceai că o să-ți trimiți cartea editorului?

“When did you say you would send your book to the publisher?”

– Dacă aș fi scris-o deja, bănuiesc că ți-aș putea spune acest lucru, însă încă nici n-am început s-o organizez în minte.

“If I had already written it, I guess I could tell you that, but I have not even started planning it in my mind.”

– Știe cineva când ți se va acorda Man Booker Prize, și dacă acest lucru se va întâmpla după ce s-a vândut cartea ta într-un

Prize, and if this will happen after a million copies of your book

milion de exemplare?	have been sold?"
– Dacă aş vinde-o într-un milion de exemplare, nici nu mi-ar păsa ce premiu mi se oferă.	"If I sold a million copies of my book, I would not give a damn what prize I was offered.
Ți s-a oferit vreun premiu vreodată?	Have you ever been awarded any prize?"
– Dacă aş scrie romane ca tine, sunt sigur că m-ar crede toți un geniu, și mi s-ar decerna toate premiile pe care le vreau.	"If I wrote novels like you, I am sure everybody would think me a genius, and I would be granted the prizes I wanted.
Dar până acum n-am scris nici un singur rând.	But I have never written a line so far.
Aș face-o dacă aş putea.	I would, if I could."
– Era mult mai bine pentru mine dacă mi se spunea, atunci când am început să scriu, că va trebui să muncesc mult.	"It would have been far better for me if I had been told when I first started writing that I would have to work hard.
Aș fi fost fericit dacă aş fi fost atunci întrebat dacă aş fi ales să fiu funcționar în loc de romancier, dacă aş fi avut de ales acest lucru la un moment dat în viață.	I would have been happy if I had been asked then if I would have chosen to be a clerk instead of a novelist, if I had been offered that choice at some point in my life."
– Am citit nu de mult că i se plătește autorului doar după ce termină romanul, atunci când acesta este scos la vânzare.	"I have read lately that an author is only paid when he has finished his novel, the moment the book can be sold.
Ești în general plătit atunci când predai manuscrisul, ori după ce s-a vândut?	Are you usually paid when you hand in the manuscript, or after it has been sold?"
– La început, credeam că editorul o să fie foarte mulțumit să mă plătească de îndată ce îi voi înmâna cartea, nu după ce se va tipări, dar habar n-aveam că nici un editor nu va vrea să riște cu o carte pe care am scris-o în mai puțin de trei săptămâni de zile.	"At first, I thought the publisher would only be too happy to pay me when the book was handed in, not after it had been printed, but I had no idea that no publisher would want to take a chance with a book I had written in less than three weeks."
– Trei săptămâni?	"Three weeks?"

Dacă aş scrie eu o carte în trei săptămâni, aş vinde-o chiar eu oricui ar vrea s-o citească, după ce i s-a făcut reclamă la televizor.	If I ever wrote a book in three weeks, I would sell it myself to anyone who would like to read it, after it had been advertised on TV.
Făceam avere, dacă eram înzestrat cu harul de a scrie atât de iute.	I would have made a fortune if I had been endowed with the gift of writing so fast."
—Ți-aş da talentul meu, dacă ai scrie tu cărțile, și mi-ai da după aceea jumătate din banii pe care-i scoți.	"I would give you my gift if you wrote the books, and then gave me half the money you earned."
— Ce s-ar întâmpla dacă n-aş scoate nici o lețcaie?	"What would happen if I did not make any money?"
— Te-aş da în judecată, și ți-aş lua casa și mașina, dacă nu mi-ai plăti ce ne-am învoit, la data scadentă.	"I would sue you, and I would take your house and your car away, if you did not pay me what we had agreed on, when it was due."
— O să fac târgul ăsta cu tine atunci când nu se mai învâрте pământul, după sfârșitul lumii.	"I will close that deal with you when the Earth stops spinning, after the world has come to an end.
Ce zici?	How about that?"
— Ți-am spus că n-ai să vrei să fii romancier dacă am să-ți spun ce ți se poate întâmpla după ce ai să termini o carte.	"I told you you would not want to be a novelist if I told you what could happen to you after you had finished a book.
Dacă nu punem capăt acestui dialog aici, ai să fii considerat autorul lui, și Dumnezeu știe ce lucruri rele ți se pot întâmpla.	Unless we end this dialogue right now, you will be considered its author, and God knows what bad things can happen to you."
— Uită că te-am întrebat când ai crede că o să-i trimiți cartea editorului.	"Forget I asked when you would think you would send your book to the publisher.
Acest lucru pur și simplu nu s-a întâmplat.	This whole incident never happened."

N-aveam de gând să-l întreb când va înapoia cartea pe care a împrumutat-o de la vecinul meu, pentru că habar n-aveam dacă o să o mai înapoieze vreodată.	I was not going to ask him when he would return the book he had borrowed from my neighbour, as I had no idea if he would ever return it.
Dacă citeam cartea aceea, probabil mi-aș fi dat seama că o va vinde de cum o să găsească pe cineva dispus s-o plătească.	If I had read that book, I would probably have realized he would sell it as soon as he found anyone willing to pay for it.
Dar întotdeauna îmi închipuisem că oamenii înapoiază cărțile după ce le citesc.	But I had always imagined people returned books after they had read them.
Bănuiesc că sunt dintotdeauna un naiv.	I have always been naive, I guess.
Am plecat din celulă întrebându-mă unde o să mă duc după ce o să mănânc de prânz.	I left my cell wondering where I would go after I had had lunch.
Muream de foame.	I was starving.
Nu mâncasem de trei zile.	I had not eaten for three days.
De la 1 ianuarie așteptam să văd dacă o să se hotărăscă fratele meu vitreg să-mi aducă conopidă.	I had been waiting since January 1 st to see when my step brother would make up his mind to bring me cauliflower.
Fusese avertizat că n-am să mănânc altceva până ce va găti conopidă și mi-o va trimite.	He had been warned I would eat nothing else until he had cooked cauliflower and sent it to me.
Eram închis de trei ani la Haga, și încă nu mi se spusese dacă mi se va permite să plec din oraș până ce nu va anunța judecătorul toate ziarele că am fost acuzat de ceva ce n-am făcut.	I had been a prisoner in The Hague for three years, and had not been told yet if I would be allowed to leave the city till the judge announced all the papers I had been accused of something I had never done.
Știam că n-aș recunoaște că am greșit, dacă aș fi în situația	I knew I would not admit I had been wrong, if I were in the

<p> judecătorului, dar credeam că acesta ar fi mai rezonabil dacă și-ar da seama că sunt închis de atâta vreme.</p>	<p> judge's position, but I thought he would be more reasonable if he realized I had been kept a prisoner for so long.</p>
<p> Nu contează ce s-a întâmplat la Haga.</p>	<p> Never mind what happened in The Hague.</p>
<p> De două luni încoace călătoresc.</p>	<p> I have been travelling for two months now.</p>
<p> M-am urcat în tren în Olanda, și până-n ziua de azi nu m-am dat jos.</p>	<p> I boarded a train in Holland, and have not got off it to this day.</p>
<p> Mi-am promis că nu mai pun piciorul într-o celulă până ce nu îmi va fi anunțată nevinovăția în toate ziarele olandeze.</p>	<p> I promised myself I would never enter a cell again until my innocence had been announced in all the Dutch papers.</p>
<p> Dacă n-aș fi fost închis, m-aș plimba probabil în Egipt acum.</p>	<p> If I had not been imprisoned, I would probably be walking in Egypt now.</p>
<p> Aș vorbi cu olandezii în olandeză.</p>	<p> I would be talking to Dutchmen in Dutch.</p>
<p> Așa cum stau lucrurile, am să dorm în trenul acesta până ce mi se spune că am fost declarat nevinovat.</p>	<p> As it is, I will be sleeping in this train till I am told I have been pronounced innocent.</p>
<p> Dacă vi se face din întâmplare cunoștință cu judecătorul care m-a închis cu ani în urmă, și care lucrează de cincisprezece ani la Haga, neapărat spuneți-i că nu i-aș face nici un rău dacă și-ar recunoaște incompetența.</p>	<p> If you happen to be introduced to the judge who imprisoned me years ago, and who has been working in The Hague for fifteen years, do tell him I would never harm him if he admitted his incompetence.</p>
<p> Dacă studiam eu dreptul, poate aș fi la fel de incompetent cum este el acum.</p>	<p> If I had studied Law, I might be as incompetent as he is now.</p>
<p> Dacă nu vrei să faci rău nimănui, nu studiați medicina ori dreptul.</p>	<p> Unless you want to harm anyone, do not study medicine or law.</p>
<p> Dacă aș fi în locul vostru, aș studia limbile străine.</p>	<p> If I were you, I would study languages.</p>
<p> Aș citi mult.</p>	<p> I would read a lot.</p>

Cărți adevărate, de la bibliotecă.	Real books, from the library.
Aș refuza categoric să înapoiez cele două cărți pe care le-am citit în acei trei ani.	I would definitely refuse to return the two books I had read in those three years.
Aș putea ajunge într-o celulă.	I might end up in a cell.
Nu uitați să-mi gătiți conopidă.	Remember to cook cauliflower for me.
Cititul a două rânduri întregi pe zi face o foame de nedescris.	Reading two whole lines a day can make one very hungry, indeed.

41

M-am gândit că n-o să întrebe când anume o să mă întorc.	I thought he would not ask when I would come back.
Am răspuns că nu mă voi întoarce dacă nu va găti spanac la prânz.	I answered I would not come back if he did not cook spinach for lunch.
Știam că de opt săptămâni cumpără spanac zilnic.	I knew he had bought spinach daily for eight weeks.
M-am întrebat dacă o să priceapă că știu ce are de gând să facă.	I wondered if he would understand I knew what he was going to do.
Când mi-a spus că n-a gătit nimic în viața lui, m-a pufnit râsul, și am replicat că niciodată n-o să mă poată el păcăli.	When he told me he had never cooked anything in his life, I burst into laughter, and replied he would never be able to fool me.
Adăugai că mănânc de o săptămână la restaurantul lui, și știu exact ce gătește și ce nu.	I added I had been eating at his restaurant for a week, and I knew exactly what he cooked and what he did not.
S-a pornit să explice că, dacă i se spunea ce-o să i se întâmple	He started explaining that, if he had been told what would

dacă se va apuca de gătit, nici că gătea el spanac.

happen to him if he started cooking, he would never have cooked spinach.

Se plânse enervat că, de pildă, ar fi gătit sparanghel în urmă cu o săptămână, dar nevasta lui cumpăra spanac tot timpul.

He complained that he would have cooked asparagus the week before, for instance, but his wife was always buying spinach.

Am replicat că eu aş mânca vacă zi de zi, dacă nu-i juram străbunicului meu că am să mănânc întotdeauna spanac.

I replied I would eat beef every day, if I had not sworn to my great-grandfather that I would always eat spinach.

Dacă vreți să mă întorc la voi acasă, gătiți spanac. Mult spanac.

If you want me to come back to your house, cook spinach. A lot of spinach.

O masă de spanac pe zi ține motanul la distanță.

A meal of spinach a day keeps the tomcat away.

Un șobolan gras are nevoie de cât mai multe calorii.

A fat rat like me needs all the calories he can get.

42

Aș vrea să nu-ți fi promis dirijorul că o să-ți cumpere mașina cea veche atunci când se va întoarce de la Torino, după ce-l vor plăti pentru munca lui de un an.

I wish the conductor had not promised you he would buy your old car when he came back from Turin, after they had paid him for one year's work.

Mai bine aștepta să ajungă aici mai întâi.

He had better have waited to get here first.

Cine credea el că o să-i vândă lui ceva, dacă el nu o să aibă bani, chiar habar nu am.

Who did he think would sell him anything if he did not have any money, I really have no idea.

Când i s-a spus că o să fie așteptat la gară cu cal și trăsură, dacă îți va cumpăra mașina atunci când se va întoarce de la Torino?

When was he told he would be waited for at the station with a horse and carriage if he bought your car when he came back from Turin?

Poate i s-a decernat un premiu pentru dirijat prost, dar nu se poate să-și fi închipuit că o să-i vândă cineva un Rolls Royce la suma aceea ridicol de mică, nu-i așa?

He may have been awarded a prize for bad conducting, but he can't have imagined anyone would sell him a Rolls Royce for that ridiculously small sum, can he?

Piticul de catifea stă la televizor.	The velvet dwarf is watching TV.
Șade de cinci ore în fotoliul lui.	He has been sitting in his armchair for five hours.
Niciodată n-a mai șezut atâta vreme într-un fotoliu.	He has never sat in an armchair for so long before.
Speră că va fi șezut în fotoliu de cincisprezece ore atunci când au să vină reporterii să-i ia un interviu, ca să-l includă în cartea recordurilor.	He hopes he will have been sitting for fifteen hours by the time the reporters come to interview him in order to include him in the book of records.
O să le spună tuturor că întotdeauna a fost un pitic ambițios.	He will tell them all he has always been a very ambitious dwarf.
S-a născut dintr-o păpușă de catifea și un soldățel de lemn.	He was born out of a velvet doll and a little wooden soldier.
Pe când mama lui naștea prin cezariană, tatăl lui lupta în armata regelui de lemn din Japonia.	While the dwarf's mother was having a C-section, his father was fighting in the wooden king's army in Japan.
De-o săptămână se lupta, atunci când a fost anunțat prin e-mail că are un fiu.	He had been fighting for a whole week, when he was emailed that he had a son.
Soldatul de lemn voia dintotdeauna să aibă un fiu, așa că în clipa când a citit vestea și-a luat mobilul, și a format numărul păpușii de catifea.	The wooden soldier had always wanted to have a son, so, the moment he read the news, he took out his cell phone, and dialled the velvet doll's number.
De ce nu-i spusese că poartă copilul lui?	Why had she never told him she was pregnant with his child?

Nici n-apucă bine să formeze numărul, că banca pe care ședea într-o grădină publică din Japonia fu lovită de o bombă.	Hardly had he dialled the number than the bench he was sitting on, in a public Japanese park, was bombed.
De abia căzu bomba, că soldatul de lemn fu azvârlit în frunzele cedrului de deasupra.	No sooner had the bomb fallen than the wooden soldier was thrown into the leaves of the cedar above.
Telefonul suna, i se învârtea capul, și nu mai fusese toată viața lui atât de nefericit.	The phone was ringing, his head was spinning, and he had never been so unhappy in his entire life.
Păpușa de catifea n-a răspuns la telefon.	The velvet doll never answered the phone.
A răspuns piticul de catifea.	The velvet dwarf did.
Era un copil precoce.	He was a precocious child.
I-ar fi spus soldatului de lemn să-i dea pace, dar nu-i putu auzi vocea.	He would have told the wooden soldier to leave him alone, but he could not hear his voice.
Ar fi așteptat toată noaptea ca acesta să sune iar, și l-ar fi blestemat că a plecat și a lăsat-o pe mama lui să nască singură, dar era bebeluș, în fond, așa că adormi în vreme ce vocea soldatului de lemn tot striga „Săriți! Săriți!”	He would have been waiting all night for him to call again, and he would have cursed him for going away and leaving his mother to give birth all alone, but he was a baby, after all, and he fell asleep while the wooden soldier's voice kept shouting "Help! Help!"
Piticul de catifea în vârstă de doi ani stă acum la televizor.	The two-year-old velvet dwarf is now watching TV.
A hotărât acum un an că trebuie să intre în cartea recordurilor.	He decided a year ago that he must enter the book of records.
I s-a spus să încerce ceva mai potrivit cu vârsta lui, însă ar fi o mare greșeală să vă închipuiți că ar renunța el la ceva ce și-a pus deja în gând să facă.	He was told to try something more appropriate to his age, but it would be a mistake for anyone to imagine he would give up something he has already set his mind to do.
Și-a pus fotoliul în fața televizorului, și nu s-a ridicat nici măcar o singură dată de cinci ore.	He placed his armchair in front of the television, and he has not stood up once in five hours.

Înainte să se așeze în fotoliu, se ascunsese sub masa din bucătărie.	Before sitting down in his armchair, he had hidden under the kitchen table.
Era culcat pe podea de ore bune, atunci când băiețelul de trei ani al femeii care cumpărase păpușa de catifea și piticul de catifea l-a înșfăcat, ca să-l moaie într-un sos roșu.	He had been lying on the floor for hours, when the three-year-old son of the woman who had bought the velvet doll and the velvet dwarf grabbed him and wanted to dip him in a red sauce.
Piticul de catifea este o ființă pașnică.	The velvet dwarf is a peaceful creature.
N-a făcut niciodată nici un rău nimănui.	He has never harmed a fly.
I-ar fi plăcut să fi locuit în casa în care se află acum de când se știe.	He would have liked to have been living in the house where he is now for as long as he can remember.
Se întreabă dacă va pleca vreodată din ea.	He wonders if he will ever leave it.
Se gândește adesea că, luna viitoare pe vremea asta, va fi locuit în aceeași casă de treizeci și trei de zile încheiate, ceea ce-l face să speră că o va putea numi în sfârșit 'acasă'.	He often thinks that, next month by this time, he will have been inhabiting the same house for thirty-three days, which makes him hope he will be able to call it home at last.
Stă la televizor, și se tot gândește la ceea ce va face în viitorul apropiat.	He is watching TV, and he is thinking of what he will do in the near future.
Acum câteva clipe reporterul cu picioare lungi de acolo l-a fotografiat pe pitic.	A few minutes ago, the long-legged reporter over there took the dwarf's photo.
Reporterul a fost condus în odaia unde era televizorul.	The reporter was shown into the room where the TV was.
A așteptat timp de o oră.	He waited for an hour.
Începea să-și piardă răbdarea.	He was getting impatient.
Reporterul se ascundea după oglindă.	The reporter was hiding behind the mirror.
Se ascundea acolo de un sfert de ceas, atunci când a căzut oglinda și s-a fărâmat.	He had been hiding there for a quarter of an hour, when the mirror fell and broke.

Piticul nu a auzit că se sparge oglinda.	The dwarf failed to hear the mirror break.
Se uita înainte la televizor.	He went on watching TV.
Piticul avea răbdare.	The dwarf was patient.
Întotdeauna a fost el răbdător.	He has always been patient.
Reporterul l-a pozat acum un minut.	The reporter took his photo a minute ago.
Piticul nu s-a sculat încă din fotoliu.	The dwarf has not yet stood up from the armchair.
Se uită la ecran.	He is watching the screen.
Vede acolo o grădină publică din Japonia.	He can see a public park in Japan there.
Piticul se întreabă cine a stricat banca aceea frumoasă de lemn de sub cedru.	The dwarf wonders who has ruined the beautiful wooden bench under the cedar tree.
Se mișcă ceva în frunzele copacului de lângă bancă.	Something is moving among the leaves of the tree near the bench.
Piticul habar n-are de ce se mișcă frunzele.	The dwarf has no idea why the leaves are moving.
Ar vrea s-o întrebe pe mama lui unde este Japonia pe hartă, dar mama lui vorbește de o oră la telefon.	He would like to ask his mother where Japan is on the map, but his mother has been on the phone for an hour now.
Piticul de catifea se uită cu sufletul la gură.	The velvet dwarf is watching breathlessly.
Peste exact două secunde, nu va fi clipit de trei minute încheiate.	In exactly two seconds, he will not have blinked for three full minutes.
Avea o lună și jumătate atunci când a auzit prima oară de tatăl lui.	He was a month and a half old when he first heard about his father.
Știe că acesta a murit, dar îl așteaptă mereu să vină.	He knows the latter has died, but he has not stopped waiting for him to come.
Privește cum se mișcă frunzele, și se gândește la tatăl lui.	He is watching the leaves move, and he is thinking of his father.

Observă o mână întinsă.	He notices a hand coming out.
O mână cu un telefon mobil.	A hand with a cell phone.
O strigă pe mama.	He is calling his mother.
Păpușa de catifea îl ignoră tot timpul atunci când vorbește ea la telefon, și acest lucru îl exasperează pe pitic.	The velvet doll is always ignoring him when she is on the phone, and it drives the velvet dwarf crazy.
Chiar nu pricepe ce fel de mamă e.	He just cannot understand what kind of a mother she is.
Se întreabă cine crede ea că este el, și este foarte sigur că a uitat că este băiatul ei.	He wonders who she thinks he is, and he is quite positive she has forgotten he is her son.
Mereu uită păpușa de catifea că piticul de catifea este fiul ei, iar el este din ce în ce mai mânios.	The velvet doll is always forgetting that the velvet dwarf is her son, he thinks, and he is angrier and angrier.
Mâna cu mobilul se vede acum foarte clar.	The hand with the cell phone can be seen very clearly now.
Iese dintre frunze ceva roșu și foarte mic.	Something red and very small is emerging out of the leaves.
Piticul de catifea nu s-a urcat niciodată în copac.	The velvet dwarf has never climbed a tree.
Se întreabă de ce ar vrea cineva să facă ceva atât de periculos.	He wonders why anyone would want to do that dangerous thing.
Un soldățel roșu de lemn îl fixează pe piticul de catifea de pe ecran, și ține un mobil la ureche.	A little red wooden soldier is staring at the velvet dwarf from the screen, and he is holding a cell phone to his ear.
– Mami! urlă piticul.	“Mum!” the dwarf yells.
Mami!	“Mum!
Văd un soldat de lemn ca tata!	I can see a wooden soldier just like dad!”
– Cât o să tot stai la televizor? îl întreabă reporterul pe pitic, înainte să arunce o privire la ecran.	“How long will you be watching TV?” the reporter asks the dwarf before he glances at the screen.
Ai să mănânci de prânz cu ochii la știri?	“Will you be having lunch while watching the news?”

— Care știri?	“What news?”
Păpușa de catifea îi aude vociferând, și aruncă o privire către televizor.	The velvet doll hears them shout, and glances at the TV.
— Scumpule, te văd în sfârșit!	“Honey, I can see you at last!
Ești tot în pom!	You are still up that tree!
Chiar ai uitat în ce țară te afli?	Have you really forgotten what country you are in?”
Reporterul nu-și poate crede urechilor.	The reporter cannot believe his ears.
O să ia cel mai mare premiu pentru jurnalism.	He will receive the most important prize for journalism.
O să fie știrea anului.	This will be the news of the year.
Un soldat roșu de lemn dispărut acum doi ani înăuntrul unui copac tocmai a revenit (ori este cât pe ce să revină) la familia lui!	A red wooden soldier vanished inside a tree two years ago has just been reunited (or almost reunited) with his family!
— Cu cine tot stai la telefon de o oră și mai bine?! întreabă indignat piticul de catifea.	“Whom have you been on the phone with for over an hour?!” the velvet dwarf asks indignantly.
— Cu tata, dragule, răspunde calm păpușa.	“With your father, dear,” the doll replies calmly.
De doi ani se ascunde în pom de teroriști, și a uitat în ce țară se află.	“He has been hiding from terrorists up a tree for two years, and he has forgotten what country he is in.”
Reporterul sună la postul de televiziune.	The reporter phones the TV station.
Zice că tocmai a asistat la o scenă dintre cele mai impresionante.	He says he has just witnessed the most touching scene.
Întreabă unde anume este parcul de pe ecran.	He asks where the public park on the screen is located.
Nici un răspuns.	No answer.
Între timp soldatul roșu de lemn este văzut cum sare din cracă	In the meantime, the red wooden soldier can be seen jumping

în cracă, și, brusc, nu se mai vede nimic pe ecran, iar soldatul de lemn este în odaie.	from branch to branch, and suddenly the screen is blank, and the wooden soldier is in the room.
Așa fac soldații de lemn.	Wooden soldiers will do that.
Sar din realitate în basm și înapoi.	They will jump from reality into the fairy tale and back.
Îi îmbrățișează pe păpușa de catifea și piticul de catifea.	He embraces the velvet doll and the velvet dwarf.
Sunt în fine împreună.	They have at last been reunited.
Nu contează că piticul n-o să intre niciodată în cartea recordurilor.	It does not matter that the dwarf will never be included in the book of records.
Nu contează că mama puștiului de trei ani o să-i dea afară din casă, pentru că trei creaturi ciudate este prea mult pentru orice casă de oameni.	It does not matter that the three-year-old's mother will kick them out of her house because three weird creatures is too much for any human house.
Nu contează că ziaristul o să facă avere, și nu o să-i dea piticului de catifea (care pitic va ajunge în final să cerșească) nici măcar un bănuț.	It does not matter that the journalist will make a fortune, and will never give a dime to the velvet dwarf (who will eventually go begging).
Avem aici un basm, iar basmele, din vechime, se termină mereu cu „au trăit fericiți până la adânci bătrâneți.”	This is a tale, and, since old times, tales have always ended with “they lived happily ever after.”
Dacă nu credeți, luați-vă după soldatul roșu de lemn.	If you do not believe that, follow the red wooden soldier.
Săriți în poveste și vedeți singuri.	Jump into the story and see for yourselves.
Asigurați-vă, însă, că țineți minte unde vă aflați, și încărcați-vă mai întâi mobilul.	But make sure you remember where you are, and charge your cell phone beforehand.
Altfel o să vă petreceți tot restul vieții cine știe în ce loc de pe pământ – că nu vă pricepeți la fel de bine ca soldatul de lemn să trăiți fericiți până la adânci bătrâneți.	Otherwise you will be spending the rest of your life in who knows what place on earth – since you are not as good as the wooden soldier at living happily ever after.

Succes, în orice caz.

Anyway, good luck.

Dacă uitați unde sunteți, puteți fi siguri că piticul de catifea nu va spune nimănui în ce țară vă aflați.

If you forget where you are, be sure the velvet dwarf will not tell anyone what country you are in.

Dacă aveți noroc, veți fi găsit de un alt reporter care vrea să facă avere pe socoteala voastră.

If you are lucky, you will be found by another reporter who wants to make a fortune at your expense.

Neapărat stabiliți al cui este copyright-ul înainte să vă fotografiaze.

Be sure to let him know whose the copyright is before he takes your photo.

44

Cine ziceai că va veni cu tine la târg din două în două zile?

Who did you say would come to the fair with you every two days?

Ar veni, oare, dacă nu l-ai amenința că-l vei concedia?

Would he come if you did not threaten you would fire him?

N-ar fi cazul să-i explici că l-aș trimite eu însumi la Anvers, dar probabil m-aș abține s-o fac, ca nu cumva să tragă în primar?

Shouldn't you explain to him that I would send him to Antwerp myself, but I would probably refrain from doing so lest he should shoot at the mayor?

Să-i spun eu însămi că, dacă va rămâne aici, va fi spânzurat?

Shall I tell him myself that, if he stays here, he will be hanged?

Dacă stau să mă gândesc, n-are el nevoie să i se spună, pentru că mereu pleacă exact atunci când te aștepti mai puțin, așa că nu era nevoie să ne facem probleme că o să stea prea multă vreme aici.

On second thought, he does not need to be told, as he is always leaving when you least expect it, so we need not have worried about him staying here too long.

Mai bine nu începeam să explic.

I had better never have started this explanation.

Poate că l-am jignit pe primar, care se vede că a angajat deja un om care să ne asasineze pe toți.

I may have offended the mayor, who must already have hired a man to murder us all.

Aș vrea să fi știut ce se va întâmpla dacă voi încerca să-l previn pe primar.

I wish I had known what would happen if I tried to warn the mayor.

Aș vrea să mă învețe cineva să-mi țin gura atunci când nu este nevoie să vorbesc.

I wish someone taught me how to keep my mouth shut when there is no need for me to talk at all.

45

Le-am spus celor patru vrăjitoare că vor trebui să se întoarcă până la miezul nopții, dacă se vor hotărî să zboare pe Lună atunci când se va porni furtuna, după ce le voi verifica eu măturile, bineînțeles.

I told the four witches they would have to be back by midnight, if they decided to fly to the Moon when the storm began, after I had checked their brooms, of course.

Mi-au răspuns că își dăduseră deja măturile la verificat, și nu vor mai pleca, dacă eu vreau ca ele să se întoarcă în câteva ore.

They replied they had already had their brooms checked, and would not leave if I wanted them to be back in a few hours.

Mi-au explicat că vor să se distreze atunci când vor ajunge pe Lună.

They explained that they wanted to enjoy themselves when they got to the Moon.

Mi-au zis că vor cumpăra o excursie pe Marte de cum se vor deschide magazinele pe Lună.

They told me they would buy a trip to Mars as soon as the shops on the Moon opened.

M-au întrebat dacă nu știu că magazinele acelea nu se deschid niciodată înainte de miezul nopții.

They asked me if I did not know that those shops never opened before midnight.

M-am întrebat dacă chiar ar fi trebuit să știu eu acest lucru.

I wondered if I ought to have known that, really.

Le-am întrebat cine cred ele că sunt eu.

I asked them who they thought I was.

Mi-au răspuns că mă vor transforma în liliac, dacă am să le spun că sunt stăpân peste Calea-Laptelui.

They replied they would change me into a bat if I told them I was Master of the Milky Way.

De fapt, chiar asta sunt.

Actually, I am.

Sunt stăpân peste Calea-Laptelui de cinci miliarde de ani.

I have been Master of the Milky Way for five billion years.

Și am știut în tot acest timp că nu este niciodată îndeajuns să ai mătura ta personală.

And all this time I have known that it is never enough to have a broom of your own.

46

N-am înțeles de ce îmi spusese dramaturgul că va ajunge mai vestit decât Shakespeare, dacă îi voi da eu o jumătate de coroană să cumpere trabuce.

I did not understand why the playwright had told me he would become more famous than Shakespeare if I gave him half a crown to buy cigars.

L-am întrebat când va avea el timp să-și scrie piesele, dacă își va irosi vremea fumând trabuce.

I asked him when he would have time to write his plays if he wasted his time smoking cigars.

Vru să știe dacă eu am fumat vreun trabuc vreodată, și dacă aș fi fumat trabuce, dacă aș ști că ele te fac să vrei să scrii piese de teatru.

He wanted to know whether I had ever smoked a cigar, and also whether I would have smoked cigars if I knew that they made you want to write plays.

I-am spus că mi-ar fi plăcut grozav să fiu dramaturg.

I told him I would have very much liked to be a playwright.

I-am explicat că-l citesc pe Shakespeare de o viață, și că-l voi citi cât voi trăi.

I explained to him that I had been reading Shakespeare all my life, and I would read him for as long as I lived.

Aș vrea să nu-i fi dat jumătate coroană.

I wish I had not given him half a crown.

În două zile a început să se laude că el poate obține tot ce vrea, dacă menționează numele lui Shakespeare.	In two days he began boasting that he could get anything he wanted if he merely mentioned Shakespeare's name.
Mă întreb ce ar face dacă ar ști că eu sunt fantoma lui Shakespeare.	I wonder what he would do if he knew I was Shakespeare's ghost.
Presupun că, dacă ar ști, și-ar dori, poate, să nu fi fumat trabuce în viața lui.	If he did, he might wish he had never smoked those cigars, I suppose.

Pe când eram student, mă întrebam când voi ajunge să văd și eu lumea, ori dacă o să ajung să văd măcar Parisul.	As a student, I used to wonder when I would get to see the world, or if I would ever manage to see Paris, at least.
Dacă aveam bani la nouăsprezece ani, cu siguranță mă duceam să vizitez Țara Galilor.	If I had had money when I was nineteen, I would most certainly have visited Wales.
Trebuie că m-am născut în Anglia într-o viață anterioară, și de atunci tot aștept să pot să mă întorc acolo.	I must have been born in England in some previous life, and I have been waiting to be able to go back there ever since.
Măcar dacă aș putea cumpăra un castel!	If only I could buy a castle!
L-aș reconstrui, dacă mi-ar ajunge banii, iar apoi le-aș explica turiștilor că nu câștigam eu atâția bani dacă nu munceam pe rupte zi și noapte.	If I had enough money, I would rebuild it, and afterwards I would explain to the tourists that I would never have made so much money unless I had worked very hard day and night.
De îndată ce voi ajunge în Țara Galilor, vă dau de știre, ca nu cumva să vă închipuiți că am renunțat la visul meu.	I will let you know as soon as I reach Wales, lest you should imagine that I have given up that dream.
Aș prefera, însă, să nu spuneți nimănui cine sunt.	I would rather you did not tell anyone who I am, though.

De la Crăciun încerc să cumpăr un far de la fantoma care a pierdut un castel într-o bătălie din anul o mie patruzeci și șapte.

Since Christmas I have been trying to buy a lighthouse from the ghost who lost a castle in a battle in the year one thousand and forty-seven.

Să nu cumva să spuneți cuiva că sunt cel care i-a cumpărat castelul.

You must not tell anyone that it was me who bought the castle from him.

Fantoma o fi uitat deja că Vrăjitorul din Cardiff i-a prezis că, dacă cumva o să vândă un far unui fost student la engleză din București, n-o să mai vadă castelul câte vieți o să aibă.

He may already have forgotten that the Wizard of Cardiff foretold that, if he ever sold a lighthouse to a former student of English from Bucharest, he would never get his castle back for as many lives as he had left.

I-am spus lui Făt Frumos că nu-l respingea Frumoasa din Pădurea Adormită, dacă i-ar fi dus în dar o cutie cu bomboane de ciocolată, în loc să-i dea pielea ursului pe care l-a ucis în codru.

I told Prince Charming that Sleeping Beauty would not have rejected him if he had brought her a box of chocolates as a present, instead of giving her the skin of the bear he had killed in the woods.

Făt Frumos s-a gândit că, dacă o să mai mănânce multe bomboane de ciocolată, Frumoasa din Pădurea Adormită o să ajungă Uriașa din Pădure atunci când va împlini 80 de ani.

Prince Charming thought that, if she ate so many chocolates, Sleeping Beauty would end up as the Giant in the Forest when she turned 80.

Acum tocmai stă de vorbă cu doctorul familiei regale, care îl lămurește că, deși de patruzeci și patru de ani se mănâncă la Curte ciocolată, nimeni nu s-a îngrișat peste măsură.

He is just talking to the GP of the Royal family right now, and the latter is explaining to him why chocolate has been eaten at the Royal Court for forty-four years, and yet nobody has put on

	too much weight.
Când au început cei doi să discute, ploua.	When they began to talk, it was raining.
Ploua de două ore.	It had been raining for two hours.
Acum a început să ningă.	Now it has started snowing.
Ninge de două minute.	It has been snowing for two minutes.
Mă tem că, atunci când vor termina de lămurit cum stau lucrurile, va adormi Făt Frumos în locul Prințesei, și va dormi de trei secole încheiate atunci când îl vei găsi tu – dacă vei vrea să-l cauți.	I am afraid that, when they have cleared things up, it will be Prince Charming who will fall asleep instead of the Princess, and he will have been asleep for three whole centuries when you find him – if you want to try.
Când îl vei găsi, să nu cumva să-l întrebi dacă se însoară cu tine, și nici când o va face.	When you find him, you must not ask him if he will marry you, or when he will do that.
Mai bine îi spui din capul locului că nu ai mâncat niciodată bomboane de ciocolată.	You had better tell him at once that you have never eaten chocolates in your life.

49

Dacă știam ce pune veverița la cale, poate că o întrebam dinainte cine i-a dat banii, și unde vrea ea să-și petreacă vacanța.	Had I known what the squirrel was up to, I might have asked her beforehand who had given her the money, and where she wanted to spend her vacation.
Nu era nevoie să aduc polițistul, dar de doi ani mă amenință veverița că-mi va lua tot ce am, și chiar mă întreb cum Dumnezeu aş putea-o împiedica.	I need not have brought the policeman, but the squirrel has been threatening me for two years that she will take everything I own, and I really wonder how on earth I could prevent her.

Prietenii mei au căutat-o anul trecut pe veverița cu care mă războiesc de atâta vreme, și ar fi încercat să o convingă să mă lase în pace, dacă ea n-ar fi absolut tot timpul însoțită de un bursuc care, de când a cunoscut-o, nu lasă pe nimeni să se apropie de ea.

N-am de unde să știu dacă au de gând să se căsătorească, dar de mult mă tot întreb de ce n-ar face-o, la urma urmei.

De ce, altfel, ar fi luat ea bani cu împrumut, dacă nu se va mărita cu bursucul?

Last year, my friends looked for the squirrel I have been fighting for such a long time, and they would have tried to persuade her to leave me alone, if she were not accompanied all the time by a badger who, ever since he met her, will not let anyone come near her.

I would not know if they mean to get married, but I have been wondering for a long time why they would not do that, after all.

Why else would she have borrowed money, unless she marries the badger?

Aș vrea să-i fi spus dramaturgului cine era urmăritorul lui, și când îl va ataca acesta, dar, cum nu s-a întâmplat nimic de fapt, nu cred deloc că ar fi cazul să mă simt vinovat, nu-i așa?

Dacă știam că urmăritorul lui a evadat din închisoare, pentru că i s-a spus că va fi plătit în monede de aur dacă îl va ucide pe dramaturg, aș fi și eu bogat, nu-i așa?

Dacă ați ști voi dacă i s-ar fi îngăduit pușcăriașului să evadeze, dacă nu anunța el că-l va ucide pe dramaturg, l-ați mai crede pe cerșetorul de la colțul străzii, care pretinde că l-a întâlnit pe Shakespeare însuși de trei ori de când s-a născut, și că de

I wish I had told the playwright who his pursuer was, and when the latter would attack him, but, since nothing has really happened, I do not think I should feel guilty at all, should I?

If I had known that his pursuer had escaped from jail because he had been told he would be paid in gold coins if he killed the playwright, I would be rich myself, would I not?

If you knew whether the convict would have been allowed to escape if he had not announced he would kill the playwright, would you still believe the beggar at the street corner, who claims that he has met Shakespeare himself three times since he

fiecare dată i-a spus Shakespeare că îi va salva viața un pușcăriaș?

was born, and each time Shakespeare told him a convict would save his life?

51

Atunci când bursucul m-a întrebat dacă ar fi fost o idee bună dacă el s-ar fi dus înot până la casa prietenului lui, nu eram deloc sigur când va înceta să pună astfel de întrebări.

When the badger asked me if it would have been a good idea if he had swum to his friend's house, I was not at all sure when he would stop asking such questions.

De atunci încoace, mă tot întreb dacă ar fi fost bursucul în stare să treacă râul înot până la casa prietenului lui.

Ever since then, I have been wondering if the badger would have been able to swim across the river to his friend's house.

Dacă nu era sigur că va ajunge teafăr acolo, nici nu se gândea la acest lucru, nu-i așa?

If he had not been certain he would get there in one piece, he would not even have thought about it, would he?

Voi ați încerca să treceți râul înot dacă ați fi bursuc?

Would you try to swim across the river if you were a badger?

Eu n-aș fi acum în viață, dacă mă hotăram să trec râul înot ori de câte ori îmi era dor de prietenul meu.

I would not be alive now, if I had decided to swim across a river whenever I missed my friend.

Bursucul pune cele mai nepotrivite întrebări, nu-i așa?!

The badger is always asking the most inappropriate questions, isn't he?!

52

E de necrezut că Polonezul și-a vândut la negru haina de blană.

It is unbelievable that the Pole should have sold his fur coat on

Propun să-l întrebați ce-a făcut cu ea, și să-i spuneți că v-ați fi așteptat s-o poarte în excursia la Polul Nord, dacă n-ați ști că nu va merge acolo.

Cer să fie prevenit polonezul că ar putea fi luat drept un profesor de engleză sărac, și ar fi foarte puțin probabil ca el să vrea să i se întâmple tocmai lui așa ceva.

Polonezul va încerca să ascundă adevărul surorii lui mai mari, și apoi îi va cere un împrumut.

Anul trecut i-a pieptănat părul trei săptămâni la rând, ca să aibă și el voie în cele din urmă să-i folosească foenul, pentru că nu avusese niciodată bani să-și cumpere unul.

Acum polonezul are nevoie să scoată două milioane de lire ca să nu fie închis pentru că a jefuit cea mai mare bancă din Maroc.

Dacă aș fi în locul vostru, nici nu m-aș apropia de Neapole, unde se ascunde ca nu cumva să fie găsit de poliție.

Dacă nu-i împrumutam acum doi ani bani, aș naviga pe iahtul meu acum, în Marea Egee.

Vorbesc de parcă voi ați ști ce mi s-a întâmplat, dar, evident, voi habar n-aveți.

Ei, este vremea să spun cuiva durerosul adevăr.

the black market.

I suggest that you should ask him what he has done with it, and tell him that you would have expected him to wear it on his trip to the North Pole if you did not know that he would not be going there.

I demand that the Pole should be warned that he could be taken for a poor teacher of English, and it would be very unlikely that he should want such a thing to happen to him of all people.

The Pole will try to hide the truth from his elder sister, and then he will ask her for a loan.

Last year he combed her hair every day for three weeks on end, so that he might eventually be allowed to use her hair drier, as he had never had enough money to buy one of his own.

Now the Pole needs to come up with two million pounds, lest he should be imprisoned for having robbed the largest bank in Morocco.

If I were you, I would not go anywhere near Naples, where he is hiding lest he should be found by the police.

Had I not lent him money two years ago, I would be sailing my yacht on the Aegean Sea now.

I am talking as if you knew what had happened to me, but, of course, you have no idea at all.

Well, it is high time I told someone the painful truth.

E ciudat că l-am ținut secret atâta vreme.

It is strange that I should have kept it a secret for so long.

Măcar dacă-i dădeam ascultare preotului polonezului, care îmi tot spunea să-mi investesc toți banii într-un palat în Țara Galilor.

If only I had listened to the Pole's priest, who was always telling me to invest all my money in a palace in Wales!

Dacă cumva află polonezul de vila mea din Lisabona?

Suppose the Pole found out about my villa in Lisbon!

Vorbesc calm de parcă n-aș ști că ar putea veni în orice clipă să mă împuște pe loc.

I am talking calmly as if I did not know he could come any minute and shoot me on the spot.

Iar voi mă ascultați ca și cum ați crede fiecare cuvânt pe care-l spun.

And you are listening as if you believed every word I said.

Aș vrea să mă apărați dacă ar fi să intre polonezul pe ușă.

I wish you defended me if the Pole were to come in through that door.

Ce n-aș da să-i trântiți ușa în nas, de fapt.

I wish you would slam the door in his face, actually.

N-ați vrea să nu mă fi cunoscut niciodată?

Don't you wish you had never met me?

Dacă nu dădeți niciodată ochii cu mine, n-ați fi nevoiți să vă faceți griji în legătură cu polonezul acum.

If you had never laid eyes on me, you would not have to worry about the Pole right now.

Orice ați zice voi, aș prefera ca polonezul să se fi înecat în Nil, și aș prefera să nu i se găsească niciodată turbanul.

Whatever you may say, I would rather the Pole had drowned in the Nile, and I would sooner his turban were never found.

Orice v-ar fi promis vouă, tuturor, vă propun să nu-l compătimizească nimeni.

Whatever he may have promised you all, I suggest that nobody should pity after him.

Odihnească-se în pace turbanul lui.

May his turban rest in peace.

Trăiască eliberarea de hoți!

Long live freedom from thieves!

Și încă ceva: aș vrea să nu mai pomenească nimeni de profesori de engleză săraci.

One last thing: I wish nobody ever mentioned poor English teachers again.

Să fie milionari toți profesorii de engleză!

May all English teachers be millionaires!

53

Citeam atunci când a venit primarul să mă întrebe dacă aş mai fi cumpărat motocicleta care era de vânzare în Anglia, dacă mi se spunea la vreme că a fost de fapt fabricată la Haga.

I was reading when the mayor came to ask whether I would have bought the motorbike that was for sale in England, if I had been told in time that it had actually been made in The Hague.

Citeam de opt ore.

I had been reading for eight hours.

Primarul a crezut că citesc de trei zile încheiate, așa că l-a anunțat pe doctor că, atunci când o să ies din odaie, o să am nevoie de psihiatru, pentru că mi-am pierdut mințile.

The mayor thought I had been reading for three full days, so he announced the doctor that, when I came out of the room, I would need a psychiatrist, because I had lost my mind.

Nu înțelegea că nu va afla nimic despre cartea pe care o citesc decât după ce am s-o termin.

He did not understand that he would find nothing about the book I was reading until I had finished it.

Se gândea că, dacă citesc de trei zile, aş putea să fac o pauză, dacă mă ruga el, desigur.

He thought that, if I had been reading for three days, I could take a break, if he asked me, of course.

Toți strămoșii mei citeau multe ore pe zi atunci când ninge.

All my ancestors would read many hours a day when it snowed.

Eu, unul, citesc de când mă știu.

I, for one, have been reading ever since I can remember.

Nu mi-a scăpat niciodată o carte bună.

I have not missed one good book.

În copilărie cumpăram zilnic câte un roman.

As a child, I would buy a novel daily.

Primarul credea că citesc de trei zile din cauză că nu mi-a făcut nimeni de mâncare.

The mayor thought I had been reading for three days because nobody had cooked for me.

M-a întrebat dacă aş fi mâncat castraveți, dacă mi-ar fi

He asked me if I would have eaten cucumbers if he had bought

cumpărat.

I-am răspuns că am jurat la opt ani că n-o să mănânc castraveți decât după ce împlinesc patruzeci și doi de ani.

Îmi pare rău dacă l-am înfuriat pe primar.

Aș da orice să fim prieteni în acest moment. Tocmai s-a stins lumina, și mai bine vă ascundeți.

Precis că am uitat să vă spun: primarul meu este cel mai bun arcaș din câți au fost vreodată.

any.

I replied that, when I had been eight, I had sworn that I would not eat cucumbers before I had turned forty-two.

I wish I had not got the mayor angry.

I wish we would be friends right now. The lights have just gone out, and you had better hide.

I am sure I forgot to say: the mayor is the best archer ever.

Dacă îl întrebam pe uriaș de unde și-a luat pălăria, și când o va purta, ori dacă o să aibă chef vreodată să poarte pălărie (dat fiind că este atât de înalt că nu vede nimeni că este chel), poate că ar fi urlat la mine că sunt obraznic cu el, și că el a crezut întotdeauna că sunt o creatură blândă.

Nu m-aș teme că mă va urî uriașul, dacă nu mi se spunea ieri că uriașul va omorî prima persoană care va aduce vorba despre pălăria lui.

Sunt convins că, dacă ați fi voi în locul meu, ați evita să vă certați cu un uriaș care a anunțat că o să vă curme zilele dacă nu sunteți respectuoși.

If I had asked the giant where he had bought his hat, and when he would wear it, or if he would ever feel like wearing a hat (since he is so tall that nobody notices he is bald), he might have yelled at me that I was rude to him, and that he had always thought I was a gentle creature.

I would not be afraid that the giant would hate me unless I had been told yesterday that the giant would kill the first person who hints at his hat.

I am certain that, if you were in my place, you would avoid arguing with a giant who had announced that he would kill you unless you were respectful.

Eu, unul, întodeauna am fost un pitic tare precaut, și știu de sute de ani că nu trebuie să mă cert cu un uriaș după ce și-a pierdut frumosul lui păr lung roșcat.

I, for one, have always been a very cautious dwarf, and I have known for hundreds of years that I must never argue with a giant after he has lost his beautiful long auburn hair.

Dacă aș fi atât de curajos cum ar fi nădărduit mama că am să fiu atunci când am să mă fac mare, nu fugeam eu de o șopârlă, nu-i așa?

If I were as brave as my mother hoped I would be when I grew up, I would not have run away from a lizard, would I?

Sper că n-ai zis nimănui că tot mai alerg, și că șopârta mă fugărește, nu-i așa?

I hope you have not told anybody that I am still running, and the lizard is following me, have you?

Eu n-aș fi zis nimănui așa ceva despre tine, dacă mi-ai fi cel mai bun prieten, și dacă mă rugai să țin secretul, în caz că mă va întreba cineva ce știu despre tine, și de când suntem prieteni.

I would not have told anybody something like that about you if you were my best friend, and if you had asked me to keep your secret, if anybody asked me what I knew about you, and how long we had been friends.

Mi-am închipuit adesea că o să cunosc o șopârlă dungată după ce voi deveni major, și că o să fugim în lume de îndată ce va împlini ea nouăsprezece ani.

I have often imagined that I will meet a striped lizard when I have become of age, and we will elope as soon as she turns nineteen.

Nu mi-a zis nimeni atunci când eram tânăr că o să mă pot însura doar după ce-mi voi afla jumătatea, și dacă ființa aceea va fi dispusă să mă iubească.

Nobody told me when I was young that I would be able to get married only after I had found my soul mate, if that person was willing to love me, too.

Dacă ți-aș spune că șopârta care mă fugărește este jumătatea

If I told you that the lizard who is chasing me is my better half,

mea, care-și va petrece cu mine tot restul vieții, și care și-a lăsat familie și prieteni pentru bucuria de a mă băga în sperieți pe mine, nu m-ai crede, nu-i așa?

Chiar nădăjduiesc că nu, pentru că am mare nevoie de cineva să mă scape.

Vreau să trăiesc!

Sunt un biet păianjen naiv, care a nădăjduit cândva că o să se îndrăgostească de o șopârlă care mănâncă păianjeni.

M-a auzit cineva?

H—h—h—elp..?

who will spend the rest of her life with me, and who has left family and friends for the joy of scaring me to death, you wouldn't believe me, would you?

I do hope you would not, because I really need somebody to set me free.

I want to live my life!

I am a poor naïve spider, who once hoped he would fall in love with a lizard who eats spiders.

Has anybody heard me?

A—a—aaa—jutor..?

Dacă aș fi știut că nu vei înțelege ce-ți va explica dramaturgul atunci când vă veți întâlni la cafenea, nu te trimiteam să vezi piesa lui la Anvers.

Când l-am cunoscut eu, acum patruzeci și patru de ani, eram la Moscova și ninge.

Ningea de șapte zile încheiate, iar el era acolo de la sfârșitul toamnei.

Mă aștepta de un sfert de oră atunci când am ajuns eu la teatru.

If I had known you would not understand what the playwright would explain to you when you met at the café, I would not have sent you to see his play in Antwerp.

When I met him, forty-four years ago, I was in Moscow, and it was snowing.

It had been snowing for seven days, and he had been there since the end of autumn.

He had been waiting for a quarter of an hour when I arrived at the theatre.

Era acolo de când aflate că vin.

He had been there since he had learnt that I was coming.

Părerea lui era că sunt cea mai bună actriță din Flandra, și era sigur că am să joc în curând rolul principal din piesa lui.

It was his opinion that I was the best actress in Flanders, and he was certain that I would soon play the leading part in his play.

Dacă îmi spunea și mie ce are el de gând, eu îi spuneam că nu îmi place piesa aceea, dar nici până-n ziua de azi nu am aflat exact ce gândește.

If he had told me what was in his mind, I should have told him that I did not like that play, but I have not found out his exact thoughts to this day.

Am sperat că o să-ți spună ție dacă s-ar fi însurat cu mine, dacă jucam în piesa lui, dar îți spun drept că n-am citit în viața mea ceva mai plicticos.

I hoped he would tell you whether he would have married me if I acted in his play, but, frankly speaking, I have not read anything more boring in my life.

Nu-i cu puțină să fi luat premiul Lenin!

He cannot have been awarded the Lenin prize!

Precis l-au confundat ziarele cu altcineva!

The papers must have mistaken him for somebody else.

Să nu-l întrebi dacă va mărturisi actualei lui neveste că ar fi putut să fie tatăl tău, dacă nu mă părăsea atunci când te-am născut.

Do not ask him whether he will confess to his present wife that he could have been your father if he had not walked out on me when I gave birth to you.

Instalatorului i se părea firesc că și-a vândut ducele castelul lui luxos.

It seemed natural to the plumber that the duke had sold his luxurious castle.

Ducele își cheltuisese de ani de zile averea, și de atunci nu reușea să-și găsească o slujbă.

The duke had spent his fortune years before, and since then he had not been able to find a job.

I se părea recomandabil instalatorului să se vândă castelul la

It seemed advisable to the plumber that the castle should be sold

licitație.

Găsea că este incredibil că nu s-a mai gândit nimeni la acest lucru.

Nu este deloc neașteptat că ziariștii sunt dornici să scrie despre duce, și ce i s-a întâmplat după ce și-a vândut castelul.

Nu a cerut nimeni să fie vândut castelul.

Nu propusese nimeni să se mute ducele din odaia în care locuia de când s-a născut, în 1957.

Când fu grădinarul chemat de duce, iar ducele îi propuse grădinarului să lucreze mai departe pentru noul stăpân al castelului, pe grădinar îl pufni plânsul.

Grădinarul nu pusese niciodată piciorul dincolo de grădina castelului, și îi era frică acum să o părăsească.

Considera că este foarte nedrept ca el să trebuiască să schimbe stăpânul acum, la bătrânețe.

Nevasta lui îl îndemna să meargă la terapeut, de teamă ca el să nu înceapă să slăbească, și să nu încerce să se sinucidă la un moment dat, dacă nu se face repede bine.

Era prea puțin probabil să audă un binefăcător bogat de necazul ducelui, și să se decidă să-i dea o mână de ajutor.

Era evident pentru mulți că ducele muncise mult ca să-și renoveze castelul, și că ar fi trebuit să aibă grijă să-l păstreze în

at an auction.

He found it incredible that nobody should have thought about that yet.

It is not at all unexpected that the journalists are eager to write about the duke, and what happened to him after he had sold his castle.

Nobody demanded that the castle should be sold.

Nobody had suggested that the duke should leave the room he had inhabited since he had been born, in 1957.

When the gardener was called by the duke, and the duke suggested that the gardener should stay and work for the new master of the castle, the gardener burst into tears.

The gardener had never ventured beyond the castle garden, and he was afraid to leave it now.

He found it very unfair that he should have to change masters now, in his old age.

His wife urged him to see a therapist, for fear he might start losing weight, and try to commit suicide at some point, if he did not recover soon.

It was quite unlikely that a rich benefactor should learn about the duke's misfortune, and decide to lend him a hand.

It was obvious to many people that the duke had worked a lot to renovate the castle, and that he should have been careful to

familie.

Familia ducelui considera că este de necrezut că a jucat ducele jocuri de noroc, și s-a trezit cu perspectiva de a fi silit să închirieze un apartament ieftin.

keep it in the family.

The duke's family thought it unbelievable that the duke should have gambled, and that he should have found himself forced to rent a cheap apartment.

E ciudat că ducele este văzut astăzi la biserică.

It is strange that the duke should be seen in church today.

Ar fi fost mult mai firesc ca el să ia primul avion spre München, să încerce să găsească un avocat care să-l poată apăra, dacă se hotăra cămătarul căruia îi datora bani să-l dea în judecată, în caz că ducele nu-și putea plăti datoriile în decurs de un an.

It would have been much more natural that he should board the first plane to Munich, and try to find a lawyer who could defend him, if the usurer whom he owed money made up his mind to sue him, in case the duke could not pay his debts within a year.

Ducele a mers ieri la Köln, ca nu cumva să-și închipuie fosta lui nevastă că a uitat-o.

The duke went to Cologne yesterday, lest his ex-wife should think he had forgotten her.

Se hotărâse că trebuie să-i facă o vizită la miezul nopții, ca să-i mărturisească ea tot.

He had decided that he must pay her a visit at midnight, so that she could confess everything.

Știa că ea nu i-a spus niciodată că l-a înșelat, ca nu cumva să-lucidă el pe baronul neamț cu care se împrieteneise.

He knew she had never told him that she had cheated on him lest he should kill the German baron she had made friends with.

Ea divorțase de duce, ca nu cumva să-i dea prin cap ducelui să angajeze un detectiv.

She had divorced the duke lest it should occur to the duke to hire a detective.

După ce a coborât din tren, ducele umbla descurajat.

Having got off the train, the duke was walking dejectedly.

Ducele crede că nimeni nu are habar de ghinioanele lui.

The duke thinks people have no idea about his misfortunes.

Dacă ai să-l vezi peste zece ani într-o cafenea olandeză, o să se holbeze la tine de parcă ar fi vina ta că nu știi cine este el.

If you see him in ten years in a Dutch café, he will stare at you as if it were your fault that you did not know who he was.

Dacă n-ar trata pe toată lumea ca și cum ar fi dușmanii lui, de parcă am fi încercat cu toții să-l jefuim la un moment dat în

If he did not treat everybody as if they were his enemies, as if we had all tried to rob him at some point in his life, the duke

viață, ducele ar fi un om fericit.	would be a happy man.
Habar n-aveam ce pesimist este, până ce nu s-a oprit odată în fața mea la stop, și a urlat de parcă eram surd:	I had no idea what a pessimist he was, till he once stopped in front of me at the traffic lights, and yelled as if I were deaf:
– Nu te uita la mine ca și cum ți-aș fi rege!	“Do not look at me as if I were your king!
Nu mă trata ca și cum ne-am cunoscut deja!	Do not treat me as if we had already met!
Privește-mă ca și cum ai fi dispus să-mi fii avocat.	Look at me as if you were willing to be my lawyer.
N-ai vrea să fii avocatul meu?	Would you be willing to be my lawyer?
Dacă îmi deveneai avocat acum zece ani, acum aș fi bogat!	If you had become my lawyer ten years ago, I would now be a rich man!
Nu te holba la mine de parcă ar fi vina mea!	Don't stare at me as if it were my fault!
Nu te purta ca și cum tu nu ți-ai fi pierdut castelul și averea, dacă erai în locul meu!	Don't act as if you had not lost your castle and your fortune if you had been in my place!
Știi că ai vrea să fi moștenit tu un castel ca al meu, să nu zici că nu!	I know you wish you had inherited a castle like mine, don't you!”
Să fi știut ducele că eu chiar sunt avocat, și că am ajutat-o pe nevasta lui să se despartă de el, ar fi fost mai puțin zgomotos.	Had the duke known that I am a lawyer, indeed, and that I have helped his wife to divorce him, he would have been less noisy.
Nu s-ar fi purtat de parcă ar ști toți elvețienii din Köln că nu a fost vina lui că și-a pierdut castelul și nevasta, și că el vizitează acum Köln doar cu o fisă în buzunar.	He would not have behaved as if all the Swiss in Cologne knew it was not his fault that he had lost his castle and his wife, that he was now visiting Cologne with a dime in his pocket.
De-l vedeți venind către voi pe drum (dacă se întâmplă să locuiți pe undeva pe lângă Köln), treceți drumul și zbughiți-o de cum dați ochii cu el.	If you see him coming your way (if you happen to live somewhere near Cologne), cross the road and run as soon as you lay eyes on him.
Ce n-aș da să mă luați în serios.	I wish you would take me seriously.

Ce n-aș da să nu așteptați să se apropie și să vă pălmuiască.	I wish you would not wait to see him draw near and slap you.
Sau ați prefera s-o facă?	Or would you rather he did that?
Dacă cumva fosta nevastă a ducelui își pierde nădejdea că ducele o s-o mai uite vreodată?	Suppose the duke's former wife lost hope that the duke will ever forget her!
Dacă ducele nu-i mai dă pace niciodată?	Suppose the duke never left her alone!
Dacă o imploră să fugă în Congo cu el?	Suppose he begged her to elope to the Congo with him!
Dacă cumva nu i-a zis nimeni ducelui că nevasta lui are alt bărbat?	Suppose nobody had told the duke that his wife has a new husband!
Măcar dacă ar ști lumea ce nefericit ar fi ducele dacă ar afla!	If only people knew how unhappy the duke would be if he found out.
Dar, desigur, ar cam fi vremea să-i spună cineva adevărul.	But, of course, it is high time somebody told him the truth.
Orice ați crede despre duce și tristele lui peripeții, să nu-l lăsați să citească rândurile acestea.	Whatever you might think about the duke and his sad adventures, never let him read these lines.
Oriunde v-ați duce, luați foaia asta cu voi, și citiți-o iar și iar.	Wherever you may go, take this sheet of paper, and read it time and again.
Oricine ați fi voi, trebuie să știți subjonctivul.	Whoever you may be, you must know the Subjunctive.
Orice ar fi făcut ducele de când am început eu să scriu textul acesta plin de subjonctive, un lucru îmi este acum clar: dacă o să găsească și dacă o să citească acest text, ducele o să-și dorească să nu se fi născut niciodată.	Whatever the duke may have done since I began writing this text full of subjunctives, one thing is clear to me now: if he finds and reads this text, the duke will wish he had never been born.
Dacă ducele nu s-ar fi născut, cum v-aș mai fi predat eu subjonctivul?	If the duke had not been born, how would I have taught you the Subjunctive?
Uneori aș da orice să-mi dea mie cineva averea pe care a	At times I wish somebody would give me the fortune that the

pierdut-o ducele.

duke lost.

Ați prefera ca ducele să mai fie un om bogat, iar voi să nu fi învățat încă subjonctivul?

Would you rather the duke were still a rich man, and you had not studied the Subjunctive yet?

58

– Să nu cumva să-i dai informații.

“Do not give him any information.

Precis așteaptă cineva să faci acest lucru, așa că trebuie să fii în gardă.

Somebody must be waiting for you to do this, so you must be on your guard.

Se vede că a citit pe ușa ta că ești profesor.

He must have read on your door that you are a teacher.

Precis portarul i-a spus să vină în biroul tău.

The doorman must have told him to come to your office.

Pun pariu că nu i-a spus portarul că nu are voie să bată la nici o ușă din clădire.

I bet the doorman hasn't told him he can't knock at any door in the building.”

– Cunoștințele mele de suedeză sunt bunicele, ba chiar foarte bune, așa zice eu.

“My knowledge of Swedish is fairly good, quite good, I should say.”

– Or fi bune ale tale, dar cunoștințele lui de limbi străine sunt în general cam proaste.

“Yours may be good, but his knowledge of foreign languages is pretty bad, on the whole.”

– Nu-mi găsesc bagajele.

“I can't find my luggage.

Se vede că mi-am lăsat în ele agenda.

I must have left my agenda in it.

Trebuie că vorbeam la mobil atunci când mi-au adus bagajele înăuntru, și habar n-am unde le-au pus.

I must have talking on the phone when they brought my luggage in, and I have no idea where they have put it.

Precis mi-am împachetat agenda în valiza albastră.

I must have packed my agenda in the blue suitcase.

Sunt prea multe mobile-n odaia asta, și nu găsesc ce caut.

There is too much furniture in this room, and I can't find what I am looking for.

Dacă ai să-ți ridici vreodată o casă nouă, neapărat vino să-mi vezi vila cu șaisprezece odăi.

If you ever build a new house, come and see my sixteen-room villa.

N-am aproape deloc mobilă în ea.

I have next to no furniture.

I-am zis arhitectului dinainte să-nceapă că îi interzic să umple odăile cu obiecte.

Before he started, I forbade the architect to fill the rooms with things.

Ar fi și costat mult mai mulți bani să cumpăr o groază de mobile.

It would also have been much more expensive to buy a lot of furniture.

– Va trebui să te asiguri că nu găsește el agenda înaintea ta.

“You will have to make sure that he does not find your agenda before you do.

I-am zis cândva că va trebui să ceară un sfat înainte să încerce să învețe o limbă străină, și, cu toate că nu mi-a cerut sfatul niciodată, poate că a încercat să învețe suedeza.

I once told him that he would have to ask for advice before he tried to learn a foreign language, and, although he never asked for my advice, he may have tried to learn Swedish.

Ascultă sfatul meu, și ai mare grijă până ce va pleca el la Neapole.

Take my advice and be very careful till he leaves for Naples.”

– Urăsc sfaturile.

“I hate advice.

Doctorul meu zice că n-am voie să mănânc fructe.

My doctor says I must not eat fruit.

Profesorul de poloneză îmi spune că trebuie să-mi fac întotdeauna temele înainte de ora de poloneză.

My Polish teacher tells me that I must always do my homework before the Polish class.

Primarul mă tot sâcăie că trebuie să intru în politică.

The mayor keeps nagging me that I must go into politics.

Vecina mea îmi spune zi de zi, ori de câte ori mă vede pe stradă, că precis am luat oreion, pentru că sunt palid și parcă am febră.

My neighbour tells me daily, whenever she sees me in the street, that I must have caught mumps, because I am pale and

Fiica ei vitregă adaugă că poate am pojar și nu știu eu.	Her stepdaughter adds that I may have measles and do not know it.
Rahitismul este singura boală pe care nu s-a gândit nimeni niciodată să o pomenească atunci când mă vede.	Rickets is the only disease nobody has thought they should mention when they see me.
O să trebuiască să mă apuc să învăț fizică și matematică, pentru că sunt științe exacte, și mă pot apăra de sfaturi proaste.	I will have to start studying physics and mathematics, because they are exact sciences, and can protect me from bad advice."
– Am auzit că urmează să plece la Polul Nord, unde a găsit anul trecut câteva specii de plante, însă nu a putut aduce înapoi nici măcar o singură specie, pentru că a fost bolnav trei luni.	"I heard he was to leave for the North Pole, where he found several species of plants last year, but he could not bring back any, because he was ill for three months.
De-ar fi să-ți scrie de la Polul Nord, i-ai răspunde la scrisoare?	If he were to write to you from the North Pole, would you answer his letter?"
– Dacă o s-o facă, îi voi spune cu siguranță că nu-i pot înțelege scrisul pentru că este neciteț.	"If he does write, I am sure to answer that I can't understand his illegible handwriting.
Și o să-i mai zic că nu are dreptul să intre în biroul meu.	And I will also tell him he can't enter my office.
Nu se poate să mă fi găsit.	He can't have found me.
Precis mă caută de mult, precis s-a săturat să bată la toate ușile, așa că a zis că m-a găsit.	He must have been looking for me for a long time, he must have had enough of knocking at all the doors, so he just said he had found me.
N-are cum să spună adevărul, nu-ți dai seama? E imposibil să îmi fi bătut el la ușă.	He can't be telling the truth, don't you see? He can't have knocked at my door.
Precis te înșeli.	You must be wrong."
– Poate.	"I may be.

Poate că m-am panicat.	I may have panicked.
Dar ai putea să fii mai cu tact, și să ignori acest lucru.	But you could be more tactful and ignore it.
Puteam să mă port mult mai rău, nu-i așa?	I could have behaved much worse, could I not?
Nu este nevoie să fii atât de mândru de tine.	You needn't be so proud of yourself.
Chiar ai avut nevoie de sfatul meu, nu-i așa?	You did need my advice, didn't you?"
– Credeam că ai înțeles că nu am nevoie de sfaturi.	"I thought you had understood I do not need advice.
Nici de la tine, nici de la altcineva.	Not from you, not from anybody else.
Ți-am spus că nu-i nevoie să-ți faci griji pentru siguranța mea.	I told you you needn't worry about my safety."
– Nu am fost singurul care a făcut-o.	"I was not the only one who did that."
– Cu cât mă lăsați cu toții în pace mai curând, cu atât mai bine.	"The sooner you all leave me alone, the better.
Trebuiau să-ți spună cei mai vârstnici ca tine că mai bine îi lași pe oameni în pace atunci când îți spun că nu au nevoie de sfaturile tale.	Your elders should have told you that you had better leave people alone when they tell you they do not need your advice."
– Cea mai recentă carte despre verbele suedeze mi-a amintit de tine.	"The latest book on Swedish verbs reminded me of you.
A fost publicată de fratele meu mai mare, care este cu opt ani mai mare ca mine.	It was published by my elder brother, who is eight years older than me."
– Credeam că ai doi frați: un cizmar și un funcționar.	"I thought you had two brothers: a shoemaker and a clerk.
Am văzut cu ochii mei anunțul de pe ușa cizmarului, care zicea <i>Închis pe o perioadă nedeterminată.</i>	I saw with my own eyes the note on the shoemaker's door: <i>Closed till further notice.</i>
Pe scurt, mai bine nu mai minți: nici fratele tău mai mic, nici cel mare nu sunt în oraș.	In short, you had better not lie to me: neither your younger, nor your elder brother are in town."
– Nu era nevoie să-mi reamintești cât sunt de singur.	"You need not have reminded me how lonely I am.

Trebuia să-ți aduci aminte ce bun am fost eu cu tine atunci când ți-ai pierdut tu mâța.	You should have remembered how kind I was to you when you lost your cat.
Puteai să mă inviți și tu la tine-n birou la o cafea.	You might have invited me to have coffee in your office.
Mai bine-mi aduceai trandafiri roșii, dacă chiar voiai să cred că mă iubești.	You had better have brought me red roses if you really wanted me to believe you were in love with me."
– Eu, să te iubesc?	"Me, in love with you?
Mai bine trezește-te.	You had better wake up.
Am zis, pur și simplu, să nu cumva să dai informații dacă cumva cineva îți bate la ușă și te întreabă de mine.	I simply said you must not volunteer information if anyone knocks at your door, asking about me.
Mă ascund de poliție de ani de zile.	I have been hiding from the police for years.
Se-ntâmplă să știi tu de ce?	Do you happen to know why?"
– De unde să știi eu așa ceva? Poate ai folosit prea multe verbe modale și adjective neregulate?	"How should I know? Maybe because you have used too many modal verbs and irregular adjectives?

– Nu terminaseși de citit cartea de bucate pe care o citeai de șase ore atunci când a bătut bursucul la ușă ta?	"Hadr't you finished reading the cookbook which you had been reading for six hours when the badger knocked on your door?"
Bursucul ar fi mâncat orice: nu mâncase nimic de o săptămână încheiată.	The badger would have eaten anything: he had eaten nothing for a whole week.
Dacă îl invitai înăuntru, ar locui și acum cu tine în pădure.	Had you invited him in, he would still be living in the forest

Chiar nu știai că el nu te va ierta niciodată, dacă nu va fi mâncarea lui gata la vreme?

Nu-ți spusese, oare, că, atunci când nu vei mai reuși să-l hrănești cum trebuie, el va pleca din pădure, și se va duce la mare?

Veverița a amuțit, și n-a mai scos o vorbă până în ziua de azi.

Am întrebat-o dacă ar face totul altfel acum, că este bătrână și înțeleaptă.

Veverița a răspuns că, atunci când se va întoarce bursucul înapoi acasă, s-ar putea să-i spună că, dacă va promite că o ia de nevastă, va trebui neapărat s-o ducă cu el la mare ori de câte ori are el chef să facă plajă.

Bursucul a declarat ieri unui reporter că, dacă ar fi fost întrebat vreodată dacă se va însura cu o veveriță, și când se va întâmpla acest lucru, el ar fi spus tuturor celor interesați că este însurat încă de când a plecat din pădure, și că încă este foarte fericit cu nevasta lui bursucă, pentru că ea nu l-ar lăsa flămând niciodată, chiar dacă ar fi cumpărat zece cărți de bucate noi, pe care n-a apucat să le citească.

with you.

Did you really ignore the fact that he would never forgive you if his food was not ready in time?

Hadn't he told you that, when you failed to feed him properly, he would leave the forest and go to the seaside?"

The squirrel fell silent, and she has not uttered one word to this day.

I have asked her whether she would do things differently now, that she is old and wise.

The squirrel replied that, when the badger came home again, she might tell him that, if he promised to marry her, he would have to take her to the seaside whenever he felt like basking in the sun.

The badger told a reporter yesterday that, if he had ever been asked whether he would ever marry a squirrel, and when this would happen, he would have told all those interested that he had been married ever since he had left the forest, and he was still very happy with his badger-wife, because she would never let him go hungry, even if she had bought ten new cookbooks, which she had not read yet.

Dacă i s-ar fi spus vulturului că libelula nu s-ar fi măritat niciodată cu el dacă știa că el va zbura cât este ziua de lungă, în loc să o ajute la treburile casei, n-ar încerca vulturul acum să divorțeze de ea, și nu ar spăla vasele într-o cârciumă olandeză, așteptând să hotărască judecătorul cine anume va moșteni comoara pe care a lăsat-o bufnița libelulei chiar de ziua nunții ei.

Nici libelula nu s-ar întreba dacă nu ar fi fost mai fericită dacă ar fi acceptat inelul pe care îl cumpăraseră ariciul pentru ea de la duhul din sticla fermecată.

Ar putea acum să-i ordone ariciului să curețe casa, să spele rufe, să gătească masa de prânz – și nu m-ar întreba pe mine dacă aş accepta să merg cu ea într-o croazieră pe Mediterana.

Dar, întrucât libelula m-a rugat deja să împart camera cu ea, ea este precis convinsă că toată averea bufniței va fi numai și numai a ei.

Tocmai a întrebat-o un reporter pe libelulă dacă s-ar fi măritat cu vulturul, dacă ar fi știut că bufnița avea în posesia ei diamantul negru, care i-ar fi putut împlini libelulei toate dorințele, cu o singură condiție: să nu se mărite niciodată cu un

If the eagle had been told that the dragonfly would never have married him if she had known he would fly all day long instead of helping her with the housework, the eagle would not be trying to divorce her now, and he would not be washing the dishes in a Dutch pub, waiting for the judge to decide who will inherit the treasure that the owl bequeathed to the dragonfly on her wedding day.

The dragonfly, on the other hand, would not be wondering now whether she would not have been happier if she had accepted the ring that the hedgehog had bought for her from the genie in the bottle.

She could be ordering the hedgehog to clean the house, wash the laundry, cook dinner – and she would not be asking me if I would accept to join her on a Mediterranean cruise.

But, since the dragonfly has already asked me to share her room, she must be certain that the owl's entire fortune will be hers alone.

A reporter has just asked the dragonfly whether she would have married the eagle, if she had known that the owl possessed the black diamond, which could have fulfilled all the dragonfly's wishes, on one condition: that she should

vultur.

Libelula n-a văzut încă acel testament, pentru că bufnița este în viață de patru sute patruzeci și patru de ani.

Acest fapt mă face să mă gândesc că, decât să-mi iroiesc timpul cu libelula, aș face mai bine să găesc bufnița aceea, și să încerc să-i fur diamantul negru înainte să apuce ea să facă un alt testament.

Voi avea nevoie de un șofer: dorește cineva? Tu, cel de colo. Întinde palma. Păzea! La o parte. Vine Puricele Periculos!

never marry an eagle.

The dragonfly has not seen that will yet, because the owl has been alive for four hundred and forty-four years.

This makes me think that, rather than waste my time with the dragonfly, I had better find that owl, and try to steal her black diamond before she makes another will.

I will need a driver: is anyone interested? You, there. Open your palm. Look out! Stand clear. Here comes the Perilous Flea!

Dacă mi-ar fi spus brutarul că nu știe când îi va vinde țăranul făina de grâu, ori dacă i-ar fi spus țăranul brutarului că nu-i va vinde nimic dacă brutarul nu va plăti cu bani peșin, eu aș fi acum la Köln, și aș încerca să cumpăr chifle de acolo.

N-aș fi fost silit să îmi beau ceaiul de ghimbir de dimineață cu firimituri de la pâinea de seară de ieri, dacă brutarul ar fi om cinstit, și le-ar spune clienților lui că mai bine s-ar fi dus aceștia la altă prăvălie, dacă voiau să ia micul dejun dimineața.

If the baker had told me that he did not know when the peasant would sell him the wheat flour, or if the peasant had told the baker that he would not sell him anything unless the baker paid cash, I would be in Cologne now, trying to buy rolls there.

I would not have been forced to drink my morning ginger tea with the crumbs of yesterday's rye bread, if the baker were an honest man, and if he told his customers that they had better have gone to another shop if they wanted to have breakfast in

Dacă m-ați întreba dacă aș fi încercat eu să gădesc alt brutar, dacă știam ce știu acum, aș răspunde că nu se poate ști când anume va vinde brutarul pâine cu totul.

the morning.

If you asked me whether I would have tried to find another baker if I had known what I know now, I would reply that there is no knowing when this baker will sell any bread, anyway.

Haideți la Köln! Mi-am deschis acolo propriul meu magazin.

Come to Cologne! I have opened my own shop there.

62

I-am explicat soldatului că, dacă n-ar fi plecat cu noaptea în cap, și dacă nu i-ar fi promis reginei că îi va aduce un cal alb de îndată ce va ajunge la malul râului, nu ar fi fost urmărit și legat de stejarul bătrâneții.

I explained to the soldier that, if he had not left at the crack of dawn, and if he had not promised the queen that he would bring her a white horse as soon as he had reached the river bank, he would not have been followed and tied to the oak tree of old age.

Pomul acela era pedeapsa cea mai cruntă.

That tree was the most terrible punishment.

Atunci când am ajuns acolo, soldatul m-a întrebat când va fi lăsat liber, pentru că ar vrea să plece din regat, și ar fi făcut-o de mult, dacă ar fi știut ce va păți.

When I arrived there, the soldier asked me when he would be freed, because he would like to leave the kingdom, and he would have done it long before if he had known what would befall him.

L-am asigurat că voi vorbi cu regina după ce aceasta își va lua micul dejun, și că voi face tot ce-mi stă în putință ca să-l scap de necaz.

I assured him that I would talk to the queen when she had had breakfast, and I would do everything in my power to get him out of trouble.

Ceea ce s-a și întâmplat.

Aș vrea eu să nu-l fi ajutat pe soldat, pentru că, de îndată ce s-a văzut liber, a luat-o la goană către codru, și dus a fost, în vreme ce eu am rămas cu convingerea că voi fi spânzurat dacă regina nu-și va primi calul alb care-i fusese promis.

Which I did.

I wish I had not helped the soldier, because, as soon as he was free, he dashed away into the woods and never came back, while I was left behind with the certainty that I would be hanged if the queen did not receive the white horse that had been promised to her.

Nu cumva aveți un cal alb de vânzare?

Do you happen to have a white horse for sale?

63

N-aș fi plecat din Veneția, dacă aș fi aflat la vreme că mi se va decerna premiul pentru cel mai bun dramaturg din sudul Europei.

I would not have left Venice if I had learnt in time that I would be awarded the prize for the best playwright in the south of Europe.

Aș fi rămas la sora mea vitregă încă o zi și jumătate, dar nici nu m-am gândit că acest lucru va fi necesar, așa cum acum chiar nu-mi vine să cred că mi s-a dat acest premiu cu adevărat, că el este al meu de două zile încheiate.

I would have stayed with my stepsister for another day and a half, but it never occurred to me this was necessary, the same as right now I can hardly believe I was really awarded this prize, that it has been mine for two whole days.

N-am mai primit niciodată niciun premiu!

I have never been awarded any other prize!

Cine ar fi crezut că mă vor alege chiar pe mine?

Who would have thought they would choose me of all people?

Sora mea vitregă nu știe dacă ar fi aflat de premiu, dacă nu și-ar fi rupt un picior, și nu ar fi fost silită să-și petreacă sfârșitul de săptămână în pat.

My stepsister does not know if she would have found out about the prize if she had not broken a leg, and if she had not been forced to spend the weekend in bed.

Mi-a spus că a anunțat-o regizorul italian B. N. însuși.

She told me the Italian director B. N. himself had let her know.

M-a întrebat: „Unde crezi că a auzit de tine?”

She asked me: “Where do you think he heard about you?”

I-am răspuns că precis i-a spus de mine secretara lui, cu care am ieșit la o cafea.

I answered that his secretary, whom I had taken out for coffee, must have told him about me.

Doar nu era să-i spun că zile în șir am urmărit-o pe secretara aceea, știind că, dacă am o aventură cu ea, șansele mele vor spori considerabil.

I was not going to tell her that I had been following that secretary for days, knowing that, if I had an affair with her, my chances would increase considerably.

Scuzați-mă, trebuie să răspund la telefon. „Alo? Da, am aflat! E de necrezut, nu-i așa?”

Sorry, I must take this call. “Hello? Yes, I have heard! It is incredible, isn’t it?”

Cine s-ar fi gândit că mă vor alege tocmai pe mine, din 300 de dramaturgi?

Who would have thought they would choose me out of 300 playwrights?

Dar ți-am spus doar, nu aveam pe nimeni cunoscut în juriu! Nu fac eu lucruri dintr-astea! M-au ales pe merit.

But I’ve told you, I knew nobody in the jury! I wouldn’t do that! I simply deserved it.

Acum ai vrea să-mi fi publicat piesa despre fizicieni atunci când te-am rugat, nu-i așa?

Now you wish you had published my play on physicists when I asked you to, don’t you?

Dacă o publicai, ai fi acum un om bogat!

If you had published it, you would be rich now!

Dacă te-ai fi îmbogățit, m-ai plăti și pe mine, și aș putea și eu să-mi cumpăr un bilet de avion, ca să mă întorc la Veneția, să îi mulțumesc secretarei.

If you had made a fortune, you would pay me, too, and I could buy a plane ticket in order to go back to Venice and thank the secretary.

Poate că m-aș și însura cu ea, cine știe? Ei, vezi? Norocul meu că nu mi-ai publicat piesa!”

I might even marry her, who knows? See? Lucky me, that you have never published my play!”

64

Dacă aş fi ştiut că dramaturgul va scrie o piesă despre arici după ce mă va cunoaşte, aş fi refuzat să ies cu el.

If I had known that the playwright would write a play about hedgehogs after he had met me, I would have refused to go out with him.

Mă întrebese la telefon dacă aş fi cumpărat un arici, dacă s-ar fi oferit el să îmi vândă unul.

He had asked me on the phone if I would have bought a hedgehog if he had offered to sell me one.

Am vrut să ştiu când anume îmi va aduce ariciul, şi dacă ariciul pe care avea de gând să mi-l vândă mă va înţelege atunci când voi vorbi cu el în englezeşte.

I wanted to know when he would bring the hedgehog, and if the hedgehog that he was going to sell would understand me when I talked to him in English.

Dramaturgul a izbucnit în râs, şi a întrebat cine cred eu că sunt, să întreb astfel de lucruri într-o convorbire telefonică cu un bărbat pe care nici nu l-am cunoscut încă.

The playwright burst out laughing, and asked who I thought I was, to ask such things in a telephone conversation with a man I had not even met yet.

65

De când sunt, n-am mai văzut un urs atât de gras.

I have never in my life seen such a fat bear.

Mă întreb ce făceaţi voi, dacă v-aţi fi întâlnit cu el.

I wonder what you would have done, if you had met it.

Aţi fi luat-o la sănătoasa, ca să scăpaţi cu viaţă, nu-i așa?

You would have run for your life, wouldn't you?

Locuiesc în pădure încă de când proprietăreaşa mea m-a prevenit că va chema poliţia dacă nu-i voi plăti chiria.

I have been living in the forest ever since my landlady warned me that she would call the police if I did not pay the rent.

Mai întâi am dormit într-o scorbură de copac, și aș mai dormi și acum în ea, dacă o veveriță uriașă n-ar fi dat de știre tuturor animalelor că am intenția să ajung președintele pădurii, și să-i gonesc pe toți afară din ea.

I first slept in a tree hollow, and I would still be sleeping in it, if a giant squirrel had not let all the animals know that I meant to become president of the forest, and chase them all away.

Poate că aș fi făcut-o, cine știe.

I might have done that, who knows.

Pot să fiu chiar fioros atunci când sunt jignit.

I can be very fierce when I am offended.

Ar fi trebuit să le dau o lecție, nu-i așa?

I ought to have taught them a lesson, oughtn't I.

Aș fi putut să retez cozile unora dintre ele, ori să le interzic să mai mănânce ghinde.

I could have cut a few tails off, or forbidden some of them to eat acorns.

De săptămâni de zile, tot visez în zadar că înfrâng un animal uriaș, și câștig respectul tuturor celorlalți.

For weeks I have been dreaming in vain of defeating some huge animal, and winning everybody else's respect.

Adevărul este că, acum, la vederea acestui urs uriaș, aș vrea să mă aflu într-un pat cald și să dorm.

Fact is that now, seeing this huge bear, I wish I were sleeping in a warm bed.

Aș vrea să nu-i fi spus proprietăresei că n-am nevoie de apartamentul ei, și că nu este nevoie să-mi spună de două ori să plec de acolo.

I wish I had never told my landlady that I did not need her apartment, and that she need not tell me twice to go away.

De fapt, aș vrea să nu fi plecat niciodată din casa ei.

In fact, I wish I had never gone away from her house at all.

Vă rog, să mă trezească cineva din acest coșmar îngrozitor!

Will someone wake me up from this horrible nightmare?

Nu sunt tocmai sigur că dorm – dar, în mod cert, aș vrea să fie vis.

Well, I am not sure I am sleeping – but I certainly wish I were dreaming.

Dacă i s-ar fi spus vulturului că libelula nu s-ar fi măritat niciodată cu el dacă știa că el va zbura cât e ziua de lungă în loc s-o ajute la treburile casei, n-ar încerca el acum să divorțeze de ea, și nu ar spăla vase într-o cârciumă olandeză, așteptând să hotărască judecătorul cine anume va moșteni comoara pe care a lăsat-o bufnița libelulei chiar de ziua nunții ei. Nici libelula nu s-ar întreba dacă nu ar fi fost mai fericită dacă ar fi acceptat inelul pe care îl cumpărase ariciul pentru ea de la duhul din sticla fermecată. Ar putea acum să-i ordone inelului să curețe casa, să spele rufe, să gătească masa de prânz – și nu m-ar întreba pe mine dacă aș accepta să merg cu ea într-o croazieră pe Mediterana. Dar, întrucât libelula m-a rugat deja să împart camera cu ea, trebuie să am în vedere că ar putea să pună mâna singură pe toată averea bufniței.

Priviți! Tocmai a întrebat-o un reporter dacă s-ar fi măritat cu vulturul dacă ar fi știut că bufnița avea în posesia ei diamantul negru care i-ar fi putut împlini libelulei toate dorințele, cu o singură condiție: să nu se mărite niciodată cu un vultur. Ia auziți! Libelula n-a văzut încă acel testament, pentru că bufnița este în viață, și acest lucru se întâmplă de patru sute patruzeci

If the eagle had been told that the dragonfly would never have married him if she had known he would fly all day instead of helping her with the housework, he would not now be trying to divorce her, and he would not be washing dishes in a Dutch pub while waiting for the judge to decide who will inherit the treasure that the owl bequeathed to the dragonfly on her wedding day. Neither would the firefly wonder if she would not have been happier if she had accepted the ring the hedgehog had bought for her from the genie in the magic bottle. She would now be able to order that ring to clean the house, do the laundry, cook dinner – and she would not ask me if I would accept to join her on a cruise across the Mediterranean Sea. But, since the dragonfly has already asked me to share her room, I must bear in mind that she might get the owl's fortune all to herself.

Look! A reporter has just asked her if she would have got married to the eagle if she had known that the owl possessed the black diamond which could have fulfilled all the dragonfly's wishes, on only one condition: that she should never marry an eagle. Just listen! The dragonfly has not seen that will yet, because the owl is still alive, and has been so for

și patru de ani... Acest fapt mă face să mă întreb dacă, decât să-mi iroiesc timpul cu libelula, n-aș face mai bine să găsec bufnița aceea și să încerc să-i fur diamantul negru înainte să apuce ea să facă un alt testament. Voi avea nevoie de un șofer: dorește cineva? Tu, cel de colo. Îtinde palma. Păzea! La o parte. Vin! Vine Puricele Periculos!

four hundred and forty-four years... That makes me wonder if, rather than waste my time with the dragonfly, I had not better find that owl and try to steal the black diamond before she makes another will. I need a driver: anyone interested? You there. Hold out your palm. Beware! Stand aside. Here I come – the Ferocious Flea!

Înotam. Înotam de o jumătate de zi atunci când m-am întâlnit cu delfinul care îi promisesse balenei că nu voi ajunge niciodată la locul unde au ascuns ei mâncarea.

I was swimming. I had been swimming for half a day when I met the dolphin who had promised the whale that I would never reach the place where they had hidden the food.

Mi-am dat seama că nici măcar nu le păsa de mine de fapt, chiar nu le păsa dacă o să mănânc toată hrana, ori o să le las și lor o parte din ea. Ei nu voiau decât să afle cât de departe voi ajunge dacă nu mă vor opri din drum.

I realized they were not really concerned about me, they did not give a damn whether I would eat all the food or leave some for them too. All they were thinking of was how far I was going to get if they did not stop me.

Când mă împiedică cineva să înot, eu mă înfurii foarte tare. Toată viața mea am visat să fiu olimpic, și am fost absolut convins că acest lucru se va întâmpla într-o bună zi.

I can get very angry when someone prevents me from swimming. All my life I have been dreaming to win the Olympics, and I have always been sure I will manage to do it some day.

Nu m-am prezentat, vă rog să mă scuzați. Acum este oricum prea târziu s-o mai fac. Dacă se întâmplă ca voi și delfinul să

I am sorry I have not introduced myself. Well, never mind, it is too late now. If you and the dolphin should find the food before

găsiți mâncarea înaintea mea, mâncați-o voi pe toată, și să dea Domnul să vă îngrășați și voi ca balena. Precis că delfinul va chema o ambulanță și vă va duce la spitalul marin împreună cu balena. E de la sine înțeles că va trebui să vină și el cu voi.

În tot acest timp, eu voi fi ajuns la locul unde juriul mă va declara campionul mării. Voi câștiga avionul pe care visați voi dintotdeauna să puneți mâna, și, până să vă dumiriți voi ce am făcut, eu voi fi zburat drept pe planeta mea proprie, pe care mi-am cumpărat-o înainte ca Dumnezeu tuturor creaturilor să mă prefacă în fantomă. La naiba! Nu va putea nimeni să mă vadă, iar voi nici măcar nu veți afla cine anume a câștigat avionul fermecat. Poate ar fi cazul să mă las păgubaș și să mă trezesc din visul acesta care mă face atât de nefericit.

me, eat it all and may you get as fat as the whale. The dolphin is certain to call an ambulance and take you and the whale to the sea-hospital. Of course, he will have to accompany you.

In the meantime, I will have reached the place where the jury will declare me the sea-champion. I will win the plane that you have always dreamt of getting, and, by the time you realize what I have done, I will have flown to my own planet, which I bought before I was turned by the God of all creatures into a phantom. Damn! Nobody will be able to see me, and you won't even know who won the magic plane. Maybe I should give up, and wake up from this dream that makes me so unhappy.

Nu-ți citeam romanul dacă aș fi știut că eroul lui principal este un profesor de engleză.

Ai cunoscut vreun profesor care îți spune să te scoli târziu și nici să nu te gândești la teme?

Dacă ar exista pe lume un astfel de profesor, atunci aș înțelege că ai vrea să scrii despre el.

I would not have read your novel if I had known its main hero was an English teacher.

Have you ever met a teacher who tells you to sleep late and forget about homework?

If there were such a teacher in this world, then I would understand that you would like to write about him.

Atunci când te-am întrebat dacă ai fi scris un roman despre un înotător, dacă tu nu ai fi învățat să înoți, mi-ai spus că ai putea fi bogat acum, dacă ai fi putut scrie despre lucruri care nu îți sunt cunoscute.

When I asked you if you would have written a novel about a swimmer, if you had never learnt how to swim, you told me that you would be rich now if you had been able to write about things that you were not familiar with.

Eu aș vrea să pot scrie despre toate acele lucruri care nu vor exista niciodată.

I wish I could write about all the things that can never be.

Nu mi-ai spus când vei scrie un alt roman, sau dacă acest lucru se va întâmpla în curând.

You have never told me when you will write another novel, or if that will happen any time soon.

Atunci când ne mai întâlnim, te voi întreba dacă tu ai citi o carte, dacă ea ar fi fost scrisă de cineva așa ca mine.

When I see you again, I will ask you whether you would read a book if it had been written by someone like me.

S-ar putea să spui că nu. În acest caz, te voi întreba dacă te-ai fi gândit că mi s-ar putea decerna Man Booker Prize atunci când voi izbuti să scriu exact ca tine.

You might say No. In that case, I will ask you if you would have thought I could be awarded the Man Booker Prize when I manage to write just like you.

Îți vei dori să nu fi scris despre un profesor de engleză, pentru că tocmai am devenit și eu profesor.

You will wish you had never written about a teacher of English, because I have just become a teacher myself.

– Ce vrei să te faci după ce termini studiile?

“What do you want to become when you have graduated?”

– Cred că mi-ar plăcea să imaginez tot felul de lucruri.

“I think I would like to imagine all kinds of things.

Mi-ar fi plăcut să născocesc alfabetul, dacă nu ar fi fost inventat deja.

I would have liked to invent the alphabet, if it had not already been invented.

Străbunica mea s-ar fi făcut pilot dacă ar fi fost cu puțință, dar pe vremea aceea numai bărbații puteau pilota avioanele.

My great-grandmother would have become a pilot if it had been possible, but back then only men could fly planes.

Fratele meu mai mare s-ar fi făcut astronaut, însă l-au respins la vizita medicală, pentru că este prea scund și rotofei.

My elder brother would have become an astronaut, only they rejected him at the medical examination, because he is too short and plump.

Mie mi-ar plăcea și să modelez obiecte cu mâinile mele: pahare, căni, vase.

I would also like to make things with my own hands: glasses, cups, vases."

– Învăță olăritul.

"Learn pottery."

– Aș vrea să fac o groază de bani.

"I would like to make a lot of money."

– Studiază științele economice, și fă-te expert în vânzări.

"Go to economic sciences, and become an expert seller."

– Aș vrea să ajung miliardar.

"I would like to become a billionaire."

– Atunci înseamnă că vrei să fii bancher.

"Then what you want is to be a banker."

– Când voi fi miliardar, mi-ar plăcea să cumpăr muntele cel mai înalt din lume.

"When I am a billionaire, I would like to buy the highest mountain in the world."

– Aha. Studiază geografia, în acest caz.

"Aha. Then study geography."

– De pe acel munte, aș vrea să zbor cu aripile mele proprii.

"From that mountain, I would like to fly with my own wings."

– Dacă studiezi psihologia, ai să afli ce efect au visele asupra noastră atunci când suntem treji.

"If you study psychology, you will find out what dreams do to us when we are awake."

– În vreme ce voi zbura, mi-aș dori să mă împrietenesc cu toate păsările pe care le întâlnesc, și să le învăț să vorbească cu oamenii.

"When I am flying, I would like to befriend all the birds I meet, and teach them how to speak to humans."

– În ce limbă ai vrea să vorbească?

"What language would you like them to speak?"

– Engleză, firește.

"English, of course."

– Aha. Vrei să te faci profesor de engleză. Ca miliardar, un salariu mic nu te va descuraja.

“I see. You want to become a teacher of English. As a billionaire, a small salary will not discourage you.”

– Nu pot să fiu profesor, și să am un salariu mare? Mi-ar surâde ideea.

“Can’t I be a teacher, and have a large salary? I sort of like the idea.”

– Aceasta este o întrebare la care nu se poate răspunde, pentru că profesorii de engleză sunt cele mai stranii ființe de pe lume: nu le pasă de bani.

“I can’t answer that question for you, because teachers of English are the strangest creatures in this world: they don’t care about money.”

– Acum știu ce vreau să mă fac atunci când termin facultatea: vreau să fiu miliardar, și să plătesc toți profesorii de engleză din lume, cu condiția să nu-și tortureze studenții cu studii culturale ori gramatică generativ-transformațională.

“Now I know what I want to become when I graduate: I want to be a billionaire, and pay all the English teachers in the world, on condition they do not torture their students with cultural studies or transformational-generative grammar.

Și nici să nu le spună elevilor, „Lăsați regulile de bază, vorbiți exact ca mine și atât”.

And they must not tell their students, ‘Forget about the basic rules, just speak like me’.”

– Când o face plopul pere și răchita micșunele. Nu înainte.

“That will be the day.”

Volumul 7. Examen la gramatica engleză.

139

Învățați inteligent.

Metoda Lidia Vianu
în 7 volume

Smile and Learn !

Învățați gramatica.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

Universitatea din București

<https://editura.mttlc.ro/>

Link comun: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-7-volume.html>

Volumul 1: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-1.html>

Volumul 2: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-2.html>

Volumul 3: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-3.html>

Volumul 4: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-4.html>

Volumul 5: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-5.html>

Volumul 6: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-6.html>

Volumul 7: <https://editura.mttlc.ro/metoda-lidia-vianu-volumul-7.html>